

B)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

RÉSZLETEZÉS.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A) A vagyon.

a) Vagyon növekedése az egyesület létrejötte óta.

Évben:	Összes növekedés:	Növekedés az előző évihez képest:	Elkölthető járadék-jövedelem volt:
	Korona	Korona	Korona
1885	441385·54	} A kezdő két év együtt:	2400·—
1886	791463·26		350077·72
1887	915215·58	123752·32	23756·48
1888	1045601·92	130386·34	28917·70
1889	1152808·80	107206·88	41013·30
1890	1314963·68	162154·88	45462·30
1891	1382613·88	67650·20	56913·16
1892	1908214·40	525600·52 ¹⁾	91230·70
1893	2005588·66	97374·26	100142·90
1894	2136073·76	130485·10 ²⁾	108540·80
1895	2217937·58	81863·82	125986·48
1896	2278738·64	60801·06	133436·24
1897	2346492·72	67754·08	135864·08
1898	2421099·56	74606·84	136242·80
1899	2490519·—	69419·44	136627·66
1900	2589008·03	98489·03	142285·95
1901	2668842·57	79834·54	148882·43
1902	2747901·45	79058·88	150221·41
1903	2792485·50	44584·05 ³⁾	150436·03
1904	2870091·49	77605·99	165192·56
1905 IV./30-án ..	2976483·14	16440·92 ⁴⁾	167904·43
Ehez:	160000·—		Összesen: 2,100,988·31
együtt:	3,136,483·14		

Tőkevagyon szereztetett 21 év alatt 3,136.483·14

Akcióra járadékjövedelem kiadatott 2,100.988·31

Együtt: 5,237.471·45

Ebből összes kezelési személyi járandóság 21 év alatt 184.747·78, vagyis 3·52 %; pusztán az elkölthető évjáradék után számítva, 8·79 %. Egy évre esik 8797 K. 47 f.

1) Gróf Kun Kocsárd alapítványa következtében.

2) Több nagyobb alapítvány következtében.

3) A rossz gazdasági év miatt.

4) Az 1905. évi első négy havi növekedés.

TARTOZIK.

b) Mérleg számla

F. K.						
90/II.	Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság	376849	97			
172	Mezőgazdasági bank és takarékpénztár részvénytársaság	193442	—			
83/II.	Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság	171963	28			
178	Kolozsvármegyei takarékpénztár részvénytársaság	50940	50			
30/II.	Erdélyrészi magyar jelzalog hitelbank részvénytársaság	45392	44			
145	Kolozsvári kereskedelmi bank részvénytársaság	40635	89			
55/II.	Kolozsvári magyar és középtizedi hitelszövetkezet	20000	—			
91/II.	Kolozsvári iparosok hitelszövetkezete	12246	39	911470	47	
84/II.	Balázsfalvi takarékpénztár részvénytársaság	30000	—			
141	Kiskükküllő vármegyei takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság	15000	—			
35/II.	Nagyenyedii kiségitó takarékpénztár részvénytársaság	10346	30			
43/II.	Dévai takarékpénztár részvénytársaság	9254	66			
88	Szászvárosi takarékpénztár részvénytársaság	7291	78			
163	Zalatnai takarékpénztár részvénytársaság	5000	—	76892	74	
78/II.	Tözsdei értékpapírok	655421	80			
50/II.	Értékpapír kamat (1904. decz. 31-ig esed. szelv. értékeért)	8942	07			
221	Magánértékpapírok	2394	—	666757	87	
244	Kolozsvári róm. kath. Egyházközség	83906	52			
13/II.	Özv. Mohai Károlyné-féle haszonélvezeti jog megváltás	9675	92			
87/II.	Józseffalvi takaréék és hitelszövetkezet	8000	—			
17/II.	Algyógyi alapítványi birtok czéljaira kölcsön befektetésekre.	7492	08			
86/II.	M. kir. Államkincstár: Vallás és közokt. m. k. Ministeri täréza	5000	—	114074	52	
	magyarlétaí áll. iskola építési kölcsönért					
229	E. ingatlanok	Emke (üzletv.) épület	300004	58		
142		Szászvárosi Emke-épület	41425	71		
230		Balázsfalvi „ -óvó	34550	43		
231		Beszterczei „ „	18330	32		
234		Aranykúti „ iskola	11510	30		
235		Kissebesi „ „	10368	—		
130		Magyarókereki Emke-iskola	8733	64		
233		Vámosudvarhelyi Emke-iskola	6120	—		
232		Magyarnagyszombori Emke-iskola	5270	—		
16/II.		E. M. K.	Özv. Mohai Károlyné-féle magyarkályáni ingatlan	100000	—	
152	E.	Balogh János-féle tövisi ingatlan	20000	—		
147		Özv. Tappenburgné-féle helyi ingatlan	1009	10	557322	08
222	Felszerelések és	6910	57			
	az Emke lobogó értékei	691	06	6219	51	
92/II.	Előlegek			1742	89	
226	M. kir. postatakarékpénztár			200	—	
66/II.	Pénztárkészlet			4131	27	
	Algyógyi birtok:					
118	Ingtatlanok értéke	420112	—			
119	Ingók (felkelhetőségek) értéke	23002	90	443114	90	
177	Tözségi kö-telezettségek	Örökös tagok	348	32		
72/II.		Alapító „	26759	40		
58/II.		Rendes „	58878	52		
60/II.		Pártoló „	2179	—	88165	24
				2,870.091	49	

Megjegyzés: A Bitskey Kálmán 80.000 K, özv. Mangesius Frigyesné, 12.000 K, Orbán Balázs br. hagyaték, Lovas László 200 K. hagyaték, illetve alapítványa, továbbá a kissebesi, aranykúti és magyarókereki iskola részint perék, részint tárgyalások alatt állanak. — Ezen értékkel felvett hagyatékok összege, **98892 K 80 f.**

A Balázs Adolf, Budai Pál, Budai Sándor, Deák Lukács dr., Domokos Albert, Dubay Miklós, özv. dr., Peregriny Sándorné, Pongrácz Gyula dr., Serli Sándor dr., Simay Salamon, Vajna Áron, bajsai özv. Vojnits nélkül nyilvántartatnak.

Kolozsvár, 1904.

Merza Lajos,
kir. tan., főpénztáros.

Szekula
ellen-

Jelen mérleg-számlát megvizsgáltuk, egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel, valamint

Kolozsvár, 1905.

Báró Bánffy Ernő,
számvizsgáló bizottsági elnök.

Gyárfás
szám-

1904. december hó 31-én.

KÖVETEL.

F. k.				
63. II.	„Tőke“			1,845.258 79
219	„I. Ferencz József Ő Felsege népis lai alapítvány“			50000 —
236	„Erzsébet királyné Ő Felsege kisedővő alapítvány“			50000 —
116	„Kun Kocsárd gróf ingatlan alapítványa“	420112	—	
117	„Kun Kocsárd gróf ingó (felkelhetőségek) alapítványa“	23002	90	443114 90
15. II.	„Marosgezsei özv. Mohai Károlyné szül. köröspataki Antal Mária hagyatéka“			100000 —
22. II.	„Marosgezsei özv. Mohai Károlyné sz. köröspataki Antal Mária hagyomány a mezőkövesdi néptanító részére“			600 —
161	„Kossuth Lajos alap“			21487 74
220	„Bethlen Gábor gróf emlékalapítvány“			20000 —
84	„Kovács Sándor mérnök Nagyenyed, alapítványa“			128269 56
158	„Magyar-nők Emke-lobogó (rendelkezési) alap“			38736 74
90	„Szentistváni Nemes János alapítványa“			4048 64
40. II.	„Nagy István brassói Emke-óvó alapítványa“			4000 —
162	„Veress Ferencz 1848—49-beli honvéd tűzmester alapítványa“			1170 —
41. II.	„Bethleni gróf Bethlen András brassói Emke-óvó alapítványa“			1000 —
96	„Emke (üzletv.) épület fenntartása, költség és adóalap“			25978 17
45. II.	Emke-iskola és óvóépületek befektetett tőkéinek helyreállítására 5% törlesztési hányad alap			20346 13
93. II.	Államosítandó Emke-iskolák tőke befektetésének teljes törlesztésére			13291 06
46. II.	Emke bérházak után 1% törlesztési hányad alap a befektetési tőke helyreállítására			14624 52
159	Örökös tagsági	348	32	
9. II.	Alapító tagsági	26759	40	
57. II.	Rendes tagsági	58878	52	
59. II.	Pártoló tagsági	2179	—	88165 24
				2,870.091 49

tékából még fennmaradt 4984 K, Herczeg Gábor 1000 K, megyeri Krausz Mayer 400 K, Valicsek Mátyás 308 K telkek értékei a fenti értékek egyikében simesenek felvéve, mivel e hagyatékok, alapítványok és bekebelezések

Farkas Dávidné-Füzik Mária, Lörinczi Gyula, Lukács Mózes, özv. Molnár Domokosné, Móricz József, Orbay Antal Tivadarné sz. Vojnits Mária, Wurzinger József-féle újabban bejelentett hagyatékok a további utasításig érték

december hó 31-én.

Ákos,
őr.

a felmutatott bizonyítékokkal teljesen megegyezőknek és egybehangzóknak találtuk.

április hó 10-én.

Benedek,
vizsgáló.

Beregszászi Nagy László,
főkönyvvezető.

Dr. Sárkány Lajos,
számvizsgáló.

TARTOZIK.

c) Nyereség és veszteség számla

F. K.						
182	Algyógyi m. kir. áll. gróf Kun Kocsárd székely földmives-iskola, Emke-alapítás, alapítványi birtok f. évi kiadása			43000	—	
77/II.	Iskola építési törlesztő kölcsönök	5000	—			
75/II.	Segélyezések { Emke tanerők fizetése, járadékok stb. 28322·60	35606	74	44139	36	
26/II.						Egyszermindenkorra szólólag
203	Emke daloskönyvekért	2703	56			
166	Dalosköri jutalmak	408	34			
73/II.	Népkönyvtári czélokra	186	72			
32/II.	Kegyadományok	234	—			
88/II.	Kun István gróf temetési kiadásai	571	46			
209	Emke nagyjai arcsképeinek megfestéseért	120	—	691	46	
82/II.	Fiókválasztmányok 25 ^o /o kezelési költség levonásai	1101	05			
74/II.	Tiszti fizetések és lakbér illetmények:					
"	a) t. alelnök-főtitkár illetménye	4000	—			
"	b) kezelő tisztviselők fizetései	6436·58	—			
"	c) lakbér-illetmények	2300	—			
"	d) szolga fizetése, lakbére, ruhailletménye és adója.....	12736	58			
33/II.	Irnok, díjnokok és rendkívüli munkaerők	975	26			
173	Közgyűlési kiadások, évi jelentés stb.	1912	50	16725	39	
5/II.	Igazgató-választmány határozata alapján folyósított kiadások	513	34			
80	Új ciklusra tagok gyűjtése nyomdai stb. kiadásai	1380	98			
10/II.	Ügyvédi kiadások megtérítése	118	—			
76/II.	Egyesületi helyiség lakbére	27	—			
"	" " fűtése, világítása és vegyes kiadásai.. 696·55	2396	55			
61/II.	Nyomatványok, papirkeresk. szerek és anyagok, könyvkötői munkák, az „Emke értesítő” nyomtatási költségei	856	01			
71/II.	Emke iparcikkek gyárvizsgálatáért	69	50			
89/II.	Postaportó, sürgöny és telephon stb. kiadások	327	08	5688	46	
81/II.	Egyesületi bérház fenntartási költségei, adók, illetékek stb.	8958	—			
180	Szászvárosi Emke épület fenntartási költségei, adók stb.	439	13			
199	Özv. Tappenburgné-féle helyi kaszálók után adók	13	90	9411	03	
222	Felszerelések és az Emke-lobogó értékéből 10 ^o /o leírásért			691	06	
63/II.	T ö k é s í t é s {	Tőke alaphoz f. évi tőkésítésért	54206	56		
158		Magyar nők Emke-lobogó (rendelkezési) alaphoz 5 ^o /o	1844	60		
84		Kovács Sándor mérnök, Nagyenyed alaphoz 5 ^o /o 1/4 rész.	1583	57		
45/II.		Emke-iskola és óvó-épületek befektetett tőkéinek helyreállítására IV-ik 5 ^o /o-os törlesztési hányad	5487	08		
46/II.		Emke-bérházak után IV-ik 1 ^o /o-os törlesztési hányad a befektetési tőke helyreállítására	3948	12		
93/II.		Államosítandó Emke-iskolák tőkebefektetésének teljes törlesztésére	13291	06		
96		Emke (üzletv.) épület költség és adóalaphoz 5 ^o /o fedezet.....	1298	90	81659	89
					202.006	65

Kolozsvár, 1904.

Merza Lajos,

kir. tan., főpénztáros.

Szekula

ellen-

Jelen nyereség- és veszteség-számlát megvizsgáltuk, egyes tételleit a fő- és segédkönyvek eredményei-

Kolozsvár, 1905.

Báró Bánffy Ernő,

számvizsgáló bizottsági elnök.

Gyárfás

szám-

1904. december hó 31 én.

KÖVETEL.

F. K.					
159	Örökös tagsági díjak	200	—		
9/II.	Alapító tagsági díjak	21416	54		
57/II.	Rendes tagsági díjak	5980	90		
68/II.	Uj cyklus rendes tagsági díjak.....	4857	—		
59/II.	Pártoló tagsági díjak	466	—		
31/II.	Vegyes adományok.....	573	70		
67/II.	Persely-gyűjtés	233	48		
12/II.	Algyógyi zsellértelkek és erdőrészek eladási részletei	3633	97		
85/II.	Magyarlétai áll. iskola törlesztő kölcsöne	5000	—		
78/II.	Tőzsdei értékpapiroknál f. évi árfolyam-nyereség	1839	10		
193	Nyomatványok eladása.....	104	60	44305	29
	<i>Emke iparcikkek után jutalékokból:</i>				
240	Emke-gyűjtő 5 ^o /o-a.....	7398	98		
36/II.	„ rizskeményítő 2 ^o /o-a.....	1405	22		
38/II.	„ mellény 1 ^o /o-a	600	—		
23/II.	„ gyertya és szappan 1 ^o /o-a	221	08		
49/II.	„ padlófényezőmáz 5 ^o /o-ából (részlet)	100	—		
24/II.	„ szivarkahüvely és papír 2 ^o /o-a	95	63		
42/II.	„ ténfa 5 ^o /o és pecsétviasz 3 ^o /o-a	80	36	9901	27
181	Algyógyi m. kir. áll. gróf Kun Kocsárd székely földmives-iskola, Emke alapítás, alapítv. birtok f. évi jövedelme			43000	—
54/II.	Kamat (takarékpénztári betétek után és alapító tagoktól).....	41740	52		
	1904. évben befolyt összegért.....21200·87				
50/II.	Értékpapír kamat { 1904. XII/31-ig esedékessé vált szelvények értéke	30142	94		
8942·07				
56/II.	Magánkötvény kamat	5143	68		
171	Emke (üzletv.) épület házbére	19662	44		
167	Szászvárosi Emke épület házbére	2005	47		
21/II.	Özv. Mohai Károlyné-fele magyarkályáni ingatlan 1904. évi haszon- berrész	1358	76		
69/II.	Magyarkályáni birtokból faértékesítés	575	—	100628	81
212	Vallás- és közokt. m. kir. Miniszter adománya népkönyvtárak szervezésére és kiegészítésére			3600	—
29/II.	Átmeneti folyó segélyek.....			571	28
				202.006	65

december hó 31-én.

Ákos,
őr.

Beregszászi Nagy László,
főkönyvvezető.

vel, valamint a felmutatott bizonyítékokkal teljesen megegyezőknek és egybehangzóknak találtuk.

április hó 10-én.

Benedek,
vizsgáló.

Dr. Sárkány Lajos,
számvizsgáló.

d) **Előirányzat az 1905. januárius 1-én meglevő készvagyon (alaptőke, BEVÁRANDÓ.**

1	<i>Algyógyi m. kir. áll. gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola, Emke-alapítás, alapítv. birtok nyers jövedelme: a birtok igazgatósága által előirányozva</i>			45628	—
2	<i>Bankelhelyezések: helyi és vidéki pénzüzeteknél elhelyezett 988.363 K 21 f után előirányzott %o-ok</i>			42060	71
3	<i>Tőzsdei és magánértékpapírok után: esedékes szelvények értéke</i>			28943	80
4	<i>Megtérülendő magán-kölesönkötvények után: előirányzott %o-ok</i>			5677	45
5	<i>Házbér: Emke-épület után a M. A. V. kolozsvári üzletvezetőségétől</i>	16663	54		
	<i>„ Emkétől az irodahelyiségekért</i>	1700	—	18363	54
6	<i>Vegyes bevételek: özv. Mohai Károlyné-fele magyarkályáni ingatlan haszonbéréből</i>	1350	—		
	<i>Gróf Kun Kocsárd-fele szászvárosi Emke-épület házbéréből</i>	2000	—		
	<i>özv. Tappenburg Károlyné-fele kolozsv. ingatlan bérletösszegéből</i>	360	—	3710	—
7	<i>Befektetéseken levő tőke:</i>				
	Balázsfalvi Emke-óvó 34550 K 43 f tőkebefektetés után 4 ¹ / ₂ %	1554	75		
	Besztercezi „ „ 18330 K 32 f „ „ „	824	85		
	Aranykúti Emke-iskola 11510 K 30 f „ „ „	517	95		
	Kissebesi „ 10368 K — f „ „ „	466	56		
	Magyarókereki „ 8733 K 64 f „ „ „	392	99		
	Vámosudvarhelyi „ 6120 K — f „ „ „	275	40		
	Magyarnagyszombori 5270 K — f „ „ „	237	15	4269	65
8	<i>Átmeneti és külső bevételek: Ózd községi áll. elemi iskola építés javára áthozat a mult évről</i>	12000	—		
	<i>Kir. vallás- és közokt. Minisztertől népkönyvtári czélokra</i>	3600	—		
	<i>Erdélyi ev. ref. E. K.-tól a magyarnagyszombori iskola számára</i>	208	48		
	<i>Kissebesi Emke-tanító fizetéspótlására</i>	200	—		
	<i>Magyarnagyszombori áll. elemi leányiskoláért a kir. vallás- és közokt. Minisztertől</i>	180	—		
	<i>Péter Eszter-fele 4000 K alap ²/₅-rész 1905. évi %o-a</i>	62	80	16251	28
9	<i>Interkaláris és időközi tőkenövekvés kamatok összegében várható</i>			3000	—
				167.904	43

Kolozsvár, 1905.

Merza Lajos,

kir. tan., főpénztáros.

Szekula

ellen-

Megállapítva az Igazgató-választmány 1905.

Gróf Béli Ákos,

elnök.

Megjegyzés: Az 1905. év folyamán bejövő várandóságok, örökös, alapító, rendes és pártoló tagsági díjak, újabb bevételei, mint az alaptőkéhez csatolandó el nem költendő folyó jövedelmek nincsenek

egyesületi bérház, algyógyi alapítványi birtok stb.) jövedelme alapján.

KIADANDÓ.

	Rendkívüli	Rendes	Összesen
1 Algyógyi m. kir. áll. gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola, Emke-alapítás fentartási költségei a f. 1905. évre		45628	45628
2 Emke-iskolákra	314 70	7234 05	7548 75
3 Emke-óvókra	412 06	8826 50	9238 56
4 Emke-iskolák és óvók vegyes kiadásai		6159 70	6159 70
5 Iskolaépítési segélyek és törlesztő kölcsönök	34500		34500
6 Gyermekmenhelyekre		700	700
7 Tanintézetek támogatására		660	660
8 Jutalmak és egyszerismindenkorra szóló segélyek	2484 24	801 30	3285 54
9 Iskolákra és jutalom külső bevételek után		400	400
10 Kovács Sándor-féle székely-alap %/o-ból	4329 10	1443 03	5772 13
11 Egyházi segélyekre és felekezeti iskolákra	1200	1330	2530
12 Népkönyvtárakra és daloskörökre		5100	5100
13 Rendelkezési-alap %/o-ból	1743 12		1743 12
14 Vegyes intézkedések		4973 79	4973 79
15 Háztörlesztési hányad alaptőke helyreállítására		4072 37	4072 37
16 Bérházak fenntartási költsége és adója		10469 01	10469 01
17 Dologi kiadások		6650	6650
18 Kezelés	2200	11635	13835
19 Egyesületi szolga		1060	1060
20 Újabb segélyekre, egyesület igazgatására a tőkekamat jövedelemből év végéig rendelkezésre marad	3578 46		3578 46
	50.761 68	117.142 75	167.904 43

április hó 7-én.

Ákos,
őr.

Beregszászi Nagy László.
főkönyvvezető.

április hó 12-én tartott ülésében.

Sándor József,
t. alelnök-főtítkár.

alapítványok, ipari %/o-ok, perselyes, filléres és bárczás gyűjtések, adományok s esetleg báli és egyéb rendezések az előirányzatba felvéve.

e) Részletezés a költségvetéshez.

I. Algyógyi m. kir. állami gróf Kun Kocsárd székely földmives-iskola, Emke alapítás.

Fentartási költség a f. 1905. évre

45.628.—

II. Emke-iskolákra.

a) Rendes járadékok:

	Korona	
1. Aranykúti Emke-iskola 11510 K 30 f tőkebefektetés után 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	517·95	
" " " " nyugdíj illetéke	24.—	
2. Csikgyimesbükkkrakottyasi Emke-tanító fizetése	800.—	
" " " " 1905. évi pótléka	200.—	
" " " " iskola nyugdíjilletéke	24.—	
3. Kissebesi Emke-iskola 10368 K tőke befektetés után 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	466·56	
" " " " tanító fizetése	600.—	
" " " " 1905. évi pótléka	200.—	
" " " " V. éves pótléka	100.—	
" " " " iskola nyugdíjilletéke	24.—	
4. Magyarnagyszombori Emke-iskola 5270 K tőkebefektetés után 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	237·15	
" " " " tanító fizetése	800.—	
" " " " 1905. évi pótléka	200.—	
" " " " V. éves pótléka	100.—	
" " " " iskola nyugdíjilletéke	24.—	
5. Magyarókereki Emke-iskola 8733 K 64 f tőkebefektetés után 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	392·99	
" " " " tanító fizetése	800.—	
" " " " 1905. évi pótléka	200.—	
" " " " V. éves pótléka	200.—	
" " " " iskola nyugdíjilletéke	24.—	
6. Vámosudvarhelyi Emke-iskola 6120 K tőkebefektetés után 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	275·40	
" " " " tanító fizetése	800.—	
" " " " 1905. évi pótléka	200.—	
" " " " iskola nyugdíjilletéke	24.—	
	<hr/>	7234·05

b) Rendkívüli segélyek:

1. Aranykúti Emke-iskola bekerítésére	70.—	
2. Emke-iskolák növendékeinek jutalomkönyvekre	100.—	
3. Magyarókereki Emke-iskola 1903—4 tanévi számadási többlete	8·80	
4. " " " " 1904—5 tanévi költségvetési fedezete	135·90	314·70
	<hr/>	

III. Óvókra.

a) Rendes járadékok:

1. Alsójárai óvó (lejárt 1904. decz. 31-én) pótlólag	100.—	
2. Balázsfalvi Emke-óvó 34550 K 43 f tőkebefektetés után 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	1554·75	
" " " " óvónő fizetése	800.—	
" " " " 1905. évi pótléka	100.—	
3. Beszterczei Emke-óvó 18330 K 32 f tőkebefektetés után 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	824·85	
" " " " óvónő fizetéstöbblete	80.—	
" " " " 1905. évi pótléka	100.—	
4. Brassó-bolgárszegi óvó XIX/XX-ik utolsó részlet	400.—	
5. Gróf Bethlen András és Nagy István-féle 5000 K alapok 0/0-a a brassói Emke-óvó czéljaira	200.—	
6. Fogarasi óvó	400.—	
7. Ördögkúti Emke-Kormos óvó, évről-évre	1000.—	
" " " " óvónő 1905. évi pótléka	100.—	
8. Segesvári Emke-óvó a f. 1904—5 tanévre	1360.—	
" " " " óvónő 1905. évi pótléka	200.—	
" " " " V éves pótléka	200.—	
	<hr/>	
Átvitel	7419·60	53.176·75

	Korona	Korona
Áthozat.....	7419·60	53.176·75
9. Szászvárosi magyar kisedővónak a f. évre	400·—	
10. Vajdahunyadi Emke-óvó a f. 1904—5 tanévre	600·—	
" " " " óvónő 1905. évi pótléka	200·—	
" " " " V. éves pótléka	200·—	
11. Illeték egyenérték a balázsfalvi és beszterczei Emke-óvók után.....	6·90	8826·50

b) Rendkívüli segélyek:

1. Balázsfalvi Emke-óvó kútjavítására	150·—	
2. Beszterczei Emke-óvó 1904—5 tanévi költségvetésének fedezeti különbsége	262·06	412·06

IV. Emke-iskolák és óvók.

Vegyes kiadásai:

1. Emke-alkotások tüzbiztosítási díjai	300·—	
2. Emke-taneröknek tantestületi gyűlésekre utiköltség	200·—	
3. Emke-iskola és óvó-épületek befektetett tőkékének helyreállítására 5 ⁰ / ₁₀₀	4744·13	
4. Emke-iskola és óvó-épületek hányadalapja után 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	915·57	6159·70

V. Iskolaépítési segélyek és törlesztő kölcsönök.

1. Gyergyóbékási (Csik vm.) államosítandó iskola építésére.....	4500·—	
2. Marosszentkirály község (Alsófehér vm.) tanítólak építésére	1000·—	
3. Ózd község (Alsófehér vm.) áll. iskola építésére törlesztő kölcsön.....	12000·—	
4. Ördögkúti (Szilágy vm.) áll. iskola és óvó épület létesítésére ez évre (1906. évre 5000 K jegyeztetett elé.).....	5000·—	
5. Vajdakamarási államosítandó iskola építésére törlesztő kölcsön.....	12000·—	34500·—

VI. Gyermekmenhelyekre.

Rendes járadékok:

1. Borbándi gyermekmenhelyre, évről-évre	100·—	
2. Hunyadvármegyei gyermekmenedékhelyekre	600·—	700·—

VII. Tanintézetek támogatására.

Rendes járadékok:

1. Dévai áll. reáltanodai tápintézet, tanévről-tanévre.....	300·—	
2. Szászvárosi ev. ref. Kun-tanoda convictusa, tanévről-tanévre.....	360·—	660·—

VIII. Jutalmak és egyszersmindenkorra szóló segélyek.

a) Rendes járadékok:

1. Kolozsvár-monostori kerületi elemi iskola tanulóinak a Nemes János-féle alapból	200·—	
2. Özv. Mohai Károlyné-féle alapból a mezőkövesdi tanító jutalma	30·—	
3. Péter Eszter-féle 4000 K alap ² / ₅ rész 1905. évi ⁰ / ₁₀₀	62·80	
4. Budapesti Nemzeti Casino alapítványának f. évi ⁰ / ₁₀₀ -a	50·—	
5. Gyertyánffy István	200·—	
6. Jókai Mór alapítvány f. évi ⁰ / ₁₀₀ -a	100·—	
7. Csantavéri Törley József 2000 K alapítvány ⁰ / ₁₀₀ -a „főleg az erdélyrészi iparosok körében“ szolgál segélyül	100·—	
8. Néhai Veress Ferencz honvédtűzmaster-alap kamata	58·50	801·30

b) Rendkívüli segélyek:

1. Beszterczei állami iparostanoncz-iskola szükségére	200·—	
2. Erdélyi Irodalmi Társulatnak osdolai gróf Kun István versei kiadására ..	200·—	
Átvitel.....	400·—	105·236·31

	Áthozat:	Korona	Korona
3. Jókai Mór szoboralap javára		400.—	105.236.31
4. Kolozsvári iparművészeti kiállítás céljaira		100.—	
5. Kolozsvári szent Ferencz-rendiek zárdakolostor javítására		100.—	
6. Nagy-szebeni áll. iskola szegény tanulóinak		200.—	
7. " " iparos tanoncziskolának		200.—	
8. Simó Gábor tanulmányutjára a magyar hegedü-ipar megteremtése céljából		500.—	
9. Réthi Lajos: „A magyar közművelődés két bajnoka“ cz. munkája kiadására		128.—	
10. Dr. Ajtay József: a „Magyarság fejlődése az utolsó 200 év alatt“ cz. munkája támogatására		256.24	
11. Sebestyén Ede: „A román nemzetiségi politika alapjai“ cz. munkája segélyezésére		500.—	2484.24

IX. Iskolákra és jutalom külső bevételek után.

1. Kissebesi Emke-tanító fizetéstöbblete a kissebesi gránitkőbánya r.-t.-tól	200.—	
2. Magyarnagyzsombori Emke-tanítónak ev. ref. kántori teendőikért	160.—	
3. Magyarnagyzsombori Emke-iskolának az ev. ref. egyháztól	40.—	400.—

X. Kovács Sándor-féle székely alapból.

a) Rendes járadékok.

1. Kovács Sándor mérnök, Nagyenyed, alapítványa 4 ¹ / ₂ %-os kamatából 1/4 rész tőkésítés	1443.03
---	---------

b) Rendkívüli segélyek:

1. Háromszékmegyei fiu árva- és szeretetháznak Slöjdre, évről-évre	200.—	
2. Horváth Géza } szobrászati mesteriskolai növendékeknek az 1904—5. tanév II. felére	300.—	
3. Siklódy Lőrincz } tanév II. felére	300.—	
4. Albu György	125.—	
5. Csiszér János	150.—	
6. Kiss Károly	200.—	
7. Kovács Sámuel	150.—	
8. Liptai Sándor	150.—	
9. Ráduly János	150.—	
10. Rápolti Lajos	150.—	
11. ifj. Székely Károly	200.—	
12. Szász István orsz. m. kir. mintarajziskolai növendéknek 1904—5. tanév II. felére	220.—	
13. Kovács Sándor mérnök, Nagyenyed, alapítványa 4 ¹ / ₂ %-os kamata 3/4 részéből felhasználható	2034.10	4329.10

XI. Egyházi segélyekre és felekezeti iskolákra.

a) Szerződéses járadékok:

1. Alsóilosvai ev. ref. iskola építésére	30.—	
2. Alsótöölki " " " "	30.—	
3. Csomafájai ev. ref. tanító	100.—	
4. " " " iskola építésére	30.—	
5. Hadrévi ev. ref. iskola építésére	50.—	
6. Kajántói " " " "	60.—	
7. Magyarcsaholyi ev. ref. iskola építésére	30.—	
8. Marosgezsei ev. ref. tanító	100.—	
9. Marosszentannai ev. ref. iskola építésére	30.—	
10. Marosszentkirályi " " " "	30.—	
11. Medgyesi ev. ref. pap	200.—	
12. Oláhujfalusi ev. ref. pap	100.—	
13. Pusztakamarási ev. ref. iskola építésére	30.—	
14. Segesvári ev. ref. pap	200.—	
Átvitel	1020.—	113.892.68

	Korona	Korona
Áthozat.....	1020 [—]	113.892 ⁶⁸
15. Szászrégeni ev. ref. iskola építésére	60 [—]	
16. Szászujfalusi ev. ref. iskola építésére	20 [—]	
16. Szentmargitai ev. ref. iskola építésére.....	30 [—]	
18. Uzdiszentpéteri ev. ref. körlelkészlet.....	200 [—]	1330 [—]

b) Egynél több évre feltételesen előjegyzett
segélyek:

1. Brassói ág. ev. magyar egyház 1901-től 5 évre.....	400 [—]	
2. Brassói ev. ref. egyházközség 10 éves segély 1897-től.....	400 [—]	
3. Récesei ev. ref. tanító 1902-től ujjólag 5 évre.....	100 [—]	
4. Szindi unit. tanítónak	300 [—]	1200 [—]

XII. Népkönyvtárak és daloskörök.

Rendes járadékok:

1. M. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter adományából népkönyvtári célokra	3600	
2. Újabb népkönyvtárak létesítésére és a meglévők bővítésére	1000	
3. Dalosköri jutalmakra és olvasókörökre.....	500	5100 [—]

XIII. Rendelkezési alap.

1. Magyar nők Emke-lobogó (rendelkezési alap) f. évi 4 $\frac{1}{2}$ ‰-ából		1743 ¹²
---	--	--------------------

XIV. Vegyes intézkedésekre

1. Emke iparczikkek gyárvizsgálataért	400 [—]	
2. Előre nem látott kiadásokra az igazgató-választmány határozata alapján..	500 [—]	
3. Nyugdíjbiztosítási illetékek ..	451 ⁸⁴	
4. Évi jelentés és közgyűlési költségek.....	600 [—]	
5. Kegyadományokra	800 [—]	
6. Fiókválasztmányok 25‰-os jutalékaira	1200 [—]	
7. Emke-értesítő kiadására.....	400 [—]	
8. Emke-lobogó, kellékek és felszerelések leírására 10‰.....	621 ⁹⁵	4973 ⁷⁹

XV. Háztörlesztési hányad, alaptőke helyreállítása.

1. Kolozsvári Emke (üzletv.) épület után 1‰	3000 ⁰⁴	
2. Szászvárosi Emke-épület után 1‰	414 ²⁵	
3. Emke bérházak törlesztési hányad-alapja után 4 $\frac{1}{2}$ ‰.....	658 ⁰⁸	4072 ³⁷

XVI. Bérházak fentartási költsége és adója.

1. Egyesületi bérház rendes kiadásaira, illetékek, adók stb. fedezésére	8800 [—]	
2. Egyesületi bérház tartalék-alapja után 4 $\frac{1}{2}$ ‰ az évi házbérhez	1169 ⁰¹	
3. Szászvárosi Emke-épület fentartási költsége, adók stb.	500 [—]	10469 ⁰¹

XVII. Dologi kiadások

1. Egyesületi iroda lakbére.....	1700 [—]	
2. Lakbérilletmények	3150 [—]	
3. Iroda fűtés, világítás és vegyes kiadások	600 [—]	
4. Papirkereskedői anyagok és könyvkötői munkák	400 [—]	
5. Postaportó, telefon és chequék	400 [—]	
6. Pénztári és irodai nyomtatványok.....	300 [—]	
7. Taggyűjtés nyomdai költségeire.....	100 [—]	6650 [—]

Átvitel:

149.430⁹⁷

	Korona	Korona
Át hozat.		149.430.97
XVIII. kezelés.		
a) R e n d e s.		
1. T. Alelnök-főtítkár járandósága	4500.—	
2. Kezelő hivatalnokok fizetése	7135.—	11635.—
b) R e n d k i v ü l i e k :		
1. Irmok, díjnok és rendkívüli alkalmazottak fizetése ez évre		2200.—
XIX. Egyesületi szolga.		
1. Fizetése, lakbére, ruhailletménye és adója		1060.—
XX. Segélyekre felhasználható a t. 1905 évben :		
A tőkeamat-jövedelemből újabb segélyekre év végéig		3578.46
		167.904.43
azaz Egyszázhatvanhétezerkilencszáznégyszáztíz korona 43 fillér.		

Kolozsvár, 1905. április hó 7-én.

Merza Lajos,
kir. tan., főpénztáros.

Szekula Ákos,
ellenőr.

Beregszászi Nagy László,
főkönyvvezető.

Megállapítva az Igazgató-választmány 1905. április hó 12-én tartott ülésében 12/15 jkvi sz. alatt.

Gróf Béldi Ákos,
elnök.

Sándor József,
t. alelnök-főtítkár.

f) Határozati javaslat a költségvetéshez.

Fenti Költségvetést az Igazgató-választmány 1905. évi ápr. 12-én tartott ülésében 13. jegyzőkönyvi sz. alatt egyhangulag elfogadván, azt hozzájárulás, illetve jóváhagyás végett meleg ajánlattal terjeszti a Közgyűlés elé, a XVII. 2., XVIII.a) 1., 2. és XIX. pontokra vonatkozó következő javaslattal:

Jegyzőkönyvi kivonat

az E. M. K. E. Igazgató-választmányának 1905. április hó 12-én tartott ülése jegyzőkönyvéből.

Elnökölt: gróf Béldi Ákos. Jegyzett: Balogh Károly

Molnár István levéltáros, Bíró Árpád fogalmazó lakbérilletményüket 300 K-ról 420 K-ra felemelni, Szóts Ferenc díjnok fizetését előlegesen kiutalni kéri.

Directorium hivatkozással a Költségvetés XVII. 2.*és XVIII. 2. tételére s hivatkozással az Alapszabályok 29. és 33. §§-aira, mely szerint az egyesület központi irodájában alkalmazott hivatalnokokat stb. az Igazgató-választmány veszi fel s javadalmazásukról az évi Költségvetés keretén belül gondoskodik, javasolja, hogy tekintettel az általános fizetésrendezési mozgalomra, melyet az Emke tanítóira és óvónőire vonatkozólag az államéhoz hasonlóan már rendezett s tekintettel a Kolozsvárt tényleg uralkodó drágasági viszonyokra és lakbér mizériákra: szabályoztassék az egész iroda javadalmazási kérdése egyöntetűen és a qualificatióknak és szolgálati érdekeknek és viszonyoknak megfelelőleg, az eddigi rendkívüli jutalmazási rendszer eltörlésével, egyebekben pedig az 1900. márczius 12-iki Igazgató-választmányi ülés 44. jkvi sz. határozatának fentartásával, a következőkben:

1. Beregszászy László főkönyvvezetőnek, akinek szolgálati ideje 19 év, 2000 K törzsfizetése meghagyása s immár harmadik ízben esedékes 200 K ötödéves korpótléka mellett, emeltessék működési pótléka 200 K-ról 400 K-ra, melyből 200 K az Emke-palota házfelügyelői teendőinek végzéséért jár; továbbá 600 K lakbére 700 K-ra.

Ezek szerint Beregszászy László főkönyvvezető fizetése 1905. április 1-től: a) 2000 K törzsfizetés; b) három 200 K-ás ötödéves korpótlék, együtt 600 K; c) 200+200 K, azaz összesen 400 K működési pótlék, tehát együtt 3000 K fizetés és 700 K lakásdíj.

2—4. Molnár István levéltáros, Biró Árpád fogalmazó és Kecskeméti Endre s. könyvvezető, kiknek szolgálati ideje 10, 9 és 11 év, 200 K törzsfizetésének meghagyása s egyenkint esedékes 120 K ötödéves korpótléka mellett, emeltessék mindenkinek 100—100 K működési pótléka (Kecskeméti Endre ezt eddig szolgálati okokból nem élvezte) 200—200 K-ra, illetve emeltessék 100 K-ra s 300 K lakbérük egyenkint 420 K-ra, a mennyi t. i. egy városi néptanítónak lakbére, miután Biró Árpád fogalmazó éppen néptanítói qualificatióval bír s hármuknak fizetése ehhez irányított.

5. Szóts Ferencz díjnok, kinek szolgálati ideje 5 év s aki ezalatt a levéltárban is segédkezett s a gépirást is jól begyakorolta, nevezessék ki irnokká 1000 K törzsfizetéssel és 240 K lakbérrel, törzsfizetésének nyugdíja is biztosítottván olyképpen, mint a többi hivatalnoké.

Végül, miután Szabó József Emke-szolga is folyamodott, hogy számára munkaképtelenség esetére nyugdíj biztosíttassék s lakbére 120 K-ról 240 K-ra emeltessék, kimondatik, hogy lakbére a vármegyei hivatalszolgák II. foku illetményével egyenlővé tétele céljából, 200 K-ra emeltetik s tekintettel 13 év óta tartó hűséges szolgálatára, neki beigazolt munkaképtelenség esetére és tartamára havi 30 K kegydíj biztosíttatik.

Mindez a korábbi dotatiohoz és rendkívüli jutalmakhoz képest 880 K emelkedést mutat, melyet a hivatalnokok és alkalmazottak buzgalmanak és lelkesedésének emelése érdekében megadandónak javasolja.

Egyhangulag elfogadtatik, kimondatván, hogy e határozat folyó évi április hó 1-től lép érvénybe s jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjesztetik.

K. m. f.

Gróf Béli Ákos,

elnök.

Balogh Károly,

jegyző.

15.

Főpénztáros a Directorium nevében és megbízásából kapcsolatosan az egyesület kezelő hivatalnokai fizetése és lakbérének rendezésére vonatkozó fenti javaslattal az alábbi. — Sándor József főtítkárt érintő — önálló indítványt terjeszti elé, melyet a Directorium behatóan tárgyalt és mint méltányost, szükségessé és az adott viszonyokhoz, a nemzeti ügy érdekében tett és várható munkássághoz nagyon mérsékelt arányban álló fizetésjavítást egyhangulag elfogadott és elfogadásra ajánl annál is inkább, mert Sándor Józseffel szemben — ki soha sem kért és nem is kapott egyszerű fizetésén kívül semmi külön honoráriumot — az egyesületnek egy mulasztását kell részben helyrehozni. Az indítvány szövege a következő:

Tekintettel, hogy Sándor József főtítkárnak, ki ilyen minőségben egyesületünk irodájának főnöke és kifelé az Elnökkel együtt képviselője, 1892. óta, a mikor addigi tiszteletdíja rendes fizetéssé declaráltatott, sem korpótlékokat, sem semminemű külön honoráriumot nem kapott, de sőt fizetése ma is 4000 korona és 800 korona lakbér, míg a többi egyesületi hivatalnokoknak fizetésük 10%-a mint ötödéves korpótlék biztosított és ki is jár, sőt ezen felül működési pótlékokat is élveznek;

tekintettel arra, hogy legelső sorban épen ő az, ki egész existenciájával, multja, jelene és jövőjével egyesületünkhöz van kötve, fizetéséből kell élnie és abból fedeznie az állásával járó reprezentációs és közadakozási kiadásokat, pedig magán vagyona nincsen, mely körülmény egy ily állásnál pótolhatatlan hiányt képez és folytonos anyagi gondok okozója;

tekintettel továbbá arra, hogy 1906. december 27-én 30 éves szolgálata betelvé, neki jelen 4000 K fizetése, mint *nyugdíj* teljes összegben esedékessé válik, holott egyesületünknek ép ellenkezőleg az volna legfőbb érdeke, hogy őt agilitásával, munkabíráásával, lángoló és másokat is suggerálni képes hazafias lelkesedésével minél tovább jelen vezérállásában megtarthassa, javasoljuk:

Adassék Sándor József főtítkárnak évi 4000 korona fizetéséhez még 1000 Korona, mely 5000 Korona neki, mint nyugdíj is biztosíttassék oly formán, hogy 1906. december 27-én letelvé 30 éves szolgálata és esedékessé válván részére 4000 Korona nyugdíj; további 10 évi szolgálat esetére minden évben a most megszavazandó 1000 K fizetési többletnek 10%-a (100 Korona) mint nyugdíjtöbblet esedékessé válik, más szavakkal 40 évi működés után nyugdíja 5000 Korona leendő. Egyben lakbérét 800 Koronáról 1000 K-ra kérjük felemelni. Így mindössze 1200 K az az összeg, melyet az E. M. K. E. áldozna azért, hogy Őt a teljes munkabíró főtisztviselőt a szent ügy prosperálása érdekében további 10 évre magának megnyerje és egyben eddigi mulasztását is vele szemben némileg helyre hozza. A fizetés és lakbér esedékességét — Közgyűlésünkre való tekintettel — folyó évi július 1-től számítandónak javasoljuk:

A közgyűlés elé terjesztendőleg egyhangulag elfogadtatik.

K. m. f.

Gróf Béli Ákos,

elnök.

Balogh Károly,

jegyző.

g) Számvizsgálók jelentése.

Mélyen tisztelt Közgyűlés !

Alólirottak az E. M. K. E. mult 1904. évi december hó 31-ről szóló zárszám-
adásait és vagyonmérlegét az elénkbe terjesztett kimutatások szerint megvizsgálván, annak
egy-egy tételét a könyvekkel, a felmutatott adatokkal, értékekkel és pénztári készlettel össze-
hasonlítván, miként a zárszámadásokon és vagyonmérlegen igazoltuk, úgy e tiszteletteljes
jelentésünkben is készséggel elismerjük, hogy mindezeket összhangzóknak, igazsághűnek
és a könyvvezetés szabályaival megegyezőnek találtuk.

Annak elbírálásánál, hogy az egyesület kamat és más czimeken befolyt bevételeiből
melyek fordítandók a rendszeresített kiadásokra és ujabban megszavazott segélyekre s
melyek tőkésítendőek okvetlenül: a könyvvezetőség számára az Igazgató-választmány ide-
%. csatolt U t a s i t á s a szolgáltat zsinórmértékül és alólirottak is csak ez utasítást tartották
szem előtt, elfogadva az Elnökség azon kijelentését, hogy a Közgyűlés évről-évre és ismét-
telten kimondotta, mikép csak a tőkekamat jövedelem használható fel, ellenben minden-
nemű egyéb folyó bevétel tőkésítendő.

Mindezek alapján a mélyen tisztelt Közgyűlésnek a felmentvény megadását java-
solván, vagyunk

Kolozsvár. 1905. április hó 10-én.

alázatos szolgálói:

Báró Bánffy Ernő,

Gyárfás Benedek,

Dr. Sárkány Lajos,

az 1904. május hó 28-án tartott Közgyűlésből kiküldött számvizsgálók.

76—1905. sz.

II—14.

Utasítás a könyvvezetés számára.

A f. év februárius hó 12-iki választmányi gyűlés elé terjesztett adatok alapján a kamat-jöve-
delem felhasználására és a tőkésítésre nézve a Közgyűlés fennálló határozatai értelmében utasítjuk a pénz-
tári osztályt, hogy az 1904. december hó 31-iki zárlat elkészítésénél a következőképen járjon el:

I. Bevételek. Ezekből tőkésítendőek:

1. Az örökös és alapító tagsági díjak, mint törzsvagyon.

2. A rendes és pártoló tagsági díjak, az új ciklus rendes tagdíjak, vegyes adományok, persely-
gyűjtés, az algyógyi zsellértelkek és erdőrészek eladási részletei, a magyar-létai áll. iskola törlesztő köl-
csőne, a tőzsdei értékpapírok 1904. évi árfolyam nyeresége, a nyomtatványok eladásából befolyt, ugyszintén
az Emke iparczikkek után bevételezett s névszerint felsorolt s kitüntetett jutalékösszegek.

II. Külön tételként kitüntetendő az algyógyi m. kir. áll. gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola, Emke-alapítás, alapítványi birtok 1904. évi jövedelme és kiadása.

III. Kiadások. — Fedezze:

a takarékpénztári és alapítványi kamatokból, az 1904. évben már befolyt és az 1904. évi deczember 31-ig esedékessé vált értékpapír-szelvények összegéből, a magán-kötvény kamatokból, az Emke (üzletvezetőségi) bérház és a szászvárosi Emke-épület házbér-összegéből, az özv. Mohai Károlyné magyar-kályáni ingatlan hasznobéréből, a magyar-kályáni erdőrészek fa értékesítéséből, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter által népkönyvtárak szervezésére és kiegészítésére adományozott összegből, az átmenetileg bevételezett folyó segélyekből:

1. az 1904. évi szabályszerű segélyeket, kezelési kiadásokat és az egyesület érdekében közgyűlési és igazgató-választmányi határozat alapján folyósított egyéb kiadásokat.

2. Az irodai felszerelések 10% kopás-diját, ugyszintén az egyesület vagyonát képező bérházak és Emke-iskola és óvó épületek befektetési tőkéinek helyreállítására az 1 és 5% törlesztési hányad IV-ik részlet-összegeit.

Csatoljon továbbá a Kovács Sándor alaphoz, annak 1904. évi 5%-os kamata $\frac{1}{4}$ -e részében 1583 K 57 f-t; a Magyar nők Emke-lobogó (rendelkezési) alapjához 1904. évi 5%-ban 1844 K 60 f-t; továbbá az Emke (üzletvezetőségi) épület költség és adóalapjának 1904. évi 5%-os kamatában 1298 K 90 f-t számoljon el s végül

3. a kamatjövedelemből fennmaradó 13291 K 06 f-t az államosítandó Emke-iskolák tőkebefektetéseinek teljes törlesztésére fordítsa.

Kolozsvár, 1905. februárius hó 14-én.

Gróf Béli Ákos,

elnök.

Sándor József,

t. alelnök-főtítkár.

h) Uj tagok a legutóbbi közlés óta.

(Az új Alapszabályok alapján beléptek.)

III. közlemény.

A) Örökös és alapító tagok.

1. Gróf Apponyi Albert v. b. t. t., orsz. képviselő, az Emke örökös t. tagja, Budapest (IX—XII-ik évi 200 K részlet)	800 K
2. Ludányi Bay Ilona, földbirtokos, Csaroda	200 „
3. Dr. Bayer Dezső, gyógyszerész, Budapest	200 „
4. Dr. Betegh Miklós, alispán, Torda	200 „
5. Ifj. Biró Sándor, belügyminiszteri fogalmazó, főispáni titkár, Brassó	200 „
6. Kövesdi dr. Boér Elek, vármegyei I. aljegyző, földbirtokos, Dicső-szentmárton	200 „
7. Dreher Jenő, nagybirtokos, Budapest-Kőbánya	200 „
8. „Egy Balásfalvi“ alapítványa, Nagyenyed	200 „
9. Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság, Kolozsvár	200 „
10. Özv. gróf Esterházy Istvánné, földbirtokos, Magyarláros	1000 „
11. Ferenczy Sándor, birtokos, Jászárokszállás	200 „
12. „Néhai özv. sófalvi Fülöp Ferenczné, sz. László Terézia emlékalapítvány“ tette: özv. Szlavkay Pálné sz. sófalvi Fülöp Terézia, Villány	2000 „
13. Gajzágó Ferencz, nyug. kir. ítélőtáblai bíró, Kolozsvár	200 „
14. Gyertyánffy István kir. tan., ny. áll. paedagogiumi igazgató, Budapest	3000 „
15. Hajdumegyei takarékpénztár, Hajduszoboszló	200 „
16. Kacsokovics Géza, földbirtokos, Ráczórs	200 „
17. Karczag város (J.-N.-K.-Sz.-vm., IX—XI-évi 200 K részlet)	600 „
18. „Karczagi lányok alapítványa“ a Karczagon 1903. június 28-án tartott „Székely-ünnepély jövedelméből“	200 „
19. Kenesei Kenessey Béla, ref. egyházkerületi főjegyző, theologiai igazgató, Kolozsvár	200 „
20. Kolozsvárt 1901. február 18-án a Nemzeti Színház összes helyiségeiben tartott Emke-Jelmezbál tiszta jövedelme	5000 „
21. Kovrig Tivadar, kir. műszaki tanácsos, Budapest	400 „
22. Lampel R. (Wodiáner F. és fiai) könyvkereskedő czég az Emke Daloskönyvek után, Budapest	200 „
23. Magyar élet- és járadék-biztosító intézet mint szövetkezet, Budapest	200 „
24. Molnár Albert, polgári fiúiskolai tanár, Besztercze	200 „

Átvitel.....16.200 K

	Áthozat... ..	16.200 K
25.	Munkácsy Mihály festőművész alapítványa növelésére	600 „
26.	Dr. Nékám Lajos, egyetemi m.-tanár, orvos, Budapest	200 „
27.	† Özv. báró Radák Ádámné. sz. Lázár Olga grófnő. Megyesfalva..	200 „
28.	Straetz Herman, gyáros, Megyesfalva	200 „
29.	Szántó Bertalan, kereskedő, Kolozsvár	200 „
30.	Szemző Gyula, nagybirtokos, Zombor	200 „
31.	Szentes r. t. város közönsége (Csongrádvm. XV—XVIII. évi 200 K)	800 „
32.	Dr. Török Aurél, kir. tud. egyetemi tanár, Budapest	200 „
33.	Ujszász-jászapáthii h. é. vasut részvénytársaság, Szolnok	200 „
	Összesen	19.000 K

B) Rendes tagok.

Évi 4 koronán felüli kötelezettséggel.

1412	Beregszászi Nagy László, az Emke főkönyvvezetője ésneje Vogt Margit, Kolozsvár, évi 10 K. Dr. Cserba Dezső, ügyvéd, Ujpest, évi 5 K. Ferenczy Loránd, joghallgató, Budapest, évi 5 K.	Orsovai petroleumgyári részvénytársaság, Tuffier, évi 10 K. Országh Margit, Budapest, évi 5 K.
1415	Dr. Ferenczy Tibor, Budapest, évi 5 K. Dr. Hósz Mihály, járási t. orvos, Nagylak, évi 5 K. Molnár István, Emke-levéltáros, Kolozsvár, évi 5 K.	1420 Sándor Ármán, kereskedő, Budapest évi 5 K. P. Sántha Angelus, sz.-Ferencz-rendi zárdafőnök, Dés, évi 8 K. Dr. Szilágyi László, ügyvéd, Máramaros-sziget, évi 5 K. Umbach Rezső, magánzó, Budapest, 10 évre előre fizetett 50 K-t.

Tíz évre 40 vagy 32 koronát előre lefizettek.

1425	Báró Baich Iván nagybirtokos, Bocsár. Baksay József kereskedő, Rimaszombat. Bende Attila, Balassagyarmat. Bende Attila máv. főfelügyelő, Budapest. Bucher Lajos kereskedő, M.-Vásárhely. Chován Károly nyug. tanár, Szarvas.	1450 Kommer József okl. építész, Budapest. Dr. Körössy Bertalan kir. közjegyző, Beszterce. Latinovics János ügyvéd, Baja. Magyar Általános Kőszénbánya részvénytársulat, Budapest.
1430	Debreczeni ev. ref. tanítótestület. Dobosffy Alajos kir. táblabíró, Nagyvárad. Dunaföldvári Takarékpénztár. Gróf Esterházy János es. és kir. kamarás, főrendiházi tag, Nyitraujlak. Fitoss Vilmos főkapitány, Nagy-Kőrös.	Magyar kir. szabadalmazott osztály-sorsjáték Igazgatósága, Budapest. Magyari Ferencz nagykereskedő, Arad.
1435	Fogarasnagyközség (Fogarasm.-m.). Dr. Frenzl János köz- és váltó-ügyvéd, Eger. György Aladár tanár és hírlapíró, Bpest. Hanák Kolos kir. ítélőtáblai bíró, Bpest. Hatvány Deutsch Károly gyáros, Bpest.	1455 Gróf Mailáth Géza, földbirtokos, Gárdony. Dr. Márton Kálmán, ügyvéd, Debreczen. Mizsák István, ügyvéd és megyei t. főügyész, Sátoraljaujhely. Móry Károly, építész, Budapest.
1440	Hersch Vilmos mérnök, vállalkozó, Bpest. Hoffmann József nagykereskedő, Bpest. Horváth Kristóf gymn. igazgató és házfőnök, Komárom. Incze Kálmán kir. műszaki tanácsos, Marosvásárhely. Jeszenszky Lajos birtokos, alkonzul, Csejte, Washington.	1460 Dr. Nagy Dezső, ügyvéd, Budapest. Ohrenstein Henrik, cementgyáros, Beocsin. Orosdy Fülöp, földbirtokos, Budapest. Petrikovits Róbert, igazgató mérn. Párdány. Redlich Sámuel, cementgyáros, Budapest.
1445	Kaszanyiczky Endre, Debreczen. Kaszanyiczky Endréné, sz. Szabó Teréz, Debreczen. Gróf Keglevich Gábor földbirtokos, Nagy-Káta (40 K-val). Dr. Kemény Dezső ügyvéd, Gálszécs. Báró Kemény Gerő nagybirtokos, Czinotos (40 K-val).	1465 Rombauer Lajos, börgyáros, Lőcse. Sármezey Endre, főmérnök, Arad. Dr. Schreyer Jakab, h. ügyvéd, Budapest. Schuster Ferencz, Sátoraljaujhely. Dr. Senka József, orvos, Kassa.
		1470 Singer Sándor, könyvkereskedő, Budapest. Steinitzer Géza, bankigazg., N.-Becskekerek. Stern Herman, kávé, Nagyvárad. Dr. Szekeres József, kórházi ig., Nagykanizsa. Dr. Szkalla László, gyógyszerész, Budapest.
		1475 Temesvári Iparegyesület. Dr. Ungár Gyula, orvos, Budapest. Ungvár város. (Ungvármegye.) Gróf Wass Jenő, birtokos, Czege. Zalay István, miniszteri titkár, Budapest.

Évi 4 koronás kötelezettséggel.

- 1480 Ádám Gerzson kir. tan., nyug. főgymn. igazgató, Nagykőrös.
Adler Zsigmond s. jegyző, Unip.
Adriány Kornél takarékpénztári főkönyvelő, Facset.
Ágoston István, iparos, Zsobok.
Dr. Ágoston Péter kir. jogakadémiai tanár, Nagyvárad.
- 1485 Albert István plébános, Toplicza.
Ambrus József vasuti mérnök, Brassó.
Antal Domokos ev. ref. lelkész, Zsobok.
Austerlitz Ede, malomigazgató, Zsombolya.
Bácsfalu község, erkölcsi testület, (Brassó-vármegye.)
- 1490 Baik Gyula, gazdálkodó, Abony.
Bakonyszentlászló község, jogitestület, (Veszprémmegye.)
Bakk Mózes, ny. m. kir. adóhivatali ellenőr, Páké.
Balás Ernő, kulturmérnök, Brassó.
Dr. Bálint Lajos, ügyvéd, Budapest.
- 1495 Dr. Balló István főgymn. tanár, Csik-Somlyó.
Balogh Péter, gym. tanár, Budapest.
Dr. Bán Zsigmond, ügyvéd, Makó.
Bánfi Miklós, állomástnök, Bekéscsaba.
Dr. Bánhegyi Mór, ügyvéd, Sasvár.
- 1500 Bantlin-féle vegyigyárak részvénytársasága, Perecsény.
Dr. Barabás Arnold, orvos, Erzsébetfalva.
Bárán Lajos, főkönyvvezető, Kolozsvár.
Dr. Baránski Gyula, ügyvéd, Budapest.
Barcsay Ákos, m. kir. pénzügyi számtiszt, Brassó.
- 1505 Bárdi István, IX. ker. mérnök, Budapest.
Bardotz Samu, birtokos, Nagybaczon.
Dr. Baross Lajos, magánhiv., Budapest.
Bartha Tivadar, gyógyszerész, Erzsébetfalva.
Albisi Barthos Lajos, m. kir. fővámmhivat. ellenőr, Fiume.
- 1510 Bartos Károly, máv. hivatalnok, Békés.
Bartoss Endre, járási írnok, Vác.
Ifj. Baruch Mór, birtokos, Gyulafehérvár.
Bedőházy József, nyug. tisztviselő, Oravicza.
Beles József, kereskedő, Brassó.
- 1515 Bene György, máv. felügyelő, Budapest.
Dr. Bene István, ügyvéd, orsz. képviselő, Sepsiszentgyörgy.
Benedek Lajos, m. kir. vámtiszt, Pozsony.
Dr. Berger Andor, ügyvéd, Debreczen.
Berkes Beáta, gyáros, Nagyvárad.
- 1520 Dr. Bernády Dánielné, járásorvos neje, Bánlak.
Bernhardt Gyula, gyáros, Kőbánya.
Bernstein Sámuel, vállalkozó, Sz.-Fehérvár.
Besztercei Székelytársaság, Beszterce.
Ifj. Betegh László, a Mezőgazdasági bank könyvvezetője, Kolozsvár.
- 1525 Betegh Péter, kereskedő, Kolozsvár.
Better Miksa, kereskedő, Gyulafehérvár.
Biró Árpád, író, Kolozsvár.
† Dr. Biró József, min. s. titkár, főispáni titkár, Déva.
Blau Rezső, vállalkozó, Mohács.
- 1530 Bod Péter, az áll. népisk. igazgatója, válm. h. pénztáros, Nagyszeben.
Dr. odó Albert, ügyvédjelölt, Máriaradna.
Bodor János, ref. lelkész, Zagon.
Bodor Károly, kir. mérnök, Esztergom.
Bogesich Herman, mérnök, Nagybecskerek.
- 1535 Borhegyi Ferencz, borkereskedő, Budapest.
Boskovics József, kereskedő, Kolozsvár.
Both Eerencz, kanonok-plébános, Gyergyószárhegy.
Braun Mihály, hangszerkészítő, Kolozsvár.
Brenner József, ügyvéd, Szabadka.
- 1540 Brenner Józsefné, ügyvéd neje, Szabadka.
Dr. Brósz László, ügyvéd, Kassa.
Dr. Bruckner Antal, ügyvéd, Kolozsvár.
Brutsi László, kir. kulturmérnök, Kolozsvár.
Bú Pál, téglagyár-vezető, Gyulafehérvár.
- 1545 † Buzetzkó Jenő, magánhiv., Budapest.
Büdszentmihályi ev. ref. egyház, (Szabolcs-vármegye.)
† Clauser Adolf, vízvezeték-, csatorna- és szivattyúszerelő mester, Kolozsvár.
Császár Dávid, kereskedő, Kolozsvár.
Csathó Balázs, máv. hivatalnok, Kolozsvár.
- 1550 Dr. Cserba Elemér, ügyvéd, Ujpest.
Cservenka Ferencz, magánhiv. Budapest.
Cséti Róbert, mérnök, Budapest.
Csia György, földbirtokos, egyházm. főgondnok, Kovászna.
Csiki Gyula, földbirtokos, Folya.
- 1555 Csikszereda rend. tan. város. (Csikvárm.)
Csongor György, felsőker. iskolai tanár, Budapest.
Csóti László, vasuti hiv., Mezőkovácsháza.
Czehula Emil, máv. hivatalnok, Szeged.
Czetz József, temetkezési int. tulajdonos, Kolozsvár.
- 1560 Czipott György, kir. törvsz. bíró, N.-szeben.
gyűlészi Dadány Jenő, gazdász, Melynadas.
Dr. Dániel Tibor báró, orsz. kepv., Nagytáj.
Daubravszky Gyula, városi ellenőr, Gyulafehérvár.
Deáky Sándor, kir. tan., egyet. gazds. hiv. igazgató, Budapest.
- 1565 Dr. Deli Adolf, járásorvos, Mócs.
Deutsch Antal, surányi cukorkagyár tulajdonos, Nagysurány.
Dienes Barna, Tisza szabályozási igazgató, Debreczen.
Dobray László, városi főjegyző, Karczag.
Dónáth Béla, birtokos, Szöröcse.
- 1570 Dorner Gyula, kir. főmérnök, Budapest.
Id. Dorner Gyula, kir. főmérnök, Budapest.
Duchon Béla, ny. kir. adófelügyelő, Zombor.
hogyisi Dömötörffy György, m. kir. fővámszedő, Bázias.
Eeker Mór, hivatalnok, Erzsébetfalva.
- 1575 Egartner Lajos, takarékpénztári könyvelő, Magyarrégen.
Egger Gyula, igazgató, Budapest.
Dr. Egger Leó és Egger J., gyógyszerész, Budapest.
Egressy Ákos, színművész, Budapest.

- Dr. Eisler Mátyás, főrabbi, egyet. m. tanár, Kolozsvár.
- 1580 Elefánthy Cornélia, postahiv. nő, Budapest.
Elek Albertné, tisztartó neje, Nagygáj.
Elekes Bálint, kir. járásbíró, Nagyszeben.
+ Id. Éltető Albert, birtokos, Magyarregeu.
Emmer Mór, megyei áll. orv. Marosvásárhely.
- 1585 Endre Antal, kir. főmérnök, Ujvidék.
Eördögh Dániel, főbíró, Erzsébetfalva.
Erdélyi Antal, vasuti hivatalnok, Kiszombor.
Fáber Lipót, magánhivatalnok, Budapest.
Falböck Géza, körjegyző, Bakovár.
- 1590 Dr. Falcsik Dezső, jogtanár, Pozsony.
Faul Béla, fodrász, Gyulafehérvár.
Fehér Kálmán, máv. gépgyári hiv. Rákosliget.
Dr. Fejes István, ügyvéd, Szatmárnémeti.
Fésös Albert, kir. s. mérnök, Nagyszeben.
- 1595 Dr. Fischer Miksa, járásorvos, Antalfalva.
Fogarasi Béla, igazgató-tanár, Nagyenyed.
Dr. Frank János, orvos, Temesvár.
Fränkel Samu, földbirtokos, Gáva.
Fried Vilmos, mérnök, vállalkozó, Székes-
fehérvár.
- 1600 Fröhlich József, vasuti hivatalnok, Szolnok.
Für Géza, uradalmi intéző, Csongrádmágoos.
Maróthi Fürst László, nagykeresk. Budapest.
Füzy Rezső, okl. gépészmérnök, Budapest.
Gabos Soma, a Ráth Mór czég beltagja, Bpest.
- 1605 Gábris Dezső, segédjegyző, Margittaszéplak.
Dr. Gámán Béla, orvos, Kolozsvár.
Gáspár Ármin, állami tanító, Kolozsvár.
Gauzer Sándor, takpénzt. könyvelő, Kalocsa.
Gergelyffy Sándor, közigazg. gyakornok,
Magyarregeu.
- 1610 Gerhard Péter, könyvelő, Gyulafehérvár.
Gidófalvy Géza, állami főgymnáziumi tanár,
Nagyszeben.
Gillinger János, főrealisk. tanár, Kassa.
Goth Gyula, fodrász, Gyulafehérvár.
Dr. Gréb Brunó, kir. törv.-sz. aljegyző, Déva.
- 1615 Dr. Gulácsy Árpád, járásorvos, Perecsény.
Gyárfás Albert, ref. lelkész, Bethlen.
Gyárfás Béla, vállalkozó, Szolnok.
Dr. Gyenes Manó, ügyvéd, Budapest.
Gyires község, mint testület, (Biharvárm.)
- 1620 Gyiróth község, jogi testület, (Veszprém-
vármegye.)
Györy Ignác, áll. polg. leányiskolai tanár,
Nagyszeben.
Gyulay Lászlóné, Horváth Róza, Kolozsvár.
Gyurovszky János, műszaki hiv., Budapest.
Hajós Kálmán, m. bizt. int. tisztv., Miskolcz.
- 1625 Özv. Halász Jánosné, Kölese.
Hám Gyula, ügyvéd, Gyöngyös.
Hatfaludy István, királyi ítélő-táblai bíró,
Marosvásárhely.
Havas Lázár, kereskedő, Kolozsvár.
Dr. Herbst József, orvos, Budapest.
- 1630 Herczegh Lajos, máv. felügyelő, Kolozsvár.
Herczeg Árpád, birtokos, Perecsény.
Dr. Heyek Adolf, ministeri titkár, Budapest.
Hirsch Adolf, bőrkereskedő, Kolozsvár.
Hirschl Kálmán, birtokos, Folya.
- 1635 Hild Margit, földbirt. és keresk., Mramorák.
Hoffmann Ignác, magánhivataln., Budapest.
Holländer Jenő, földbirt., Szepesnádasd.
Holländer Vilma, földbirtokos neje, Szepes-
nádasd.
Hollinger József, igazgató-tanító, Kistószeg.
- 1640 Horn Rezső, magánhivatalnok, Budapest.
Horváth Árpád, államépítészeti kir. főmér-
nök, Makó.
Dr. Huber József, orvos, Zombor.
Hübschmann Mór, kereskedő, Kolozsvár.
Illyés István, pénztáros, Székelyudvarhely.
- 1645 Imre Andor, máv. hivatalnok, Gyékényes.
Imre Géza, kir. s. mérnök, Zombor.
Dr. Imre Manó, kir. albiró, Budapest.
Dr. Istvánffi Gyula, tud. egyet. tanár, m.
kir. Ampelolog. int. igazgató, Budapest.
Istvánfi László, mérnök, Gyalár,
- 1650 Izay Árpád, kereskedő, Kolozsvár.
Jaczkovics Iván, kir. albiró, Beszterce.
Dr. Jancsó György, egyet. jogt., Kolozsvár.
Jancsó Sándor, evang. ref. theol. tanár,
Nagyenyed.
Jelinek Józsa, állami tanítónő, Szedlicsna.
- 1655 Jenev Lajos, kereskedő, Kolozsvár,
Jeszenszky Béla, földbirtokos, Borhid.
Jeszenszky Vilmos, földbirtokos, Borhid.
Dr. Jovánovits József, ügyvéd, Zombor.
Szárabajtai Józsa Pal, kir. államépítészeti
hivatalfőnök, Ipolysig.
- 1660 Juhász Imre, kir. albiró, Törökkanizsa.
Juhász Jenő, kir. törvénysz. bíró, Ujvidék.
Juliusz Ármin, ügyvédjelölt, Kolozsvár.
Dr. Kabdebó Oszkár, ügyvéd, Nagyszeben.
Dr. Kácsér Nándor, ügyvéd, Puchó
- 1665 Kádár Ferencz, kir. törvényszéki telekkönyv-
vezető, Beszterce.
Káldor Dávid, vállalkozó, Székesfehérvár.
Kanitz Jenő, nagy bortermelő és borkeres-
kedő, Budapest.
Károly Alajos, plébános, Szempez.
Dr. Katona Lajos, gymn. tanár, Budapest.
- 1670 Katona Lajos, mérnök, Resicza.
Katona Zsigmond, gyógyszerész, Kecskemét.
Kávay Gyula, asztalos-mester, Budapest.
+ Kazay Rezső, kir. dohánygyári igazgató,
Kolozsvár.
Dr. Kenéz Sándor, ügyv., Hódmezővásárh.
- 1675 Kiss Elek, ügyvéd, Csorna.
Klein Sándor, fakereskedő, Budapest.
Klein Zsigmond, fakereskedő, Budapest.
Klug Ferencz, magánhivatalnok, Budapest.
Knausz Géza, róm. kath. status irodatiszt,
Kolozsvár.
- 1680 Özv. Knörr Jánosné, magánzónő, Gyula-
fehérvár.
Dr. Koch Antal, egyetemi tanár, Budapest.
Kocsis Endre, kir. aljárásbíró, Antalfalva.
Kolbenheyer Bertalan, kir. posta- és táv-
irda s. titkár, ker. biztos, Kolozsvár.
Konesiczky Ferencz, járási írnok, Vác.
- 1685 Dr. Konrádi Dániel, egyet. tanársegéd.,
mentőegyesületi titkár, Kolozsvár.
Kopári Jenő, kereskedő, Marczali.
Kornis József, máv. ellenőr, állomásfőnök,
Kaposvár.
Kósa Lajos, máv. hivatalnok, Zágráb.
Kovács Gerő, kir. közjegyző, Mocs.
- 1690 Kovács Gyula, községi jegyző, Apácza.
Madi Kovács Ida, tanítónő, Szeged.

- Kovács Lajos, róm. kath. kanonok, Gyulafehérvár.
 Kovács László, ref. lelkész, Koronka.
 Köhalmi László, áll gépgyárhiv. Budapest.
 1695 Kölbög Alajos, máv. forg. díjnok, Temesvár.
 Dr. Körmendi Gyula, ügyvéd, Budapest.
 Köröstarján község mint testület (Biharvámegye.)
 Kövári Miksa, mérnök, Szerbcsene.
 Dr. Králitz Lajos, ügyvéd, Arad.
 1700 Krausz Simon, tőzsdebizományos, Bpest.
 Krünnér Géza, magánhivatalnok, Budapest.
 Kun Samu, kereskedő, Kisvárd.
 Laczy Antal, ellenőr, Munkács.
 Lamberger Lajos, kereskedő, Szeged.
 1705 László Domokos, kir. kulturmérnök, Nagyszében.
 László József, kir. járásbíró, Nagyszében.
 Dr. Lechner Károly, egyetemi tanár, udv. tanácsos, Kolozsvár.
 Legmann Gyula, vállalkozó, Kolozsvár.
 Leiner Miksa, magánhivatalnok, Ujpest.
 1710 Lénárd Ferencz, ev. ref. tanító, Zsobok.
 Lengyel Ferencz, állomásfőnök, Kisjenő-erdőhegy.
 Leydtger János, mérnök, Erzsébetfalva.
 Lichtenstein Bertalan, hivatalnok gőzfűrésznél, Ruttká.
 Lorbeer Bertalan, szállodás, Gyulafehérvár.
 1715 Dr. Lőte Lajos, járási orvos, Nyárádszereda.
 Lővi József, nyomdász, Gyulafehérvár.
 Dr. Löw Sámuel, egészségügyi tanácsos, főorvos, Budapest.
 Luby Sándor, író, Budapest.
 Dr. Lukács Imre, városi tiszti orvos, Mezőtur.
 1720 Szegedi Lukács József, bankigazgató, Bpest.
 Lukács Samu, főgépész, Gyulafehérvár.
 Lusztig Lipót, hírlapíró, Budapest.
 Magyar Endre, m. kir. áll. ipari szakisk. igazgató, Kolozsvár.
 Sz. Majláth Béla, magánzó, Budapest.
 1725 Dr. Mandel Sándor, ügyvéd, Szolnok.
 Dr. Márki Sándor, egyet. tanár, Kolozsvár.
 Márkosfalvi dalkar, mint Enke daloskórré alakulni óhajtó testület (Háromszékvámegye.)
 Marton Ákos, építész, Budapest.
 Marton Gyula, kereskedő, Tapolca.
 1730 Dr. Marton Imre, járásorvos, Letenye.
 Marton Rezső, szőlőbirtokos, Tapolca.
 Dr. Mártonffy Miklós, Budapest.
 Marzsó Károly, vasuti és hajózási biztos, Budapest.
 Mattoni Henrik, Budapest.
 1735 Mayer János, főgymn. tan., Sepsi-szt.-György.
 Dr. Mayer Sándor, ügyvéd, Budapest.
 Melczér Gyula, szolgabíró, Vác.
 Mendik Antal, Tiszaszabályozási társasági mérnök, Debreczen.
 Mészáros S. György, bányáigazg., Krosnó.
 1740 Mészáros S. Györgyné, bányáigazgató neje, Krosnó.
 Dr. Mezei Pál, ügyvéd, Budapest
 Mezőturi ev. ref. főgymnasium tanári kara, Mezőtur.
 Miskolczi Asztalos-Ipartársulat, (Borsodmegye.)
 Mittelmann Mór, vállalkozó, Pozsony.
 1745 Dr. Molnár Jenő, orvos, Kassa.
 Nagy Antal, esperes-plébános, Sajóvárkony.
 Z. Nagy Dénes, kir. járásbíró, Hosszufalu.
 Szotyori Nagy János, nyug. minist. tanácsos, Budapest.
 Nagy József, evang. ref. lelkész, esperes, Nagyszében.
 1750 Nagy Lajos, tanító, Magyarrégen.
 Nagy Péter, siketnéma int. tanár, Kolozsvár.
 Nagy Sándor, máv. művezető, Debreczen.
 Nagy Győry István, jegyző, Erzsébetfalva.
 Nánásy Imre, segédhiv. igazgató, Budapest.
 1755 Naszluhácz Lajos gyógyszerész, Antal-falva.
 Neuhauss Emil, bankhivatalnok, Budapest.
 Neumann Bernát, kereskedő, Szászrégen.
 Ney Ármín, fakereskedő, Kolozsvár.
 Noszál Gyula, folyammérnök, Pozsony.
 1760 Dr. Novák István, ügyvéd, Kolozsvár.
 Dr. Novák Istvánné, ügyvéd neje, Kolozsvár.
 Oberding Miklós, vízvezetési vállalkozó Kolozsvár.
 Dr. Óvári Elemér, ügyvéd, lapszerkesztő, Kolozsvár.
 Dr. Pákozdi Károly, orvos, Budapest.
 1765 Palasovszky Sándor, kir. mérnök, Sátoraljaujhely.
 Pálffy István, fodrász, Marczali.
 Pallós Albert, áll. polgári leányisk. igazgató, Kolozsvár.
 Papp Ferencz, Mezőgazdasági bank hivatalnoka, Kolozsvár.
 Papp Jenő, kereskedő, Dés.
 1770 Dr. Papp József, ügyvéd, Kolozsvár.
 Bilkei Papp Mihályné sz. báró Bihary Mária Bolyok.
 Papp Miklós, gazdatiszt, Ráros pusztá.
 Dr. Pártos Henrik, községi orvos, Erzsébetfalva.
 Pataki Ignác, kéményseprő iparos, Marczali.
 1775 Payer Géza, uradalmi intéző, Horpács.
 Péch Aladár, áll. főgymn. tanár, Budapest.
 Dr. Perczel György, Budapest.
 Petele község jogi testület, (Marostorda vármegye.)
 Dr. Pfeifer Gyula, orvos, Budapest.
 1780 Phillip Alfréd, igazságügymin. fogalmazó, Budapest.
 Pikler Gyula, egyetemi tanár, Budapest.
 Pintér Endréné sz. Schankebank Sarolta, pt. kezelő, Marczali.
 Pohl Béla, kultur-mérnök, Pécs.
 Pohly J. Károly, jegyző, Folya.
 1785 Ifj. Pojlák József, földbirtokos, Szilágycseh.
 Dr. Polcz Rozsó, ügyvéd, Besztercze.
 Pollatsek Ferdinánd, birtokos, Gátály.
 Polonyi Sándor, kereskedő, Torda.
 Porázik Antal, mérnök, Resicza.
 1790 Posevitz Gusztáv, gyógyszerész, Pankota.
 Posevitz Kornél, ügyvezető-igazgató, Budapest.
 Préhoffer Gábor, üzletvezető, Budapest.

- Dr. Ráth Endre, orsz. képviselő, Budapest.
Reich Albert, nyug. m. kir. állategészs. felügyelő, Kolozsvár.
- 1795 Reinhardt Dezső, magánhivat., Budapest.
Rausch Károly, gyáros, Budapest.
Reményi Ferencz, cs. és kir. sorhajóhadnagy, Póla.
Révai Ödön, részvénytárs. igazgató, húztulajdonos, Budapest.
Röck Gyula, gépgyáros, Budapest.
- 1800 Röck István, gépgyáros, Budapest.
Rónay Árpád, gyárigazgató, Budapest.
Dr. Rózsa Géza, tanár, Zsolna.
Rubinstein M. Sámuel, I-ső nagyszebeni likörgyáros, Nagyszeben.
Russel Károly, kalazantinumi igazgató, Kolozsvár.
- 1805 Dr. Scheitz Vilmos, orvos, Kolozsvár.
Dr. Schlesinger Emil, ügyvéd, Zsolna.
Schneider Máttyás, főgymnasiumi tanár, Nagykörös.
Schneller Armin, állatorvos, Erzsébetfalva.
Schuk József gyógyszerész, Hajduböszörmény.
- 1810 Özv. Schützné, Klein Katalin tanítónő, Kistószeg.
Dr. Schwarz Jenő, ügyvéd, Törökkanizsa.
Schwartz Lajos, nagybérő, Pusztá-Homok.
Saguly Károly, mérnök, Arad.
Sajó György, gyógyszerész, gyógytár-tulajdonos, Nagyvárad.
- 1815 Samarjay Lajos, vasuti és hajózási biztos, Budapest.
Sárközy Aurél, cs. és kir. kamarás, főispán, Komárom.
Dr. Scultéty Jenő, ügyvéd, Hódság.
Dr. Semsey Aladár, főszolgabíró, Hosszszufalu.
Serényi Tivadar, máv-ellenőr, Budapest.
- 1820 Serényi Tivadarné, sz. Leitner Mária, Budapest.
Dr. Simonyi Géza, orvos, Pusztaszentlőrinc.
Sinka Ferencz, építőmester, Esztergom.
Somló Gyula, a Magyar Leszámitolóbank tisztviselője, Budapest.
Soproni Irodalmi és művészeti kör, Sopron.
- 1825 Dr. Sós Ernő, ügyvéd, Budapest.
Spielman Ervin, a Magyar Leszámitoló és pénzváltóbank fiókosztályának főnöke, Kassa.
Dr. Springer Ferencz, ügyvéd, Budapest.
Stern Bertalan, Tiszaszabályozási tisztviselő, Debreczen.
Stern József, fűszer és lisztkereskedő, Kolozsvár.
- 1830 Stern Károly, kereskedő, Budapest.
Dr. Stricker Péter, orvos, Ószivác.
Sütő Béla, kultur-mérnök, Temesvár.
Szabolcska Mihály, ev. ref. lelkész, Temesvár.
Szalay László, járási számvevő, Vác.
- 1835 † Szántó Gusztáv, kereskedő, Kolozsvár.
- Henczfalvi Szász Jenő, szolgabíró, Szászrégen.
Szathmáry Lajos, kir. közjegyző, Vinga.
Szegő Béla, hirlapíró, Budapest.
Szekely Dénes, cipész, Marosvásárhely.
- 1840 Székely Gyula, keresk.-ügyi nyug. minist. titkár, Budapest.
Szekrényessy Károly, kereskedő, Bpest.
Szelhoffer Károly, főmérnök, műhelyfőnök, Temesvár.
Dr. Szendrő Ignác, ügyvéd, Budapest.
Óvári Székely Barnabás földbirtokos, Szatmárudvári.
- 1845 †. Szigethy Miklós, nyug. m. kir. honvéd ezredes, Kolozsvár.
Szongott Jenő, magánhivatalnok, Bpest.
Szotyory József, tanító, Békés.
Szőcs Dániel, posta-távirda segédellenőr, Gyulafehérvár.
Dr. Szőke Istvánné, Budapest.
- 1850 Szöts Albert, kereskedő, Zágon.
Szöts Ferencz, E. M. K. E. irnok, Kolozsvár.
Szöts János, róm. kath. főesperes, Alsóporumbák.
Szöts Zoltán, kir. adóhivatali ellenőr, Gyulafehérvár.
Sztehlo Róbert, aligazgató, Budapest.
- 1855 Sztudinka Ottó, áll. gépgyárhivatalnok, Budapest.
Szulovinyi Lajos, máv. irodaaltiszt, Miskolcz.
Szurány Gyula, kir. mérnök, Visegrád.
Takács Rezső, állami gépgyári hivatalnok, Budapest.
Dr. Tárczy Pál, ügyvéd, Királyhelmezc.
- 1860 Dr. Tenner Vilmos, kórházi igazgató, Nagyszentmiklós.
P. Tetmjaer László, igazgató, Budapest.
Tichy Károly, nyug. ministeri titkár, Budapest.
Dr. Tischler Manó, orvos, M.-Vásárhely.
Tiszay Kálmán, máv. felügyelő, Budapest.
- 1865 Tolnay Antal, kir. tan., igazságügymin. számvéveségi igazgató, Budapest.
Tolnay Ödön, kir. kultur-mérnök, Brassó.
Tóth Mór, nyug. kir. ügyész, Szolnok.
Tóth Róbert, felügyelő, hidosztály főnök, Resiczabánya.
Török Sándor, m. kir. áll. vasuti felügyelő, Kolozsvár.
- 1870 Tutsek Gyula, kultur-mérnök, Miskolcz.
Dr. Uhlig Leó, ügyvéd, Bártfa.
E. Ujváry Dezső, kultur-mérnök, Brassó.
Ulreich Nándor, állomás főnök, Dunakeszi.
Unger Mór, Adria bi biztosító társasági titkár, Kassa.
- 1875 Unkelhäusser József, gazdatiszt, Bánlak.
Uray László, fegyintéz. igazgató, Nagyenyed.
Váczy Zsigmond, fodrász, Gyulafehérvár.
Vadas Sándor, pénztárnok, Budapest.
Varságh Béla, gyógyszerész, Békéscsaba.
- 1880 Vásárhelyi Boldizsár, ev. ref. lelkész, Dés.

- Vásárhelyi Dezső, kir. mérnök (építész),
Budapest.
- Vásárhelyi Samu, ev. ref. kollegiumi
pénztárnok, Sepsiszentgyörgy.
- Dr. Vázsonyi Vilmos, orsz. képviselő,
ügyvéd, Budapest.
- Dr. Véghely Aladár, m. kir. honv. ez-
redorvos, Budapest.
- 1885 Dr. Versényi György, áll. felsőbb-
leányiskolai tanár, Kolozsvár.
- Dr. Varga Lajos, ügyvéd, Debreczen.
- Dr. Varga Lajosné, sz. Kun Zulejka, ügy-
véd neje, Debreczen.
- mocsolyai Veress Béla, hivataln., Bpest.
- Veress Lajos, róm. kath. esperes-plébá-
nos, Keréllőszentpál.
- 1890 Vida Sándor, a Magyar Ált. Hitelbank
tisztségviselője, Budapest.
- Dr. Vinkler Lajos, ügyvéd, Margitta.
- Dr. Vinkler Lajosné, ügyvéd neje, Margitta.
- Vojtkó Miksa, kir. albiró, Budapest.
- Wabrosch Béla, aczélgyári főmérnök,
Salgótarján.
- 1895 Wagner József, takarékpénztári könyvelő,
Antalfalva.
- Walla József, mozaik és cémentáru gyá-
ros, Budapest.
- Dr. Wallfisch Ferencz, orvos, Békés-
csaba.
- Weidlich Pál, kereskedő, Miskolcz.
- Dr. Weil Leon, mérnök, Budapest.
- 1900 Weinberger Mór, ékszerész, Békés-
csaba.
- Weisz Márton, bérlő, Kodor.
- Wendel Márton, főszolgabíró, Brassó-
földvár.
- Widder Samu, földbirtokos. Ridzina gyár-
telep.
- Wittmann Antal, magánhivatalnok, Bu-
dapest.
- 1905 Zágoni Gábor, kir. közjegyző, Nagy-
Szeben.
- Zala Adolf, bankigazgató, Budapest.
- Zauner Alajos, építész, kir. mérnök, Bu-
dapest.
- Zayzon János, tanár, Nagyenyed.
- Dr. Zehery István, kir. törvényszéki or-
vos, Rimaszombat.
- 1910 Özv. Zombory Zsigmondné, áll. óvónő,
Garamszentbenedek.
- Zverina Frigyes, főkönyvelő, Marczali.
- Zsigmondy Béla, mérnök, Budapest.

B) A szervezet.

I. A közgyűlés.

a) Az eddig tartott közgyűlések kimutatása.

— A fontosabb események feltüntetésével. A *-gal jelölt közgyűlések vidéken tartattak meg.—

Első értekezlet 1884. december 27 (karácsony harmadnapján), *Kolozsvárt* a városháza közgyűlési termében. (Az Emke megalakítása kimondatik. Előkészítő-bizottság kiküldése.)

Alakuló közgyűlés 1885. április 12. *Kolozsvárt* a vigadóban. (Alapszabályok elfogadása. Id. tisztikar választása. K o s s u t h Lajos Turinból sürgőnyileg üdvözli a közgyűlést s alapítónak jelentkezik. Este a város kivilágított. „Tájékoztató“ kibocsajtása 10.000 példányban az egyesület céljáról és feladatairól. Id. elnök dr. H a l l e r Károly.)

1. *Első rendes közgyűlés* 1885. augusztus 31. *Kolozsvárt* a vigadóban. (Rendes tisztikar választása. Munkaprogramm kidolgozása. Kisküküllővármegye megszavazza az egyesület számára a 2%-os pótdót. Az egyesület vagyona fél millió korona. Gróf B e t h l e n Gábor elnökké választatik.)

2. *Második rendes közgyűlés* 1886. augusztus 29. *Kolozsvárt* a vigadóban. („Határszéli kiállítás“ czimen székely és szász iparkiállítás rendezése az iparos-egylet helyiségeiben. Írók és művészek társaságának lerándulása Budapestről. Szept. 1-én az első önálló Emke-óvóiskola felállítása Ördögkúton, Szilágyvármegyében. November 12. a segélyezések rendszeres megindítása. Olvasókörök szervezése.)

*3. *Harmadik rendes közgyűlés* 1887. augusztus 28. *Sepsiszentgyörgyön* a ref. templomban. (B a r t h a Miklós felolvasása: „A székely kitelepítés“-ről. „Székely ipari és gazdasági kiállítás“ rendezése a ref. Mikókollegiumban. Írók és művészek társaságának második lerándulása. Romániai vámháború alkalmából erdélyi iparnak kinestári szállításokkal táplálása. Május 14. Erdélyi iparkiállítás Budapesten az iparcsarnokban. Szeptember 23-án fogadja először a király az Emkét, Kolozsvárt a Bánffy-palotában. Okt. 10-én a magyar közművelődési egyesületek első kongresszusa Budapesten. Az egyesület vagyona meghaladja az egy millió K-át.)

*4. *Negyedik rendes közgyűlés* 1888. augusztus 20. *Brassóban* a „Nro I. szálloda“ disztermében. (Szent István napi nagy nemzeti ünnep a róm. kath. templomban. K o v á c s Ferencz apát ünnepi szónoklata. Írók és művészek társaságának harmadik lerándulása. Ez évi febr. 22-iki budapesti opera-bálunk védői R e z s ő trónörökös és neje. Okt. 23-án Rökk Pál 40.000 K-ás alapítványt tesz. Decz. 12-én az első Emke-népkönyvtár létesítése Szászsebesen.)

*5. *Ötödik rendes közgyűlés* 1889. szeptember 3. *Szamosújvárt* a ref. templomban. (Lobogó szentelés az összes felekezetek lelkészei által. Dr. K o v á c s Ödön emlékbeszéde R ö k k Szilárd fölött. A lobogóra Magyarország asszonyai 38.786 K alapítványt tesznek, mely ma rendelkezési alap. Ez év jun. 11-én gróf K u n Kocsárd egy székely földmives iskola céljaira az Emkének ajándékozta 2190 hold szántó, szőlő legelő és erdő-birtokát. Than Mór megfesti a „Hajnal“-t, mint az Emke symbolumát.)

*6. *Hatodik rendes közgyűlés* 1890. szeptember 5-én *Dérán* a vármegye-háza nagytermében. (Ez, év április 19-én báró Orbán Balázs az Emkére hagyja 10.000 koronás tövisi ingatlanát egyéb legatumokkal együtt. Május 4-én az egyesület védelme alatt a Rákóczi-bizottság megalakulása, a fejedelem és a bujdosók hamvai hazahozatala tárgyában. Jul. 16-án B a r o s s Gábor elrendeli a posta- és távirtda forgalomban az „Emke“ szó használatát. Deczember 9-én K o v á c s Sándor nagyenyedi mérnök 87.200 K. alapítványt tesz. Deczember 15-én a képviselőház az Emke kérvényére kimondta egy nagyszabású kölcsönsorsjáték engedélyezését, mely maig sem adatott meg. Deczember 27-én D e r s i János marosvásárhelyi birtokos 20.000 koronás alapítványa.)

*7. *Hetedik rendes közgyűlés* 1891. október 4-én *Marosvásárhelyt* a ref. templomban. (Dr. B a r t ó k György emlékbeszéde K o v á c s Sándor felett és R é d i g e r Géza emlékbeszéde D e r s i János felett. Ez év jan. 12-én az E. K. E. megalakítása Kolozsvárt az Emke által. Erdélynek első Baedeker-szerű leírása 2000 példányban. Baross Gábor m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez S á n d o r Józseftől az első székely memorandum felterjesztése. Okt. 12-én M u n k á c s y Mihály Kolozsvárt személyesen átadja az Emke-oklevelek rajzát. Az első Emke-dalokör megalakítása Nagysajón. Október 10-én az új Emke-palotába átköltözés.)

*8. *Nyolcadik rendes közgyűlés* 1892. június 7-én *Budapesten* a vigadóban. (Díszközgyűlés Ő Felsége a király megkoronáztatásának 25 éves örömnepére; a kormány tagjai részt vesznek a közgyűlésen. Ez év ápr. 4-én az algyógyi székely földmives-iskola megnyitása. Az egyesület vagyona eléri a 2 millió koronát.)

*9. *Kilenczedik rendes közgyűlés* 1893. május 28-án *Désen* a ref. templomban. (József főherceg Ő Fensége hazafias szép közleményben üdvözli a közgyűlést. Dr. Jancsó Benedeket megbízzuk a román nemzetiségi kérdés forrás-munkájának megírásával.)

*10. *Tizedik rendes közgyűlés* 1894. június 3. *Tordán* az ótordai ref. templomban. (Báró Jósika Miklós születésházának emléktáblával megjelölése. Gróf Apponyi Albert évi 200 korona alapítvány fizetésére kötelezi magát, a míg él. November 30-án Balogh János az Emkére hagyja 20.000 koronás tövisi ingatlanát.)

*11. *Tizenegyedik rendes közgyűlés* 1895. június 4. *Székelyudvarhelyen* a ref. templomban. (Tíz éves ünnepi közgyűlés: Gr. Apponyi Albert, Ugron Gábor és dr. Berzeviczy Albert az ünnepi szónokok. Réthi Lajos emlékbeszéde gróf Kun Kocsárd felett. Szeptember 22-én Ő Felsége a király másodsor fogadja az Emkét Kolozsvárt. Jan. 11-én gróf Kun Kocsárd t. elnök elhunyt és temetése az Emke által. Reményik Zsigmond 20.000 koronás alapítványa.)

*12. *Tizenkettedik rendes közgyűlés* 1896. szeptember 8-án *Budapesten* az ezredéves kiállítás ünnepélyek-csarnokában. (Magyar közművelődési egyesületeknek az Emke által ezredéves közművelődési kiállításban és kongresszusban egyesítése. Kiállításunkat meglátogatja a király. A kongresszus elnökei: gróf Bethlen Gábor, Széll Kálmán és gróf Károlyi István.)

13. *Tizenharmadik rendes közgyűlés* 1897. november 14. *Kolozsvárt* a vármegyeháza dísztermében. (Gróf Kun Géza emlékbeszéde gróf Bethlen Gábor fölött és Sándor József Rökk Pál fölött. Erzsébet királyné emlékére 50.000 koronás kisedővoda alapítvány létesítése. Gróf Beldi Ákos elnökké választatik. Algyógyi vashid megnyitása.)

14. *Tizennegyedik rendes közgyűlés* 1898. november 29. *Kolozsvárt* a városháza közgyűlési termében. (Alapszabályok módosítása. Sándor József emlékbeszéde Horváth Gyula felett. November hóban az Emke-gyujtóval a társadalmi iparpártolási mozgalom újabb megindítása.)

*15. *Tizenötödik rendes közgyűlés* 1899. szeptember 17. *Gyulafehérvárt* a róm. kath. főgymn. dísztermében. (Gróf Majláth Gusztáv Károly emlékbeszéde Erzsébet királyné Ő Felsége fölött. Közgyűlés kirándulása az algyógyi székely földmives-iskolához. Ez év decz. 25-én özv. Mohay Károlyné részben utóörökléssel az Emkére hagyja 100.000 K értékű magyarkályáni birtokát.)

16. *Tizenhatodik rendes közgyűlés* 1900. szeptember 8. *Kolozsvárt* a városháza közgyűlési termében. (Ez év január 8-án az Emke védelme alatt az Erdélyi Iparpártoló Szövetség megalakulása Kolozsvárt.)

17. *Tizenhetedik rendes közgyűlés* 1901. november 10. *Kolozsvárt* a városháza közgyűlési termében. (Ifjusági egyesületek szervezésének megindítása, megelőzve az államot. „Emke-dalokönyv” harmadik kötetének kiadása. Febr. 18-án régi erdélyi történelmi lakadalmas-bál színrehozatala Kolozsvárt a nemzeti színházban.)

18. *Tizennyolcadik rendes közgyűlés* 1902. május 23 *Kolozsvárt* a városháza közgyűlési termében (Iskoláink és óvodáink államosításának kimondása. Iskolaépítő akció megindítása. Augusztus 28—30. az Emke közreműködésével a tusnádi Székely kongresszus rendezése s a székely kormány-akció megkezdése a miniszteri kirendeltség által. Balogh Pál „A Népajok Magyarországon” című forrásműve megjelenése.)

*19. *Tizenkilencedik rendes közgyűlés* 1903. június 2. *Nagynyedén* a vármegyeházán. (Dr. gróf Kun Géza felolvasása „Fajunk lebediai és etelközi művelődéséről.” Dr. Márki Sándor emlékbeszéde a nagyenyedi vértanuk sirjánál. Nagy Károly emlékbeszéde Kovács Sándor sirjánál. Gróf Kun Kocsárd lakóházának emléktáblával megjelölése Szászvároson. Ez év február 12. Fekete Gábor indítványa a honi ipar pártolásának intenzív felkarolása érdekében.)

20. *Huszedik rendes közgyűlés* 1904. május 28. *Kolozsvárt* a városháza közgyűlési termében. (Tanítóink és óvónőink fizetésének és lakbérének az állam mintájára rendezése. Hunyadmegyei csernavölgyi visszamagyarosító akció befejezése. Körösi Csoma Sándor emléksobrára gyűjtés megindítása.)

*21. *Huszzonegyedik rendes közgyűlés* 1905. június 12 én *Erzsébetvároson*. (Emlékirat a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez az erdélyi kis- és középbirtok megmentése tárgyában. Április 10-én dr. gróf Kun Géza t. elnök halála és temetése Kolozsvárt. Dióváraljai Miksa Zsuzsanna 160.000 koronás alapítványa. Az egyesület vagyona eléri a három millió koronát. A 21 év alatt akcióra felhasznált összeg 2,100.988 K 31 f.)

b) A múlt évi Közgyűlés.

Jegyzőkönyv, felvétel az E. M. K. E. 1904. május hó 28-án, Kolozsvárt a városháza disztermében tartott XX-ik évi rendes Közgyűléséről.

Jelen vannak: I. A tisztikar részéről: Gróf Béli Ákos főispán, elnök; gróf Kornis Viktor és gr. Teleki Domokos alelnökök; Sándor József orsz. képvis., t. alelnök-főtítkár; Merza Lajos kir. tan., főpénztáros; Balogh Károly főgymn. tanár, Kovács Dezső főgymn. tanár és Nagy Károly theol. tanár, jegyzők; Biró Béla apát-kanonok, pápai praelátus, báró Feilitzsch Arthur es. és kir. kamarás, a Képviselőház alelnöke és Fekete Gábor kir. ítélő-táblai elnök, direktoriumi tagok; dr. Haller Károly min. tanácsos, egyetemi tanár, tiszteleti tag; Gajzágó Manó városi tisztii főügyész, jogtanácsos; Gyárfás Benedek jószágigazgató és dr. Sárkány Lajos főgymn. tanár, számvizsgáló-bizottsági tagok.

II. Választmányi, alapító és rendes tagok, valamint a fiókválasztmányok képviselőiben: Ajtay K. Albert nyomdatulajdonos, Barcsay Domokos orsz. képviselő (Bánffyhunad), dr. Bartók György ref. püspök, Bedőházy János orsz. képviselő (Maros-Vásárhely), Benedek Dénes főjegyző (Makfalva), Benke István főgymn. tanár (Sepsiszentgyörgy), Beregszászi Nagy László Emke-főkönyvvezető, dr. Bernáth Albert ügyvéd, gróf Bethlen Ödön földbirtokos (Drág), gróf Bethlen Sándor orsz. képviselő (Marosgeze), Biró Árpád Emke-fogalmazó, Biró János bankigazgató, Bodor Géza ref. esperes (Alsócsernáton), Bodor János ref. lelkész, a zágoni Emke olvasó-egylet elnöke (Zágon), dr. Boros György theol. dékán, Boskovics József kereskedő, Böhm Mihály m. á. v. hivatalnok, Braun Mihály hangszerkészítő, Brutsi László kir. kulturmérnök, Császár Dávid kereskedő, Csegezy Elek áll. tanító (Arányosrákos), Cseresznyés Gyula kir. adótárnok, Csia György ny. kir. aljárásbíró, az Orbai járási fiókválasztmány elnöke (Kovácsna), dr. Csiky Viktor m. kir. udvari tanácsos, ny. egyetemi tanár, Czirják Károly iparos, dr. Deák Albert ügyvéd, D. Deák József birtokos, Deák Lajos kir. tanácsos, kir. tanfelügyelő, a Marostordavármegyei fiókválasztmány elnöke (Maros-Vásárhely), Ditrői Mór a Víg-színház igazgatója (Budapest), Dobál Antal ügyvéd, ügyvédi kamarai elnök, Éjszaky Károly ny. m. á. v. üzletvezető, dr. Elekes Viktor ref. esperes, a Gyulafehérvári fiókválasztmány alelnöke (Gyulafehérvár), dr. Fabinyi Rudolf egyetemi tanár, id. Fazakas József ny. tanítóképző-intézeti tanár, ifj. Fazakas József tanár, Fejes Áron főgymn. tanár (Székelyudvarhely), Ferenczi Gyula bankigazgató, Ferenczi Ignác háztulajdonos, Fodor Béla kir. ítélő táblai irodatiszt, Földes György ref. lelkész (Zabola), Gaál Elek és Gaál Gyula földbirtokosok (Magyarkályán), Gajzágó Ferencz ny. kir. ítélő-táblai bíró, Gáspár János ny. megyei főjegyző, az Alsófehérvármegyei fiókválasztmány titkára (Nagyenyed), dr. Gidófalvy István kir. közjegyző, Gombos Ferencz nyomdatulajdonos, Grünwald Mór szobafestő, dr. Gyalui Farkas egyetemi m. tanár, Gyárfás Albert ref. lelkész, a Bethlen-vidéki fiókkör alelnöke (Bethlen), Havas Gyula m. á. v. főmérnök, Havas Lázár kereskedő, Hegyesy Vilmos szerkesztő, Hevesi József műasztalos, Hirsch Adolf gyáros, Horváth Kálmán kir. ítélő-táblai bíró, Hory Béla megyei árvászéki elnök, Inceze Gerő kir. ítélő-táblai bíró, dr. Issekutz Gyula kir. ítélőtáblai bíró, dr. Issekutz Hugó egyetemi magán tanár, dr. Kecskeméthy István theologiai tanár, Kecskeméti Endre Emke segéd-könyvvezető, báró Kemény Kálmán valóságos belső titkos tanácsos, földbirtokos, a főrendiház alelnöke (Marosvécs), báró Kemény Ödön földbirtokos, Kenessey Béla theologiai igazgató, Keresztesy Pál kereskedő, Kolbenheyer Bertalan m. kir. posta- és táv. s. titkár, Koleszár Lajos áll. polgári iskolai igazgató, a Kalotaszegi fiókkör titkára (Bánffyhunad), K. Kovács István hirlapíró, Kovács János főgymn. tanár, Kovács László ref. lelkész (Koronka), Köntzey Imre birtokos, Kuszkó István szerkesztő, Lajos János ref. lelkész (Bögöz), id. Lakatos Samu főgymn. tanár (Marosvásárhely), ifj. Lakatos Samu (Marosvásárhely), Lendvai Emil bankigazgató, Lészay Ferencz kir. tanácsos, földbirtokos (Magyargorbó), Losy Béla m. á. v. főellenőr, állomásfőnök, Magyary Mihály szerkesztő, dr. Márki Sándor egyetemi tanár, dr. Mihály József ügyvéd, Molnár István Emke-levéltáros, Müller Béla bankhivatalnok, Nagy József ref. esperes, a Szabvármegyei fiókválasztmány titkára (Nagyszeben), Nagy Kálmán elemi iskolai igazgató, dr. Nagy Károly keresk. akadémiai tanár, Nagy Péter siketnéma-intézeti igazgató, dr. Nemes Ferencz városi aljegyző, Pákéy Lajos főmérnök, Pánczél Károly ref. lelkész, a Fogaraszvármegyei fiókválasztmány alelnöke (Fogarás), Pap Farkas kir. ítélő-táblai bíró, Pap Mihály ny. csendőrezredes, Peille Róbert birtokos, dr. Perl József fogorvos, id. Péter Károly ref. esperes (Szörce), ifj. Péter Károly ref. esperes (Alsósófalva), Péterfy Zsigmond ny. vasuti igazgató, dr. Petri Mór kir. tanfelügyelő, a Szilágy-

vármegyei Wesselényi-egyesület képviselőjében (Zilah), Pilder József m. kir. posta és táv. főtiszt, Polcz Rezső városi tisztügyi ügyész, Pollák Lajos M. Á. V. felügyelő, Ravaş János ref. esperes (Nyárádszereda), Reich Albert ny. állattenyésztési felügyelő, Réti Sándor kereskedő, dr. Russel Károly kegyesrendi tanár, Salamón Antal városi tanácsos, Schlauf Győző m. kir. pénzügyi titkár, Sebens Dénes orsz. képviselő (Marosvásárhely), Simó Lajos orsz. képviselő (Dés), Gy. Sipos Károly kereskedő, Somodi István ügyvéd, Somogyi István alispán, a Nagykovácsalja vármegyei fiókválasztmány elnöke (Segesvár), Szereday Aladár cs. és kir. kamarás, földbirtokos (Gyulatelke), Szilágyi Farkas ref. lelkész (Nagyenyed), Szóts Ferencz Emke-hivatalnok, Szvacsina Géza kir. tanácsos, polgármester, dr. Tamási István kereskedő, Tanács József gyógyszerész, Tárkányi György főgymn. tanár, Tauszik B. Hugó kir. tanácsos, kereskedelmi- és iparkamarai elnök (Marosvásárhely), gróf Teleki Ádám földbirtokos (Marosújvár), koltói gróf Teleki László földbirtokos, Tischler Mór birtokos, Tótfalusi József ref. lelkész (Marosvásárhely), dr. Török István főgymn. igazgató, Török János M. Á. V. ellenőr, Török Sándor M. Á. V. felügyelő, műhelyfőnök, Trandafir Miklós birtokos, Ugron János orsz. képviselő (Székelyudvarhely), Vander Welden Ede gázgyári igazgató, Vécsei Samuel kereskedő, Veres Károly ref. lelkész (Papolcz), dr. Versényi György állami felső leányiskolai tanár, Vikol Kálmán városi árvaszéki elnök, Vikol Simon zeneszerző, Vuchetich Sándor m. kir. posta és távirada-igazgató, dr. Weisz József ügyvéd, Wertheimer Miksa kereskedő, Wertheimer Vilmos kereskedő, Zeyk Gábor földbirtokos (Diód), id. báró Zeyk József földbirtokos (Marosgombás), összesen mintegy háromszázan.

III. Sürgönyileg és átiratilag üdvözölték a Közgyűlést: Bauszner Guidó főispán, a Fogaras vármegyei fiókválasztmány elnöke (Fogaras), dr. Csernátoni Gyula kir. tanácsos, kir. tanfelügyelő, Emke-jegyző (Beszterce), Eöry Ernő bankhivatali főnök (Sepsiszentgyörgy), Ferencz József unit. püspök, Katona József főgymn. tanár (Fogaras), Novák Ferencz kir. tanácsos, polgármester, a Gyulafehérvári fiókválasztmány elnöke (Gyulafehérvár), Réthi Lajos kir. tanácsos, kir. tanfelügyelő (Déva), Sándor Kálmán ny. kir. ítélő-táblai bíró (Marosvásárhely), Szabó József főrendiházi tag, földbirtokos (Magyarfenes), Szekula Ákos vezérfelügyelő, Emke-ellenőr (Budapest), dr. Vajna Gábor ügyvéd, a Brassó vármegyei fiókválasztmány elnöke (Brassó), dr. Weisz Ignác ügyvéd (Brassó), dr. Zakariás János ügyvéd (Brassó) és még számosan.

1.

Gróf Beldi Ákos elnök a Közgyűlést a következő nagyhatást keltett és sokszoros eljenzésekkel megszakitott beszéddel nyitja meg:

Tisztelt Közgyűlés! A folyó évvel huszadik esztendeje telik le annak, hogy az Emke megkezdte életét és működését. Nem kis idő még nagyobb nemzeteknél is egy társadalmi mozgalmat felszínen tartani, de sőt fejleszteni. Hátha még hozzávesszük, hogy husz év óta hány közművelődési és rokon-egyesület alakult az országban, melyek az erőt mindenestre megosztották úgy, hogy bizonyára csak annak tulajdoníthatjuk az Emke szakadatlan fejlődését, mert a nemzet érzi, hogy a legexponáltabb ponton működünk s győnge hangunk a vidékről is elhat a nemzet szívéig s az ország legtávolabbi vidékéig. Ime daczára annak, hogy immár évi 153.192 K az az összeg, a melyet kulturális feladatainkra fordíthatunk, 47.144 K-val tudtuk növelni az alapvagyonat a lefolyt évben is, a mi azt hisszük, nem megállás és visszaesés jele. 2.900.343 K 90 fillért kitevő törzsvagyonunk tehát lassan bár, de folyton növekedik.

Van azonban az egyesület működésének egy nehézsége, a mire ismételen reá mutattam már elnöki megnyitóimban s ez az, hogy a nemzeti bajok sokaságának látásától indítva s a segíteni akarás felkesedésétől elragadtatva, évi jövedelmünk nagy részét már a multban lekötöttük visszatérő járadék-segélyekre s ezzel egyesületünk szabad mozgását mintegy megbénítottuk, újabb pontokon való akcióra mintegy lehetetlenné tettük magunkat. Pedig az idő követelményei következtében, úgy szólva naponta merülnek fel oly eszmék és szükségletek, melyekről előre senkinek sejtetne nincs s melyek teljesítését sem az állam, sem az egyház a viszonyok miatt vagy a dolgok természeténél fogva magukra nem vállalhatják. Ki hitte volna pl. hogy csak az idén is csupán iskoláépítő segélyért különböző községek 200.000 K-át kérjenek egyesületünktől s bizonyára milliókra megy a szükséglet, mely ily ezimen kielégítésre vár. Hát még a számtalan czim, melylyel egyesületünket minden oldalról megkeresik!

Ily körülmények között az egyesületi vagyon gondos kezelésén s új gyűjtéseken kívül főleg a járadék-segélyek apasztására kell mindenáron törekednünk, ha újabb égető sebeket orvosolni és akció-képesek maradni akarunk. Állami és egyházi téren sok javulás történt, ami husz év előtt nem volt: nem maradhatnak állandóak tehát a husz év előtt egy-egy helyre megszavazott s azóta állandóan ismételt segélyek sem.

Jelentékeny két mozzanat volna azonban, ha immár kész iskoláink és óvodáink államosítása, a mit két év előtt kérelmeztünk, végbe mehetne, hogy egyesületünk új pontokra vethesse erejét s ha az egyesület kolozsvári bérházát, melyben a M. Á. V. Üzletvezetősege van elhelyezve, a m. kir. kereskedelem-ügyi miniszter méltányos becslés mellett örökáron megszerezné, miután az épület kezelése nemcsak sok munkaerőt köt le, hanem a befektetett tőkét is részünkről másként gyümölcsözőbben forgathatnók. Reméljük, hogy ez a két kérésünk, miután nem nyereszkes, csak újabb akcióra és munkára tovább menni akarunk, meghallgatásra talál.

Működésünk részleteit illetőleg bőven beszámol a terjedelmes Évi-jelentés s itt csak azt emelem ki, hogy az idén is több mint 1149 segélykérés és illetve üggydarabot látott el a Választmány, melynek buzgón segítkezett a Directorium, utóbbi tagjává az elhunyt Deák Albert helyébe Fekete Gábor kir. ítélő-táblai elnök választatván meg. Iskoláink és óvodáink köréből kiemelem, hogy tanítóink és óvónőink fizetését mi is az állam által történt fizetésemeléshez képest javítottuk.

Tagjaink száma szaporodott 3 alapítóval és 906 rendes és pártoló taggal, kiknek kötelezettsége együtt 11.300 K-t képvisel. Annál szebb ez a belépés, mert egyesületünk tagjainak a hazafias czél szolgálatán kívül semmi ellenszolgáltatást sem ad s így az egyetlen — de bizonyára legszebb — jutalom a nemzeti ügyre hozott áldozat erkölcsi öntudata. A 11-ik évi 200 K-t küldötte be örökös tiszteleti tagunk gróf Apponyi Albert, a 18-ik 200 K-t Szentés és a 10-ik 200 K-t Karczag városa. Ujabb hagyatékok özv. Vojnics Tivadarné, sz. Vojnics Máriaé 2000 K. és dr. Rajmann Károlyé 1000 K-val. Befolyt özv. gróf Somsich Imréné, sz. Siskovics Mária 2000 K és Fuchs Nándor szintén 2000 K hagyatéka. Néhai báró Orbán Balázs hagyatéki pere az idén befejeztetvén, a tövisi ingatlant magyar kézben a végrendelet értelmében értékesítettük. A kegyelet érzelmei kísérik azok emlékezetét, akik végrendeletükkel is a haza és a nemzet ügyére tekintenek!

Fiókválasztmányaink sorából ujjaalakultak báró Jósika Lajos elnökle alatt a Hunyadvármegyei, Deák Lajos kir. tanácsos, kir. tanfelügyelő elnökle alatt a Marostordavármegyei, gróf Bethlen Géza főispán elnökle alatt a Tordaaranyosvármegyei. Közgyűléseket tartottak: Tamás Károly kir. ítélő-táblai bíró elnökle alatt a Beszterczenaszódvármegyei, Novák Ferencz kir. tanácsos, polgármester elnökle alatt a gyulafehérvári és Enyedi Lajos kir. ítélő-táblai bíró elnökle alatt a balázsfalvi. Különösen elismeréssel kell kiemelnünk a vidéki Választmányok buzgó pénztárosait, kik közül Nagy Sándor marosvásárhelyi gyógyszerész 170 idegen nevű egyénnek névmagyarosítását eszközölte.

Egyesületünk szervezete köréből elhunytak: Pótsa József v. b. t. t., cs. és kir. kamarás, főispán, Háromszékvármegyei választmányunk elnöke, dr. Haller Károlyné, sz. Szentkirályi Gizella kolozsvári nőválasztmányunk alelnöke és Baresay Kálmán főispán, a ki a csernamenti magyarság visszahódításában volt buzgó munkatársunk. Választmányunk mindenik esetben megfelelő módon fejezte ki részvétét és kérem, hogy a tisztelt Közgyűlés is gyászát jegyzőkönyvileg kifejezni méltóztassék. A nemzet nagy költőjének, Jókai Mórnak halálával az egész nemzetet ért gyászt egyesületünk aként kívánta megörökíteni, hogy a nagy költő kézírataiból annak idején begyűlt 1828 K 46 f-t 2000 K-ra egészítette ki és kimondotta, hogy a tőke kamataival évről-évre a koszorú költő neve alatt egy néptanítót fogunk jutalmazni. Kimondotta továbbá a Választmány, hogy az emlékmű és szobor számára indítandó gyűjtésekhez az Emke megfelelőleg hozzájárul. Jókai Mór irta volt egyesületünkről amaz emlékezetes mondást: „Elismerem, hogy az Emke a legfőbb szellemi areopagus!”

A gyászon kívül örömben is volt egyesületünknek része, midőn nem sokkal e Közgyűlés előtt 40 éves tanügyi jubileuma alkalmából üdvözölhattük dr. Haller Károly miniszteri tanácsos, örökös tiszteleti tagunkat, kinek az Emke körül szerzett érdemei örökítésül olajképét az egyesület helyisége számára is beszereztük. Üdvözöltük továbbá Biró Béla apátkanonok, pápai prealátus, directóriumi tagunkat 40 éves papi jubileuma, dr. Csernátóni Gyula kir. tanfelügyelő, Emke-jegyzőt 20 éves tanügyi munkássága utáni kir. tanácsossá történt kineveztetése és báró Felitsch Arthur directóriumi tagunkat a magyar Képviselőház alelnökévé történt megválasztása alkalmával.

De a legnagyobb öröm érte egyesületünket is Ő Felsége Urunk királyunk ama magasztos tényec által, melylyel folyó évi április hó 18-án kelt legmagasabb kéziratával elrendelte a Rákóczi-hamvak hazahozatalát. Öröm ez nekünk azért is, mert másfél évtized előtt alakult egyesületünk védelme alatt az a bizottság, mely a dicső hamvak hazahozatalát tüzte ki czélul s mely így feladatát elérve, nemsokára befejezheti küldetését. Indítványozom, hogy a Közgyűlés hódoló sürgönnyel fejezze ki ezért is Ő Felsége iránti háláját és magyar szívből fakadó igaz tiszteletét, azon régi és a magyarok szívéből soha ki nem alvó szavakkal zárván megnyitómát, hogy: Éljen a haza, éljen a király!

A kitörő eljenzéssel fogadott beszéd után, melynek végszavait tisztelete jeléül állva hallgatta végig a gyülekezet, elnök a jegyzői teendőkre ellátására felhívja Balogh Károly, Kovács Dezső és Nagy Károly jegyzőket, a hitelesítésre báró Kemény Kálmán v. b. t. t., Tauszik B. Hugó kir. tanácsos, dr. Gidófalvy István alapító választmányi tagokat kéri fel.

2.

Sándor József t. alelnök-főtítkár a király Ő Felségéhez intézendő sürgöny szövegét a következőben terjesztette elő:

Ő Felsége legmagasabb kabinetirodájának, Bécs. Az egykori erdélyi fejedelemség területén alakult és székhelyén működő Emkének 20-ik évi most folyó rendes közgyűlése hálával emlékezve Felséged ama legmagasabb királyi tényéről, melylyel a Rákóczi-hamvak országos hazahozatalát legkegyelmesebben elrendelni és illetve annak törvényhozási előkészítését a magyar kormány elnökének meghagyni méltóztatott: hódoló érzelmeit és honfiai hálanyilatkozatait hozza a magyar királyi trón, az egykori erdélyi fejedelemség jogutóda zsámolyához azon buzgó fohászával, hogy az Isten Felséged drága életét magasztos feladatai teljesítésére, hazánk és a nemzeti ügy javára sokáig tartsa meg. Gróf Béli Akos főispán, elnök. Sándor József országgyűlési képviselő, főtítkár.

Egyhangulag elfogadtatik.

3.

Baresay Domokos mindenkiben hozzájárulván az előterjesztett s a Közgyűlés kebeléből nyomban feladott sürgöny szövegéhez, javasolja, hogy üdvözlét küldessék Thaly Kálmánnak, a Rákóczi-eszme egy életen át buzgó képviselőjének és apostolának, továbbá gróf Tisza István miniszterelnöknek,

a kinek kezében van most Ő Felsége legsajátabb kezdményezése után a hamvak hazahozatalának ügye letéve. Kéri, hogy az Emke, mint az egykori rendi erdélyi országgyűlés társadalmi utóda, fejezze ki azt az óhajtását, hogy a hamvak okvetlen Erdélyen hozassanak keresztül és pedig ne csak II. Rákóczi Ferencz, hanem Zrínyi Ilona, Thököly Imre fejedelem és a bujdosók hamvai általában, s pium desideriumként fejezze ki, hogy nagy boldogság volna az erdélyi részre, ha egykori fejedelme hamvait az egykori székvárosban Kolozsvárt birhatná elhelyezve. Báró Feilitzsch Ártur nagyhatásu lendületes beszédben járul hozzá előtte szóló indítványának érdemi részéhez, kifejezvé, hogy a Magyarországgal örökre egyesült Erdély minden partikulárismustól ment hazafias lakóssága akkor is boldognak érezné magát, ha az egységes haza székesfővárosában Budapesten látná a hamvakat. Egyben reflectálva az elnöki megnyitó adataira, mint a directórium tagja, kinek alkalma van a mindennapi munkát látni, javasolja, hogy a megnyitó teljtartalmulag jegyzőkönyvre vétessék, s a 20-ik évforduló alkalmából jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék a Tisztikarnak és Választmánynak, mely a nagy munkát közvetlenül vezeti. Deák Lajos hasonló szellemben nyilatkozván,

a két indítvány egyhangulag elfogadtatik.

4.

Mult Közgyűlés jegyzőkönyve hitelesítve és az Évi-jelentésben kinyomatva lévén, Szvacsina Géza indítványozza, hogy az felolvasottnak tekintessék.

Felolvasottnak tekintetik.

5.

Elnök a jelölő-bizottságba :

kiküldi Simó Lajos elnöklete alatt Incze Gerő, Papp Mihály, dr. Boros György, Sebess Dénes, Csia György és Sándor József tagokat.

6.

Évi-jelentés tárgyalása következtén, Deák Lajos indítványozza, hogy miután a jelentés kellő időben előre kinyomatva, a fiókválasztmányoknak és tagoknak megküldetett s az összes hazai lapok által is bőven és behatóan ismertette volt, felolvasottnak tekintessék és tudomásul vétessék.

Egyhangulag elfogadtatik.

7.

T. alelnök-főtítkár röviden részletezi a lefolyt Közgyűlési évi segélyteteleket és kiadásokat a következőkben :

1. Algyógyi székely földmives-iskolára és árvaházra	43000 K — f
2. Hat Emke-iskolára	8294 „ — „
3. Tizenegy kisedővódára	10605 „ 15 „
4. Emke-iskolák és óvodák vegyes kiadásaira	5987 „ 07 „
5. Iskolaépítési segélyekre	28000 „ — „
6. Nyolcz gyermekmenedékhelyre	700 „ — „
7. Három szakiskola támogatására	860 „ — „
8. Tizenkilencz néptanítói jutalomra és segélyre	4602 „ 10 „
9. Népiskolákra átmeneti bevételek után	800 „ — „
10. Székely ipari segélyekre és ösztöndijakra	6334 „ 29 „
11. Huszonöt felekezeti iskolára és papi segélyre	3230 „ — „
12. Népönyvtárakra, népdaloscörökre és ifjusági egyesületekre	9303 „ 56 „
13. Bizalmas segélyekre	1849 „ 60 „
14. Vegyes segélyekre és kiadásokra	4762 „ 10 „
15. Culturális alapok növelésére	3948 „ 11 „
16. Bérházak fentartási költségei	9898 „ 90 „
17. Dologi kiadások	5900 „ — „
18. Kezelési költségek személyi kiadásai	10200 „ — „
19. Tagdíjbehajtásokért és uj tagok gyűjtéséért	2400 „ — „
20. Egyesületi szolga illetményei	978 „ 20 „
21. Ujabb segélyekre rendelkezésre áll	3539 „ 15 „

Összesen.. 165192 K 23 f

A fenti segélyeken és jutalmakon kívül egy pár alapítvány lévén az egyesületnél, melynek kamatait részben az alapító-levél értelmében a Közgyűlésen kell kiosztani, ennek alapján főtítkár a Directorium és Választmány nevében előterjeszti, hogy a kiirt pályázatra 14 folyamodó érkezett, kik mindannyian érdemesek volnának a kitüntetésre, de miután közgyűlési jutalom csak 3 van, a Választmány még 6 jutalmat javasol adni és pedig azoknak, kiknek legalább 20 évi szolgálatak van.

Ezek alapján az illetők buzgó és hazafias szolgálataik és elért eredményeik nemzeti és társadalmi elismeréséül a nyilvános Közgyűlés kebeléből a következő jutalmak állapították meg:

1. Gyertyánffy István kir. tanácsos, ny. áll. paedagógiumi igazgatónak az E. M. K. E.-nél kezelt alapítványa 200 K-s jutalmát kapta Csegezy Elek aranyosrákosi tanító, a ki 47 évig szolgált szakadatlanul egy községben, akinek tanítványai közül némelyek jelenleg tekintélyes állásban vannak, a honmaradottak pedig rendszeren alt sztekké lettek. Az öreg tanító, aki jelenleg 70 éves, a jutalmat a Közgyűlés színén élénk éljenzés között az elnök kezéből vette át.

2. Gyertyánffy Istvánnak az Eötvös-alapnál kezelt alapítványa múlt évi 100 K-s jutalmát a Közgyűlés Elek Gyula községi igazgató-tanítónak ítélte oda, aki Kolozsvár ugynevezett kétvízközi exponált tizedében nemzetileg és erkölcsnemesítőleg munkálkodik.

3. Gyertyánffy Istvánnak az Eötvös-alapnál kezelt alapítványa folyó évi 100 K-s jutalmát a Közgyűlés Benedek Mihály segesvári áll. igazgató-tanítónak ítélte oda, aki 25 év alatt több nehéz ponton szolgált már, s tanító-társai csak közelebről ünnepték negyedszázados működését.

4. Jókai Mór nevén levő alapítvány 100 K-s jutalmát kapta Gáspár Ármin borgóprundi áll. igazgató-tanító, aki exponált ponton úgy a szülők, mint a tanítványok szívét magyar állami szempontból meg tudta nyerni.

5. E. M. K. E. egyik 100 K-s jutalmát kapta Mihály Gábor beszercezi áll. tanító, a ki tanügyi munkásságán kívül e fontos városban és a vármegyében buzgó társadalmi működést fejt ki.

6. E. M. K. E. másik 100 K-s jutalmát kapta Sára András brassói áll. igazgató-tanító, kit tanfelügyelője, mint egyik mintaszerű néptanítóját ajánlotta.

7. E. M. K. E. egyik 50 K-s jutalmát kapta — miután az egyesülettől korábban már 100 K jutalomban részesült — Csulak Lajos brassói áll. tanító, aki több exponált ponton tanügyileg és társadalmilag eredményesen működött.

8. E. M. K. E. másik 50 K-s jutalmát kapta, — miután az egyesülettől korábban már 100 K. jutalomban részesült — Bartha Géza székelyföldvári áll. tanító az iménti indokok alapján.

9. Budapesti Nemzeti Kaszinó 50 K-s jutalmát kapta Nagy Endre válaszüti áll. tanító, a ki tanügyi munkásságán kívül a nép között házi ipari tevékenységet fejt ki.

8.

A Gyertyánffy-féle 200 K-s első jutalmat nyert Csegezy Elek az elnökség által a Közgyűlésre meghívván, a választmány intézkedésére Nagy Károly E. M. K. E.-jegyző intéz a kitüntetethez szárnyaló, magvas beszédet, mely dr. Deák Albert indítványára egész terjedelmében ide csatoltatik. (L. a D) Függelék-ben.)

A hallgatóságra mély hatást tett beszéd után elnök lelkes szavak kíséretében átadja aranyban a Gyertyánffy-jutalmat, kezét szorítván a kitüntetett tanítóval, mire rengeteg tapsvihár tört ki, miközben Csegezy Elek mélyen meghatottan köszöni meg a kitüntetést, kifejezván, törhetlen buzgalommal fog állani a magyar nemzet és egyháza szolgálatában, mig Isten testi és lelki erejének kedvez.

9.

Számódások előterjesztése következtén, Somogyi István indítványozza, hogy miután a tagok azokat nyomtatásból ismerik és előre áttanulmányozták, a számadások is felolvasottaknak tekintessenek, kifejezván a Közgyűlés legmelegebb köszönetét Merza Lajos kir. tanácsos, főpénztáros iránt, ki az egyesület vagyonát önzetlen hűséggel és odaadó hazafias készséggel díjtalanul kezeli.

Egyhangulag elfogadtatik.

10.

Dr. Sárkány Lajos előterjeszti a számvizsgáló-bizottság jelentését a következőkben:

Mélyen tisztelt Közgyűlés! Alólírottak az E. M. K. E. múlt 1903. évi deczember 31-ről szóló zárszámadásait és vagyonmérlegét az elénkbe terjesztett kimutatások szerint megvizsgálván, annak egyes tételeit a könyvekkel, a felmutatott adatokkal, értékekkel és pénztári készlettel összehasonlítván, miként a zárszámadásokon és vagyonmérlegen igazoltuk, ugy e tiszteletteljes jelentésben is készséggel elismerjük, hogy mindezeket összhangzóknak, igazsághűnek és a könyvvezetés szabályaival megegyezőnek találtuk. Annak elbírálásánál, hogy az egyesület kamat és más czímeken befolyt bevételeiből, melyek fordítandók a rendszeresített kiadásokra és ujabban megszavazott segélyekre s melyek tőkésítendőket okvetlenül: a könyvvezetőség számára az Igazgató-választmány idecsatolt utasítása szolgált zsinórmértékül és alólírottak is csak ez Utasítást tartották szemelött, elfogadva az elnökség azon kijelentését, hogy a Közgyűlés évről-

évre és ismételten kimondotta, mikép csak a tőke-kamat jövedelem használható fel, ellenben mindennemű egyéb folyó bevétel tőkésítendő. Mindezek alapján a mélyen tisztelt Közgyűlésnek a felmentvény megadását javasolván, vagyunk Kolozsvárt, 1904. márczius hó 11-én, alázatos szolgálói: Báró Bánffy Ernő, Gyárfás Benedek, dr. Sárkány Lajos, az 1903. évi június 2-án tartott Közgyűlésből kiküldött számvizsgálók.

Merza Lajos kir. tanácsos, főpénztárosnak és Székula Ákos ellenőrnek a felmentvény megadatik.

11.

Magyary Mihály indítványozza, hogy számvizsgálóknak a jövő évre is báró Bánffy Ernő elnök, Gyárfás Benedek és dr. Sárkány Lajos ügybuzgó tagok választassanak meg. Egyhangulag megválasztatnak.

12.

Jelölő-bizottság a következő jelentést terjeszti elő:

Tisztelt Közgyűlés! Kiküldetvén, hogy a Tisztikar és Igazgató-választmány megújítása tárgyában tegyünk javaslatot: van szerencsénk bizottságunk eljárásáról jelentésünket, illetve javaslatunkat tisztelettel a következőkben megtenni: az Alapszabályok 16. § e) pontja szerint a Tisztikar tagjai 6 évre, a 17. § b) pontja szerint pedig az Igazgató-választmány tagjai 3 évre választatnak. Tekintettel pedig, hogy az 1899. évi január hó 12-én megerősített új Alapszabályok értelmében az első választás az 1899. évi szeptember hó 17-én Gyulafehérvárt tartott Közgyűlésen volt, a mióta csak 5 év folyt le, a Tisztikar tagjai tehát ez évben nem kerülnek választás alá; minthogy továbbá az Igazgató-választmány tagjai csak ezelőtt 2 évvel, az 1902. évi május hó 25-én tartott Közgyűlésen választattak újra s így a Választmány tagjai sem esnek az idén választás alá; ennek alapján javasoljuk, hogy csupán az időközben elhunyt Velits Ödön tordai ny. polgármester helye töltessek be és pedig közfelkiáltással Sándor Kálmán ny. kir. ítélő-táblai bíró, az E. M. K. E.-nek kezdettől buzgó munkása és a Torda-aranyosvármegyei választmány volt elnöke által. Egyebekben úgy a Tisztikar, mint az Igazgató-választmány névsora az eddigi marad. Javaslatunk elfogadását kérve, vagyunk tisztelettel, Kolozsvárt, 1904. május hó 28-án. A jelölő bizottság nevében: Simó Lajos biz. elnök, Merza Lajos biz. jegyző, dr. Boros György biz. tag.

Közgyűlés Sándor Kálmánt közfelkiáltással az Igazgató-választmány tagjává választja meg.

13.

Elnök beterjeszti, hogy a fiókválasztmányok, vagy tagok részéről 8 nappal előbb indítvány nem nyújtott be.

Tudomásul szolgál.

14.

A jövő évi Közgyűlés:

helyére nézve Igazgató-választmány megbizatik, hogy Kézdivásárhely és Erzsébetváros városokkal, melyek az E. M. K. É.-t meghívták, az érintkezést folytassa és a székhelyet a viszonyokhoz képest állapítsa meg, elvileg kimondván, hogy a Közgyűlés mindenestre a vidéken tartassék meg; az idő az Alapszabályok értelmében valamelyik tavaszi hónap leend.

15.

Elnök emelkedett zárószavakkal fordul a Közgyűlés tagjaihoz, kifejezvé, hogy a Tisztikar Directorium és Választmány igyekszik legjobb hite és lelkiismerete szerint eljárni, azonban hivatkozva épen az elnöki megnyitóban előadott terhekre és adatokra kéri, legyen minden Emke-tag egy apostol, gyűjtsön új tagokat és adományokat az egyesületnek, mert az ország legfontosabb pontján működő első magyar kultur-egyesület feleutján meg nem állhat, s a nagy hivatásu nemzeti intézmény csak lankadatlan munka és nem szünő áldozatkészség alapján tartható fenn.

Ezzel a Közgyűlés az elnök éltetésével véget ért.

K. m. f.

Gróf Béli Ákos elnök, **Balogh Károly** jegyző, **Kovács Dezső** jegyző, **Nagy Károly** jegyző.

Hitelesítik: **Dr. Gidófalvy István**, **Bárá Kemény Kálmán**, **Tauszik B. Hugó**.

c) A folyó évi erzsébetvárosi Közgyűlés.

Meghívó.

Az E. M. K. E. folyó évi június hó 12-én, pünkösd másodnapján tartja XXI. évi rendes Közgyűlését *Erzsébetváros*on. Ugy Kisküküllővármegye, mint Erzsébetváros szabad királyi város közönsége a legnagyobb magyar közművelődési egyesület tagjait örömmel és szeretettel várva, tisztelettel meghívja az E. M. K. E. minden igaz hívét és barátját, hogy irt napon a Közgyűlésen leendő megjelenésükkel városunkat szerencsésítve, az egyesület áldásos és hazafias munkájában részt venni sziveskedjenek. Hazafias tisztelettel Erzsébetváros, 1905. április hó 18-án.

Báró Kemény Ákos,
Kis-Küküllővármegye főispánja, a vármegyei Emke választmány elnöke.

Csató Gábor,
Kis-Küküllővármegye alispánja, a vármegyei Emke választmány alelnöke.

Trajánovits János,
Erzsébetváros sz. kir. város polgármestere,
a rendező-bizottság elnöke.

Dr. Issekutz Győző,
orsz. képviselő, a városi Emke választmány elnöke.

Ávedik Lukács,
főesperes-plebános, a Ferencz József-rend lovagja,
a városi Emke-választmány alelnöke.

Az ünnepély sorrendje:

Június 12-én délelőtt 10 óra 23 perczkor a Kolozsvár felől érkező gyorsvonatnál az E. M. K. E. központi tisztikarának, Igazgató-választmányának és tagjainak ünnepélyes fogadtatása. Az érkező vendégeket a város közönsége nevében üdvözli Trajánovits János polgármester.

Bevonulás a városba, hol a diszkapunál az egyesület tagjait a városi Emke választmány nevében üdvözli Dr. Issekutz Győző orsz. képviselő.

Délelőtt 11 óraker gyülekezés a tanáczház üléstermében, innen felvonulás az Emke lobogója alatt az áll. főgymnasium torna-csarnokába, hol a Közgyűlés fog megtartatni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

195—1905. sz.

Meghívó.

Az E. M. K. E. folyó évi június hó 12-én (hétfőn) pünkösd másodnapján délelőtt $\frac{1}{2}$ 12 óraker *Erzsébetváros*on, az állami főgymnasium tornacsarnokában XXI. évi rendes közgyűlését tartja.

A Közgyűlésre a tiszteleti-, örökös-, alapító- és rendes tagok tisztelettel meghivatnak. Kelt Kolozsvárt, az Igazgató-választmány 1905. április hó 12-én tartott üléséből.

Gróf Béli Ákos,
elnök.

Sándor József,
t. alelnök-főtítkár.

Tárgysorozat: (Az Alapszabályok 16. §-a értelmében.) 1. Elnöki megnyitó. 2. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Bizottságok kiküldése. 4. Emlékbeszéd Osdolai dr. gróf K u u n Géza, Emke t. elnök felett. (Tartja: Sándor József t. alelnök-főtítkár.) 5. Évi jelentés. 6. Néptanítók jutalmazása. 7. Számadások előterjesztése, a számvizsgáló-bizottság jelentésével. 8. Jelölő-bizottság előterjesztése. 9. Jövő évi Közgyűlés helyének és idejének megállapítása. 10. Elnöki zárószó.

Az Emke elnöksége.

Közgyűlés után tisztelgés az Emke elnökségénél. Délután fél 2 óraker társasbéd a Takarékpénztár szálló disztermében.

Tájékoztatásul:

A Közgyűlésre a jelentkezések folyó évi június hó 1-ig Erzsébetvárosra a polgármesteri hivatalba intézendők. A jelentkezés alkalmával közzendő: a) Kíván-e a jelentkező elszállásolást és mely időre?

b) Melyik vonattal érkeznek? Kíván-e kedvezményes vasúti jegyet? c) Részt vesz-e a közebéden? A közebéden csak azoknak lesz teríték fenntartva és elszállásolást csak azok igényelhetnek, akik eziránti óhajításukat folyó évi június hó 1-ig bejelentik.

Vonatok érkezése:

K o l o z s v á r f e l ő l : Kolozsvárról indul gyorsvonat reggel 6 óra 11 perczkor, érkeznek Erzsébetvárosra délelőtt 10 óra 25 perczkor.

B r a s s ó b ó l indul reggel 5 óra 32 perczkor, Erzsébetvárosra érkeznek d. e. 10 óra 24 perczkor.

Vonatok indulása:

Erzsébetvárosról indul gyorsvonat délután 6 óra 16 perczkor, Kolozsvárra érkeznek este 10 óra 50 perczkor.

Személyvonat Erzsébetvárosról indul éjjel 12 óra 18 perczkor, Kolozsvárra érkeznek reggel 6 óra 45 perczkor.

Brassóba indul Erzsébetvárosról délután 4 óra 18 perczkor, Brassóba érkeznek este 9 óra 27 perczkor. Gyorsvonat indul éjjel 1 óra 37 perczkor, Brassóba érkeznek reggel 4 óra 52 perczkor.

II. Az Igazgató-választmány.

a) Tisztikar :

Tiszt. elnök: Dr. gróf Kuun Géza, v. b. t. t., főrendiházi tag stb. († 1905. április 10-én).

Elnök: Gróf Beldi Ákos főispán.

Alelnökök: Gróf Kornis Viktor földbirtokos († 1905. január 19.), Bartha Miklós orsz. képviselő, főszerkesztő, gróf Teleki Domokos földbirtokos.

T. alelnök-főtítká: Sándor József,

Főpénztáros: Merza Lajos kir. tanácsos, földbirtokos.

Ellenőr: Szekula Ákos az „Adria“ bizt. társ. vezérfelügyelője.

Jegyzők: Balogh Károly ref. főgymn. tanár; Dr. Csernátoni Gyula kir. tanácsos, kir. tanfelügyelő; Fekete Nagy Béla városi tanácsos, polgármester-helyettes; Kovács Dézső ref. főgymn. tanár; Nagy Károly ref. theol. tanár.

Jogtanácsosok: Haller Rezső kir. tanácsos, ügyvéd; Gajzágó Manó Kolozsvár sz. kir. város t. főügyésze, ügyvéd; Reményi Antal ügyvéd, Budapest; Rádl Ödön ügyvéd, Nagy-Várad.

Számvizsgálók: Báró Bánffy Ernő nagybirtokos, elnök; Gyárfás Benedek jószágigazgató; dr. Sárkány Lajos ref. főgymn. tanár.

b) Directorium :

1. Biró Béla apát-kanonok, pápai praelátus, főesperes-plébános, Kolozsvár († 1905. május 22-én).

2. Feilitzsch Arthur báró, cs. és kir. kamarás, Kolozsvár.

3. Fekete Gábor kir. ítélő táblai elnök, Kolozsvár.

És a tisztikari tagok.

c) Választmányi tagok :

1. Apponyi Albert gróf, v. b. t. t., orsz. képvis., Budapest.

2. Bartók György dr., ev. ref. püspök, Kolozsvár.

3. Bethlen Bálint gróf, földbirtokos, Gyéresszentkirály.

4. Deák Lajos kir. tan., kir. tanfelügyelő, M.-Vásárhely.

5. Degenfeld József gróf, ny. főispán, Debreczen.

6. Desseffy Aurél gróf, v. b. t. t., földbirtokos, Budapest.

7. Dobál Antal ügyvéd, Kolozsvár.

8. Fekete Gábor kir. ítélő-táblai elnök, Kolozsvár.

9. Ferencz József unit. püspök, Kolozsvár.

10. Gáspár János ny. várm. főjegyző, Nagyenyed.

11. Hegedüs Sándor dr., v. b. t. t., főrendiházi tag, Budapest.

12. Hollak Arthur főispán, Sz.-Udvarhely.

13. Hory Béla várm. árvaszéki elnök, Kolozsvár.

14. Jósika Lajos báró, földbirtokos, Branyicska.

15. Koós Ferencz kir. tan., ny. kir. tanfelügyelő, Brassó.

16. Kozma Ferencz kir. tan., ny. kir. tanfelügyelő, Kolozsvár.

17. Lészai Ferencz kir. tan., földbirtokos, Magyargorbó.

18. Márki Sándor dr. kir. tud. egyetemi tanár, Kolozsvár.

19. Majláth Gusztáv Károly gróf, róm. kath. püspök, Gyulafehérvár.

20. Pál István apátkanonok, r. kath. státus előadó, Kolozsvár.

21. Polcz Rezső ügyvéd, Kolozsvár sz. kir. város t. ügyésze, Kolozsvár.

22. Rákosi Jenő főrendiházi tag, főszerkesztő, Budapest.

23. Réthi Lajos kir. tanácsos, kir. tanfelügyelő, Déva.

24. Sándor Kálmán ny. kir. ítélő táblai bíró, Marosvásárhely.

25. Szabó Sámuel ny. ref. főgymn. tanár, Kolozsvár. (†. 1905. január 1-én.)

26. Szvacsina Géza kir. tanácsos, polgármester, Kolozsvár.

27. Török Bertalan orsz. képvis., Nagyenyed.

28. Török István dr., ref. főgymn. igazgató, Kolozsvár.
 29. Ugron Gábor orsz. képvis., Székelyudvarhely.
 30. Varró László dr. polgármester, Nagenyed.
 31. Vuchetich Sándor kir. posta- és távirdaigazgató, Kolozsvár.
 32. Weisz József dr. ügyvéd, Kolozsvár.
- Ezenkívül minden alapító tag.

d) **Tiszteleti tagok :**

1. Apponyi Albert gróf v. b. t. t., orsz. képvis., Budapest.
2. Haller Károly dr., min. tanácsos, főrendiházi tag, kir. tud. egyet. tanár, Kolozsvár.

e) **Az Igazgató-választmány üléseit 1904—5-ben látogatták**

Gróf Béli Ákos főispán, elnök; gróf Kornis Viktor földbirtokos és gróf Teleki Domokos földbirtokos, alelnökök; dr. Haller Károly min. tanácsos, főrendiházi tag, egyet. tanár, tiszteleti tag; Sándor József t. alelnök-főtítkár; Merza Lajos kir. tanácsos, főpénztáros; Székula Ákos az Adria bizt. intézet vezérfelügyelője, ellenőr; Gajzágó Manó ügyvéd, Kolozsvár sz. kir. városi tisztifőügyésze, Emke-jogtanácsos; Balogh Károly ref. főgymn. tanár, dr. Csernátó Gyula kir. tan., kir. tanfelügyelő, Fekete-Nagy Béla városi tanácsos, polgármester-helyettes, Kovács Dezső ref. főgymn. tanár és Nagy Károly ref. theol. tanár, Emke-jegyzők; B. Bakk Lajos gyáros; dr. Bartók György ref. püspök; Benkő Mihály bankigazgató; gróf Bethlen Bálint földbirtokos. (Gyéresszentkirály); gróf Bethlen Pál főispán (Beszterce); dr. Deák Albert ügyvéd; D. Deák József birtokos; Dobál Antal ügyvéd, a kolozsvári ügyvédi kamara elnöke; Dózsa Endre alispán; dr. Esterházy László városi főjegyző; báró Feilitzsch Arthur cs. és kir. kamarás; Fekete Gábor kir. ítélő táblai elnök; Ferencz József unit. püspök; Ferenczy Ignác háztulajdonos; Gajzágó Ferencz ny. kir. ítélő táblai bíró; Gaál Elek földbirtokos (Magyarkályán); Gáspár János ny. megyei főjegyző (Nagenyed); dr. Gidófalvy István kir. közjegyző; Gyarmathy Zsigmond kir. tan., tak. pénzt. vezérigazgató, (Bánffyhunyad); Hevesy József nagyiparos; Hory Béla vármegyei árvászéki elnök; Hollaki Zoltán irodaigazgató; báró Jósika Lajos földbirtokos (Branyicska); Kozma Ferencz kir. tanácsos, ny. kir. tanfelügyelő; Kuskó István szerkesztő; Lendvai Emil János bankigazgató; Matskásy Pál földbirtokos; dr. Marki Sándor egyet. tanár; Melicskó Frigyes M. Á. V. felügyelő, főmérnök; Merza Gyula birtokos; Pál István apát-kanonok, róm. kath. Státus előadó; Polcz Rezső ügyvéd; Sándor Kálmán ny. kir. ítélő táblai bíró (Marosvásárhely); Szvaesina Géza kir. tanácsos, polgármester; dr. Török István ref. főgymn. igazgató; Vineze István birtokos; Vuchetich Sándor kir. posta- és távirdaigazgató; dr. Weisz József ügyvéd.

III. A fiókválasztmányok.

I. Budapest székesfővárosi választmány. Elnök: Dessewffy Aurél gróf v. b. t. t., főrendiházi tag. Jegyző: Rényi Dezső székesfővárosi főjegyző.

II. Debreczen sz. kir. városi és Hajdúvármegyei választmány. Elnök: Simonffy Imre kir. tan., ny. polgármester. Alelnökök: Kovács József polgármester, Veszprémi Zoltán vm. főjegyző. Titkár: Márk Endre dr. ügyvéd. Jegyzők: Dalmy Barna, Péter Gábor rendőrfelügyelő. Pénztáros: Bészler Károly árvasz. elnök. Ellenőr: Roncsik Lajos v. főszámvevő.

III. Aradvármegyei és városi választmány. (Ujjászervezés alatt)

IV. Szentes városi és vidéki választmány. (Ujjászervezés alatt.)

V. Alsófehérvármegyei választmány. Székhely: Nagenyed. Elnök: Zeyk Dániel főispán. Alelnökök: Csató János kir. tan., ny. alispán, gróf Bethlen Sándor orsz. képvis., földbirtokos. Titkár és h. pénztáros: Gáspár János ny. vm. főjegyző. Ellenőr: Tóth Miklós árvászéki elnök.

VI. Balázsfalvi vidéki kör. (Önállóan működik.) Elnök: Szathmári Enyedi Lajos kir. ítélő táblai bíró, balázsfalvi kir. járásbíró. Alelnök: Simonffy Alajos főszolgabíró. Jegyző: Cseresznyés Ödön ev. ref. lelkész. Pénztáros: Schieszl Károly gyógyszerész.

VII. Gyulafehérvár sz. kir. városi választmány. Elnök: Novák Ferencz kir. tan., polgármester. Alelnökök: Ávéd Jákó ny. főgymn. igazgató, dr. Elekes Viktor ev. ref. esperes. Titkár: Péter János dr. főgymn. tanár. Jegyző: dr. Gaál Béla ügyvéd, Pénztáros: Csecskedy József városi pénztáros. Ellenőr: Daubrovsky Gyula városi ellenőr. Jogtanácsos: Mayer Ödön dr. ügyvéd.

VIII. Beszterczenaszódvármegyei választmány. Diszelnök: Gróf Bethlen Pál főispán. Elnök: Tamás Károly kir. ítélő táblai bíró. Alelnök: Török Albert. Titkár: Mihály Gábor áll. tanító. Pénztáros: Rohrllich Ede nagykereskedő. Ellenőr: Weisz Ignác. Jegyző: Sebestyén József. Számvizsgálók: Szentpéteri János, Kelemen Károly m. kir. adótárnok.

IX. Óradna vidéki kör. (Önállóan működik.) Elnök: Guzman János kir. bányatanácsos.

X. Brassóvármegyei választmány. Elnök: Dr. Vajna Gábor ügyvéd. Alelnökök: Moór Gyula ág. ev. lelkész, Czinege István r. k. főgymn. igazg. Jegyző (ideiglenes): Nagy Gyula áll. tanító. Pénztáros: (betöltetlen). Ellenőr: Haluskay Vilmos rézműgyáros. Ügyész: Harmath Lajos ügyvéd.

XI. Hétfalusi fiókkör. (Önállóan működik.) Elnök: Kiss Árpád ág. ev. lelkész. Alelnök: Demes Péter ref. lelkész. Titkár: Petrovics Pál ág. ev. lelkész. Jegyző: dr. Sükösd Zsigmond ügyvéd. Pénztáros: Paizs György áll. isk. igazgató.

XII. Csikvármegyei választmány. Elnök: Mikó Bálint v. b. t. t., ny. főispán. Alelnökök: Becze Antal alispán, Lázár Domokos. Titkárok: Pál Gábor főgymn. tanár, Bartalis Ágost főszolgabíró. Pénztárnok: Dájbukát Jakab vm. számvevő. Ellenőr: Glósz Miksa főgymn. tanár. Ügyész: Nagy Sándor ügyvéd.

XIII. Gyergyóvidéki fiókkör. (Önállóan működik.) Elnök: Ferenczy Károly esperes-plébános. Görög Joáchim. Titkár: Sántha Albert tanító. Pénztáros: Laurenczi Rudolf. Ellenőr: Simon Ádám. Jogtanácsos: dr. Szentpéteri Kristóf ügyvéd. Számvizsgálók: Kálmán István polg. isk. igazg., Ferenczy Balázs.

XIV. Fogarasvármegyei választmány. Elnök: Bauszern Guidó főispán. Alelnök: Pánczél Károly ev. ref. lelkész. Titkár: Katona József főgymn. tanár. Jegyzők: Vodráska Venczel főgymn. tanár, Szentgyörgyi József áll. isk. igazgató. Pénztáros: Várnai Sándor kir. erdőmester. Ellenőr: Dávid Ödön dr. városi orvos. Jogtanácsos: Hersényi Balint ügyvéd.

XV. Haromszékvármegyei választmány. Elnök: Potsa József v. b. t. t., es. és kir. kamarás, főispán. (Elhunyt 1903. július 9.) Alelnök: Bodor Tivadar dr. ügyvéd. Titkár: (betöltés alatt áll.) Pénztáros: Kovács László megyei pénzt. Jegyző: Imecs Ernő. Számvizsgálók: Gazda Gyula vm. főszámvevő, Dálnoki Károly ny. főszolgabíró.

XVI. Orbai járási fiókválasztmány. (Önállóan működik.) Elnök: Hollaky Attila főszolgabíró, földbirtokos. Társelnök: Csia György ny. aljárásbíró. Alelnökök: Péter Károly ev. ref. esperes, Földes György ev. ref. lelkész, Morvay István dr. orvos, Vajna Gábor dr., orvos. Titkár: Bartalis János tanító. Jegyzők: Deák Benedek birtokos, Szász Mihály ev. ref. lelkész, Nagy Sándor áll. isk. igazg.-tanító. Pénztáros: — Ellenőr: Deák Samu t. főszolgabíró, birtokos. Számvizsgálók: Horn Mór fanagykereskedő, ifj. Ugron János kereskedő. Jogtanácsos: dr. Bartha Imre ügyvéd, vármegyei t. főügyész.

XVII. Kézdivásárhely-városi választmány. (Ujjászervezés alatt.) Elnök: † Molnár Józsiás (elhunyt 1903. febr.)

XVIII. Hunyadvármegyei választmány. Örökös tb. elnök: † dr. gróf Kuun Géza v.b.t.t. (Elhunyt 1905. április 10.) Elnök: Jósika Lajos báró. Alelnökök: Konez Domokos polgármester, Boga Károly tanítóképezdei igazgató. Titkár: Krenner Miklós dr. tanár. Pénztáros: ifj. Buda Imre takarékpénztári tisztviselő. Ellenőr: Kolumbán Samu áll. tan.-kép. tanár. Jegyző: Péterfi Márton tanító. Ügyész: dr. Réthi Gyula ügyvéd. Számvevő: Andersen László kir. p. ü. igazgató.

XIX. Szászvárosi kör. (Önállóan működik.) Elnök: Dósa Dénes ny. ev. ref. főgymn. tanár. Titkár és pénztáros: Deák Gerő ev. ref. főgymn. tanár.

XX. Vajdahunyad-városi választmány. (Önállóan működik.) Elnök: Schalát József kir. főbányatanácsos. Pénztáros: Turóczy Gyula kir. adótárnok.

XXI. Kisküküllővármegyei választmány. Elnök: báró Kemény Ákos főispán. Alelnökök: Cs. Sándor Kálmán ny. kir. ítélő táblai bíró, Csató Gábor alispán. Titkárok: báró Bornemisza János vm. gazdatanácsos, dr. Szentmiklós László főispáni titkár.

XXII. Erzsébetvárosi választmány. Elnök: dr. Issekutz Győző ügyvéd. orsz. képviselő. Alelnökök: Ávedik Lukács F. J. r. l. főesperes, örm. szert. plébános, Lengyel Márton. Titkár: Szabó Miklós ev. ref. lelkész. Jegyző: Gorove János. Pénztáros: Szenkovich Lajos. Jogtanácsos: Markovich László ügyvéd.

XXIII. Kolozsvármegyei választmány. Elnök: gróf Beldi Ákos. főispán. Pénztári ügyeit a központ kezeli.

XIV. Kalotaszegi kör. (Önállóan működik.) Tb. elnök: báró Jósika Samu Ő Felsége személye körüli volt m. kir. miniszter. Elnök: Gyarmathy Zsigmond kir. tan., tak. pénzt. vezérigazgató. Alelnökök: Barsay Domokos orsz. képviselő, Szabó Gyula földbirtokos. Titkár és pénztáros: Koleszár Lajos áll. polg. isk. igazgató. Jegyző: Ravasz György áll. polg. isk. tanár.

XXV. Kolozsvári férfi- és nőválasztmány. Elnökök: özv. báró Bánffy Zoltánné, Teleki Erzsébet grófnő, Ferencz József unit. püspök. Alelnök: Farkas Lajos dr., min. tan., egyetemi tanár. Jegyző: Polcz Rezső ügyvéd. Pénztáros: a pénztárt a központ kezeli.

XXVI. Marostordavármegyei és Marosvásárhelyi sz. kir. városi választmány. Tb. elnök: Mikó Árpád ny. főispán. Elnök: Deák Lajos kir. tan., tanfelügyelő. Alelnökök: Lakatos Sámuel ref. főgymn. tanár, Misz Olivér. Titkár: Turnowszky Mór dr., orvos. Pénztáros: Nagy Sándor gyógyszerértulajdonos. Számvizsgálók: Fekete Jakab, Tóthfalusi József.

XXVII. Nagy-küküllővármegyei választmány. Tb. elnök: Horváth László kir. tan., ny. tanfelügyelő. Elnök: Somogyi István alispán, V. k. r. l. Titkár és jegyző: Kovács Bálint áll. isk. igazgató. Pénztáros: Fejér Imre vm. főszámvevő. Ellenőr: Rigeti Károly vm. számvizsgáló. Számvizsgálók: Hübner Richárd p. ü. s. titkár, Tana Gyula p. ü. számvizsgáló.

XXVIII. Szebenvármegyei választmány. Elnök: (betöltetlen). Alelnök: Elischer József kir. tank. főigazgató. Titkár: Nagy József ev. ref. esperes. Jegyző: Székely István dr. főgymn.

tanár. Pénztárnok: Bod Péter áll. isk. igazgató. Ellenőr: Szakáts Albert m. kir. tébolydai gondnok. Jogtanácsos: Kabdebó Oszkár dr. ügyvéd.

XXIX. Szilágyvármegyei választmány. Elnök: (betöltetlen). Alelnök: † Györffy Pál báró, főszolgabíró. Pénztáros: Vargha Gyula. Jegyzők: Hulimka Sándor, Visán Elek, Ajtai Endre dr. Titkár: Hegedüs Sándor.

XXX. Szolnokdobokavármegyei választmány. Elnök: gróf Kornis Viktor földbirtokos, (elhunyt 1905. január 19.) Alelnökök: Br. Bornemisza Károly ny. főispán. Voith Gergely kir. tanácsos, gyártulajdonos. Titkár: Biró Antal vm. főszámvevő.

XXXI. Dés városi választmány. (Önálló.) Elnök: Szilágyi Albert polgármester. Alelnök: Bándy György vm. főjegyző. Titkár: Kozma Imre ref. s. lelkész.

XXXII Szamosujvár sz. kir. városi választmány. Elnök: Voith Miklós ügyvéd, (elhunyt 1902. szept.) Alelnök: Bárány Lukács.

XXXIII. Tordaaranyosvármegyei választmány. Elnök: Gróf Bethlen Géza főispán. Alelnökök: dr. Wolff Gyula nagybirtokos, Varga Dénes polg. isk. igazgató. Titkár: Kovács Dániel áll. polg. sk. tanár. Jegyzők: Domány Sándor áll. polg. isk. tanár, Murgách Sándor p. ü. irodatiszt. Pénztáros: Gajzágó Róbert gyógyszerész. Ellenőr: Raskó Imre p. ü. titkár. Jogtanácsos: Simándy István. Számvizsgálók: Boér Dénes vm. számvevő, Körmendy Oszkár p. ü. számvevőségi főnök.

XXXIV. Udvarhelyvármegyei és Székelyudvarhely városi választmány. Elnök: Hollak Arthur főispán. Alelnökök: Jung-Cseke Lajos apát-plébános, Ugron János orsz. képviselő. Titkár: dr. Solymossy Lajos áll. főreálisk. igazgató. Pénztáros: Dózsa Jakab áll. főreáliskolai tanár. Ellenőr: id. Szakács Károly. Jegyző: Nosz Gusztáv főreáliskolai tanár. Számvizsgálók: Gönczy Lajos ev. ref. főgymn. igazgató, Hlatky Miklós főreálisk. tanár. Jogtanácsos: dr. Nagy Samu ügyvéd, vm. tb. főügyész.

C) Az év nevezetesebb eseményei.

a) Gyász.

1.

Osdolai dr. gróf Kuun Géza tiszteleti elnök halála.

Sz. 195—1905.

MEGHIVÓ.

Az E. M. K. E. Igazgató-választmánya folyó 1905. évi május 12-én tartott ülésében 5. jkvi szám alatt kimondotta, hogy a folyó évi *junius 12-én Erzsébetvároson* tartandó XXI. rendes Közgyűlés tárgysorozatába a következő 4-ik pontot veszi fel:

EMLÉKBESZÉD OSDOLAI Dr. GRÓF KUUN GÉZA E. M. K. E. TISZTELETI ELNÖK FELETT. Tartja: Sándor József, az E. M. K. E. t. alelnök-főtákar.

E kegyeletes ünnepre, illetve a Közgyűlésre tisztelettel meghívjuk.

Az Igazgató-választmány nevében
Kolozsvárt, 1905. május 12-én.

Gr. Beldi Ákos,
elnök.

Sándor József,
t. alelnök-főtákar.

Az Emlékbeszéd utólag kinyomtatván, meg fog küldetni a tagoknak.

2.

Diódváraljai dr. Miksa György és Miksa Zsuzsánna alapítványa.

A leírás „Diódváraljai dr. Miksa György és Miksa Zsuzsánna Emke-alapítványa” cz. alatt egyidejűleg külön füzetben csatolva ez évi jelentéshez.

3.

Gönczruszkai gróf Kornis Viktor alelnök halála.

F. 1905. évi jan. 19-én este hunyt el hosszas szenvedés után Kolozsvárt gönczruszkai gróf Kornis Viktor alelnök, a gróf Kornis-család erdélyi ágának utolsó fíarja, gróf Kuun Géza tiszteleti elnök unoka-fivére, legközelebbi férifirokona, kinek édesanyja gróf Kuun Zsófia édestestvér volt gróf Kuun Lászlóval, a Géza gróf atyjával.

Gróf Kornis Viktor 1840. április 3-án született a szolnokdobokavármegyei Szentbenedeken. Atyja Gábor cs. és kir. nyug. őrnagy, a német vitézrend lovagja; édesanyja pedig Osdolai gróf Kuun Zsófia. Szülői alig egy hét különbséggel 1877. február második felében hunytak el Kolozsvárt. Az eredetileg abauj-vármegyei család, mint Tabajdi Bertalan, Antal és Kornis fordul elő először Zsigmond király egy 1403-beli oklevelében, kik közül Kornis ága a XVI. század elején jön Erdélybe, hol tagjai mint főkapitányok és főispánok szerepelnek. A család 1636-ban emeltetik báróságra, míg a grófságot Kornis Zsigmond és István testvérek szerzik, kik közül István v. b. t. t., tartományi biztos, küüllőmegyei főispán († 1741.), Zsigmond cs. és kir. kamarás, v. b. t. t., alkanczellár és erdélyi főkormányzó († 1731). Ezen Zsigmond dedunokája Gábor, a Viktor édesapja.

A gróf Kornis-czimert, melyen kék mezőben zöld hármass hegyen ágaskodó ezüst-unicornis áll, nem hiában tartja egy pánczélos vitéz és egy egyházi férfi feszülettel, mert Viktor gróf is a mezőben és hegyben a haza földjét szerette és művelte, mint kiváló gazda; a fajszeretetet pánczélszabójában őrizte a nemzetet; s egyháza szolgálatában töltötte földi élete harmadik részét. Ezek közt volt megoszolva egész nyilvános működése.

Az Emkében az 1885. aug. 31-iki kolozsvári első rendes Közgyűlésen tünt fel először, midőn gróf Bethlen Gábor elnökké választott. A Közgyűlésre az ország minden részéről jövő óriás közönség a vasutnál nem találván elegendő kocsit, a mai Ferencz József-uton és báró Wesselényi Miklós-utczán keresztül gyalog jött be, élén gróf Kornis Viktorral, aki a Mátyás király-téri városháza elé vezetve a vendégsereget, üdvözölte az erkélyen álló dr. Haller Károly polgármestert, mint az előkészítő-bizottság elnökét, aki a város s az Emke nevében mondta az „Isten hozott“-at. Ekkor a Vigadóban megtartott Közgyűlésen Igazgató-választmányi taggá kiáltván ki, ugyanekkor lett alapító s nemsokára Szolnokdoboka-vármegyében megalakította az Emke megyei választmányát, melynek mindvégig az élén állott mint elnök.

Gróf Kornis Viktor eme első rendes Közgyűléstől kezdve 20 éven keresztül szakadatlanul, mint az Emke egyik oszlopos belső tagja és rendületlen hive, munkása vett részt az egyesület minden dolgában; egyetlenegy Közgyűlésről sem hiányzott soha s a választmányi ülésekről is, ha véletlenül elmaradt, mindig a legpontosabban kimentette magát. Ezen buzgó érdeklődéséért és szívvel-lélekkel való odaadásáért az 1894. évi jun. 3-án Tordán tartott Közgyűlés a Directoriumnak, ezen fontos előkészítő és végrehajtó szervezetnek tagjává választotta meg s ugyanez időtájt lett az algyógyi gróf Kún Kocsárd székely földm. iskola ellenőrző-bizottságának is elnöke, mely tisztjét, mint kiváló gazda, ritka érdeklődéssel töltötte be. Magának is édes anyja gróf Kún-leány lévén, a rendesen minden év febr. és szept. havában történő ellenőrző-bizottsági helyszíni kiszállások alkalmával családi érülettel, szakértelemmel és fáradhatatlanul gyakorolta az ellenőrzést, melyekről a választmány és a kir. földm. miniszter elé rendszeres jelentések tétettek.

Az 1897. évi kolozsvári Közgyűlés az egyesület alelnökévé választván, ettől kezdve az elnök akadályoztatása esetén nem egyszer elnökölt a Választmány és Directorium ülésein. Mint alelnök különösen exponálta magát a tusnádi székely-congressus érdekében, midőn az erdélyi társadalom megkülönböztvén afelett, hogy az E. M. K. E. az O. M. G. E.-tel kezét fogva álljanak a székely mozgalom élére: Kornis Viktor gróf egész elhatározással a kézfogás mellett foglalt állást s ő volt az e tárgyban Marosvásárhelyt tartott congressusi előértekezlet Emke-küldöttségének is vezetője. A következmények megmutatták, hogy az egyesülés helyes volt, mert így nőtte ki magát a kormány székely-akciója, mely most a ministeri székely kirendeltségben folytatja működését.

Az Emkén kívül az Erdélyi róm. katolikus statusnak alelnöke, a Szolnokdobokavármegyei gazdasági egyletnek elnöke volt, s a közügyek terén szerzett érdemeiért Ő felségétől a királytól a Lipót-rend lovagkeresztjének adományozásában részesült. Élete utolsó évében hosszas betegeskedése kényszerítette a különben még javakorában levő erőteljes férfiut, hogy a kolozsvári Vörös-Kereszt kórházban keressen ápolást. Már jobban lévén, 1904. szept. 12-én kijött beteg szobájából, hogy a róm. kath. státusnál és az Emke Igazgató-választmányi ülésében elnököljön: ekkor azonban hirtelen rosszabbul lett s ezután kórházi magányában már csak tisztelői és barátai látogathatták meg, mig nem f. évi január 19-én életének 66-ik évében elhunyt.

Halála alkalmából a család a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

„Gönczruszkai gróf Kornis Vilma és nővére özvegy Placzek Károlyné, született gönczruszkai gróf Kornis Janka, ugy a saját, mint a m.-csügödi Pap Farkasné, született kászoni és impérfalvi br. Bornemisza Anna, férje és gyermekeik; kászoni és impérfalvi báró Bornemisza Gábor, neje és gyermekeik; kászoni és impérfalvi br. Bornemisza Kálmán; kászoni és impérfalvi báró Bornemisza Béla és neje, valamint gönczruszkai gróf Kornis Károly és a többi közeli és távoli rokonok nevében szomorú szívvel tudatják, hogy szeretett jó fivérék, illetve nagybátyjuk, rokonuk gönczruszkai gróf Kornis Viktor, a Lipót-rend lovagkeresztjének tulajdonosa, az erdélyi róm. kath. Státusnak, az Emkének alelnöke; a Szolnok-Dobokavármegyei Gazdasági Egyletnek elnöke; a szamosvölgyi vasut részvénytársaságnak alelnöke, stb. az Úr akarataiban való megnyugvással, igaz keresztényi türelemmel elviselt hosszas, nagy szenvedések és a halotti szentség áhitatos fölvétele után f. hó 19-én, életének 66-ik évében meghalt. Az üdvözültnek hiült teteme f. hó 22-ikén d. u. 3 órakor fog a Szent Ferencz-rendiek óvári templomában beszenteletni és a vasuti állomáshoz kísértetni. Örök nyugalomra helyezése Szent-Benedeken a családi sirkerthben f. hó 23-án d. e. 11 órakor lesz, az engesztelő szentmise-áldozatok pedig Désen f. hó 24-én, Kolozsvárt f. hó 25-én d. e. 10 órakor fognak az egek Urának bemutatni. Az örök világosság fényeskedjék neki! Áldás emléken, béke porain!“

Hasonlóképen az E. M. K. E. Directoriuma is haladéktalanul ülést tartván, a következő gyászjelentést adta ki:

„Az E. M. K. E. Igazgató-választmánya és összes tagjai nevében mély fájdalommal tudatjuk, hogy egyesületünk alapító tagja, fáradhatatlan, lelkes és ügybuzgó alelnöke gönczruszkai gróf Kornis Viktor ur f. hó 19-ikén este hosszas, de férfias erővel viselt szenvedések után elhunyt. Lángoló hazaszeretete, puritán jelleme, páratlan kötelességtudása, soha nem lankadó munkabírása és nagy nemzeti ügyünk diadalába vetett tántorithatlan hite lelkesítőleg hatottak mindnyájunkra, kik vele együtt munkálkodhattunk. Drága emlékét szeretettel fogjuk őrizni mindig! Legyen neki könnyű a föld, melyet annyira szeretett! Temetése e hó 22-én d. u. 3 órakor fog a Szent Ferencz-rendiek óvári templomában végbemenni, honnan a drága halott koporsóját a vasúthoz kísérjük. Hétfőn (23-án) d. e. 11 órakor Szentbenedeken lesz a sirbátétel. Áldás emlékére! Kolozsvár, jan. 21-én.“

Gyászjelentőket adtak ki még az Erd. róm. kath. státus, a Szolnokdoboka vármegyei Gazdasági Egylet, az Erdélyrészi Magyar Jelzalog-Hitelbank r. t., mint „Igazgatósága egyik legbuzgóbb tagjának, az intézet alapító részvényeseinek gyászolása jeléül.”

A holttest a Vörös-kereszt kórházból az Óvárbeli szent Ferenczrendiek zárdájába vitetvén, január 22-én ravatalra állíttatott és itt délután 3 órakor Biró Béla apátkanonok, pápai praelátus által fényes papi segédlet mellett beszenteltetvén, az Emke lobogója alatt gróf Teleki Domokos alelnök vezetésével kísértetett ki az egyesület tagjai és nagy és előkelő közönség által a vasuti állomáshoz, a honnan a koporsó délután fél 6 órakor a Szamosvölgyi-vonaton Szentbenedekre, gróf Kornis Viktor történelmi nevezetességű kedvelt kastélyába vitetett és ott helyeztetett el örök nyugalomra. Biró Béla apátkanonok a család kívánságára ide is elkísérte a koporsót, hogy a szentbenedeki végtisztességnél is jelen legyen. A temetés előtt délután 2 órakor a ravatalra helyezett gyopáros Emke-koszoru szallagján „Felejthetetlen alelnökének a gyászoló E. M. K. E.” felirat állott.

Az Igazgató-választmány a következő, 1905. február 12-iki ülésében 3. jegyzőkönyvi szám alatt fejezte ki részvétét buzgó és odaadó alelnökének elhunytá felett. Kimondta a családhoz részvétírat intézését s mindenkire mély hatást tett ez alkalommal az elnöklő Fekete Gábor kir. ítélő táblai elnök, directoriumi tag következő bucsuztató beszéde, mely szó szerint jegyzőkönyvre vétetni határozatott:

„Szomorú kötelességet kell teljesítenem — ugymond — midőn bejelentem, hogy gönczruszkai gróf Kornis Viktor, egyesületünk alapító tagja és lelkes, buzgó alelnöke folyó évi január 19-én hosszas szenvedés után elhalálozott.

Boldogult tipikus képviselője volt az erdélyi régi magyar mágnásnak. Puritán tiszta, egyenes jellemű, mély kötelességérzettől áthatott, vallásos, munkás férfiú; előzékeny, szolgálatkész ember, ki embertársait értékük szerint becsülte. Gavallér volt minden körülmény között. Szívósan ragaszkodott ősei földbirtokához, mert azt tartotta, hogy a kié a föld, azé a haza. De azt is vallotta, hogy a hazai föld birtokát csak úgy tarthatjuk meg, ha a nép megfelelő oktatásban részesül. Ezért volt oly buzgó tagja, mondhatnám lelkes apostola, vezéralakja az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesületnek is. Mert mindenkefelett magyar volt, önzetlen, lelkes bajnoka a magyar nemzeti előhaladásnak, melynek jövőjében tántoríthatatlanul hitt és bizott.

Lelke elköltözött, de emléke mindvégig megmarad mi közöttünk: Multis ille bonis flebilis occidit, nulli flebilior quam nobis.“

Gróf Kornis Viktor családot nem hagyván hátra, az ősi birtokot végrendeletileg gróf Kornis Károly főrendiházi tagra hagyta, a ki dédunokája az 1819-ben meghalt gróf Kornis Ignácznak, kinek felesége gróf Teleki Anna volt.

Az Igazgató-választmány, emlékének jegyzőkönyvi megörökítésén kívül kimondta gróf Kornis Viktor alelnök olajképeinek az Emke nagyjai arcképcsarnoka részére beszerzését s egyszersmind a gyászoló családhoz részvétírat intéztetett.

Nyugodjék csendesesen s emléke legyen áldott, mert benne az Emke egyik legjobb, legigazabb barátja hunyt el, mióta az egyesület fennáll!

4.

Bágyoni Szabó Sámuel választmányi tag halála.

Folyó 1905. évi jan. 1-én, az ujév első napján hunyt el hosszas szenvedés után Kolozsvárt, 76 éves korában, Bágyoni Szabó Sámuel, az Igazgató-Választmány buzgó tagja, az Irodalmi-szakosztály alelnöke és az Emke egyik legfontosabb alkotásának, a balázsfalvi Emke-iskolának (most áll. iskola) főgondnoka, illetve felügyelő bizottsági elnöke.

Szabó Sámuel, 1829. május 16-án Székelyföldvárt született. Iskoláit Nagyenyeden kezdte. Kolozsvárt folytatta. 1848. nov. 16-án Budapestre ment a Ludovika-akadémiára, a katonai műszaki tanulmányok elsajátítása végett.

1848. decz. 18-án Budapesten beosztották a tüzérséghez. Innen nemsokára Nagyváradra vezényelték. Márczius közepén áttették a székely tüzérséghez a IX. szakaszba. Gábor Aronnak Nagy Sándor bajtársával volt fölváltva segédtszije. Ott küzdött ő is a kökösi csatában, a mikor a híres ágyuhős elesett. Főhadnaggyá Bem 1849. július 16-án nevezte ki. Ezt 50 év után ellenfelei vitássá tették azon az alapon, hogy a Mikár szerkesztette honvéd-névkönyvben Szabó Samu közhonvédnek volt bejegyezve a kolozsvári honvédek közé. Azonban a Bem által aláírt, birtokában volt kinevezési okmány minden kélelyt elosztatott. Résztvett a segesvári csatában is. Midőn a háromszéki hadtest kétfelé vált, ő a tüzérségnél maradt, melynek főparancsnoka lett.

A fegyverletétel után bujdosnia kellett. Asztalosnak állt be 1849. okt. 12-én s mint segéd dolgozott a műhelyben Gernyeszegen, Teleki Domokos udvarában. A sepsi-szentgyörgyi gimnáziumban ma is használatban levő könyvpolczokat ő gyalulta, ő rötta össze. Így tartotta fenn magát s megmenekült a jogtalan üldözés elől. 1851. februárban nevelő lett. Mint ilyen, a br. Jeszenák- és a Dégenfeld-családnál működött több éven át.

1856. szeptemberben tanulmányai kiegészítése végett, külföldi egyetemekre ment. Egyetemi tanulmányait először Heidelbergben kezdte, — Göttingában folytatta és Párisban végezte be. 1857. jun. 17-én tért vissza hazájába. A fiatal tudóst a marosvásárhelyi ev. ref. főgymnázium sietett alkalmazni. 1858. szeptemberben a főiskola kötelékébe lépett, mint rendes tanár. Ez idő alatt foglalkozott az iroda-

lommal is. Kerekcs Samu tanárral szépirodalmi lapot is szerkesztett. Marosvásárhelyt 10 évig tanárokodott. Ekkor a kolozsvári ev. ref. főgimnáziumhoz hívták meg, hol 29 évig tanított. Kolozsvári működése alatt tevékenyen részt vett az erd. ev. ref. egyház mozgalmában is. A kolozsvári ref. egyházköz-ségnek tiszteletbeli presbytere volt.

1883. júliusban vette át Inczédy Samu ezredestől a kolozsvári és kolozsmegyei honvéd-egylet vezetését. Betegsége beálltaig dolgozott bajtársai érdekében. Azontul tiszt. elnök lett. Vasvári Pál eleste helyének felkutatása körül nagy buzgalmat fejtett ki. 1892. és 1903. július havakban két ízben is kirándult nagyobb társasággal a gyalui havasokra. Ugyan itt megjelent a szabadsághős halála 50-ik évforduló napján is. 1899. júl. 6-án, ugyszintén a múlt év nyarán is, midőn kápolnát emelt a csatahely közelében Kolmer Herman igazgató. 1893. és 1903-ban Hegyesi Mártonnal a daliás idők történelmi adat-gyűjtőjével rándult ki. Szabó Samu ekkor még egy fiatal honvéd fűrgeségével kapaszkodott fel a sziklákön. Szabó Samu elnöke volt a Vasvári történelmi emlékek összegyűjtésére 1892. júliusban alakult kolozsvári Vasvári Körnek. Mint ilyen 1893. április elején több napig tartózkodott Aradon, a hol a Csányi-levéltárból a szabadsághős jelentéseit kikutatta és sajtó alá rendezte a Történelmi Lapokban.

Mint kitünő pomologus, az Erd. Gazd. Egyletben is nagy tevékenységet fejtett ki. Az Erd. Gazdát is szerkesztette. Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának több czikluson át buzgó s különösen a pénzügyek iránt érdeklődő választott tagja volt. A politikai életben régebben Deák-párti, azután mint 48-as vett részt a küzdelmekben.

A Mátyás-szobor bizottság irodalmi szakosztályában is élénk részt vett. Az 1902. évi leleplezés idejére a szoborbizottság megbízásából alkalmi emlékkönyvet is szerkesztett, Kovács Dezső ref. főgimn. tanárral, mint társszerkesztővel. A könyvben Mátyás király élete egyes részletei és életére tartozó jellemzőbb adomák vannak összefoglalva.

Ugyan ő rendezte sajtó alá a milleniumi évben Nagy Sándor főhadnagy által irt „Háromszék önvédelmi harcza“ című történelmi munkát is.

Az Emkében Szabó Sámuel mindjárt az alapítástól lett pontosan fizető rendes tag, a kit az 1888. évi augusztus 20-iki brassói közgyűlésen az Igazgató-választmány tagjává választottak. Mint a választmány tagja szállt ki az egyesület megbízásából ugyanez évi augusztus 12-én Balázsfalvára s ott 30.000 K Emke-pénzzel a zsebében árverésen megvette néhai Sulucz gör. kath. püspök egyik házát Emke-iskola számára, miután az épület a balászfalvi földműves magyarság közvetlen közelében a legalkalmasabb helyen feküdt. Az ez épületben szervezett Emke-iskola buzgó főgondnoka volt, több mint 15 esztendeig, mely idő alatt rendszeren kijárt Balázsfalvára s szeretettel foglalkozott az intézet fejlesztésével. Az iskola államosittatván, annak gondnoksági elnöke lett. A köz- és választmányi gyűlések szorgalmas tagja gyanánt még 1889. április 12-én a fontos Segélyző-bizottság tagjává választatott. Kuun Géza gr. tisz. elnökkel lételevél az Irodalmi-szakosztálynak is alelnöke lett. Munkás része volt az Emke-népkönyv. táruk könyvjegyzékének összeállításában, mely az egész magyar irodalom áttekintése és népies szempontból megrostálása alapján ment végbe. Az 1903. évi nagyenyedi Közgyűlés után történt, hogy hazajövet Szabó Sámuel egy vasuti kocsiába szállva gr. Kornis Viktor alelnökkel a halál közelgő éjszakájáról kezdtek beszélgetni, melázva az egyesület és a nemzeti ügy jövője felett, s a sors úgy hozta, hogy az Emkének mindkét odaadó munkása alig pár heti különbséggel költöztek el az élők sorából.

Szabó Sámuel munkássága közepette 1904. őszén váratlanul szélhűdés érte s nem is gyógyult fel többé, sőt állapota egyre rosszabbodott. Halála alkalmából a család a következő gyászjelentést adta ki: Szabó Péter dr., gyakorló főgymn. tanár, a maga és felesége Cirner Laura; testvérei: Szabó Klára, férje Kovács János dr., paedagogiumi tanár és gyermekeik: Klárka, Gyurka és Imre; Szabó Katinka, férje Póczy Mihály, Kolozsvár városi főmérnök és gyermekeik: Erzsi és Miska; Szabó Imre, ref. főgymn. tanár és jegyese Schilling Marika; Szabó Emma és férje Polcz Rezső dr., ügyvéd és gyermekük Edith; Szabó József, valamint nagyszámu közeli és távolabbi rokonai nevében mély fájdalommal tudatja, hogy forrón szeretett édes atyjuk, az illetők nagyatyja, apósa, rokona Bágyoni Szabó Sámuel, a kolozsvári ev. ref. kollegium ny. tanára, a kolozsvári ref. egyházköz-ség tiszteletbeli presbytere, ny. 1848—49-beli tüzér főhadnagy, a kolozsvári és kolozsmegyei honvéd-egylet tiszteletbeli elnöke, stb. f. hó elsején délután $\frac{1}{2}$ 3 óraker, életének 76-ik évében, hosszu szenvedés után elhunyt. Földi részzeit f. hó 3-án délután $\frac{1}{2}$ 3 óraker kísérvük ki, az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó könyörgés után, Magyar-utca 9. sz. a. lakásáról a helybeli köztemetőbe s ott élete végeig gyászolt felesége és két fia mellé örök nyugalomra helyezvük. Kolozsvárt, 1905. jan. 1-én. Áldás emléken!”

Temetésére Fekete Gábor vezetése alatt küldöttségileg vonult ki az Emke, a ravatalra kosszorut helyezvén, továbbá a kolozsvári honvéd-egylet és több más testület is, s egyesület gyászat jegyzőkönyvileg fejezve ki, ezt részvétirat alakjában a családdal is közölte.

Igy törnek, hullnak ki egymás után az Emke oszlopai s intő árnyuk az Emke szolgálatára az új nemzedék felé tekint!

Felsőőri Eöry Ernő volt jegyző halála.

Mult évi nov. 5-én hunyt el Dicsőszentmártonban 47 éves korában Felsőőri Eöry Ernő az Emke egyik igen buzgó hive, a ki tevékeny részt vett különösen az egyesület alapítása idejében a székesfővárosi nagy Emke-bálok rendezésében, mint az ifjuság tagja s az életbe kilépével s a Magyar Jelzalog Hitelbank ellenőreként Kolozsvárt évekig volt az egyesület központi jegyzője s rendületlen barátunk.

Pár év előtt Sepsiszentgyörgyre helyeztetvén át, mint a nevezett bank székelyföldi képviselőségének vezetője és szervezője, jegyzői tiszte is megszűnt, mindazonáltal az Emke Igazgató-választmánya múlt évi nov. 11-én tartott ülésében jegyzőkönyvileg fejezte ki részvétét a halál eset felett, részvétiratot intézván a gyászoló családhoz, mely a következő gyászjelentővel tudatta oszlopának, fentartójának fiatalon kidőltét:

„Alólírottak megtört fájdalommal tudatjuk, hogy az engedelmes fiu, forrón szeretett férj, gondos atya és jó rokon: Felsőeőri Eőry Ernő, a magyar jelzálogbank sepsiszentgyörgyi képviselőségének főnöke, életének 47-ik évében, boldog házasságának 10-ik évében, folyó hó 5-én a halotti szentségek buzgó felvétele s hosszas, de keresztényi türelemmel viselt szenvedés után megszűnt élni. Boldogult halottunk a családja boldogságáért hozott fáradság mellett is lelkiismeretes, buzgó tisztviselő főnöke volt a Magyar jelzálogbank sepsiszentgyörgyi képviselőségének s nem csak az volt a törekvése, hogy a megbízatásból anyagi hasznot huzzon maga számára, hanem legnagyobb törekvése oda irányult 29 éven keresztül, hogy az elszegényedésnek indult székely népnek segítséget nyújtson. Kedves halottunk földi maradványait f. hó 7-én d. u. 2 órakor fognak a szülői háznál tartandó gyászbeszentelés után a szőkefalvi róm. kath. sírkertben kikisértetni és örök nyugalomra tétetni. Lelki üdvéért pedig az engesztelő szent mise-áldozat a szőkefalvi róm. kath. templomban f. hó 8-án d. e. 9 órakor fognak az egek Urának bemutatni. Kedves halottunk nyugodjék békében a viszontlátás reményében! Szőkefalva, 1904. november hó 5-én. Özv. felsőeőri Eőry Ernőné, szül. gélesi Balog Ilona; mint bánatos hitves. Árpád; Erzsébet; mint gyermekei. Özv. felsőeőri Eőry Albertné; mint az elhunyt édes anyja. Özv. Hilibi Gál Domokosné, mint nagynénje és gyermekei. Marosfelel Lengyel József, mint unoka öcs. Marosvásárhelyi Koncz Elek, mint nagybátyja és gyermekei; özv. sepsiszentiványi Henter Gézáné, mint nagynénje és gyermekei; özv. nagyváradi Köblös Dezsőné, mint nagynéne; gélesi Balog Ferencz, mint após; gélesi Balog Ferenczné, szül. bihari Lakatos Róza, mint anyós; gélesi Balog Lenke, mint sógoró.”

Gyászjelentőt adott ki a Magyar Jelzálog-Hitelbank székelyföldi képviselősege is a következőkben:

„A Magyar Jelzálog-Hitelbank székelyföldi képviselősege mély fájdalommal és részvétellel tudatja, hogy feledhetetlen vezetője és nagyérdemű szervezője: Felsőeőri Eőry Ernő ur, életének 47-ik évében, hosszas és kínos szenvedés után folyó hó 5-én Decsőszenntmártonban jobblétre szenderült. A megboldogult hiült tetemei folyó hó 7-én hétfőn fognak Szőkefalván (u. p. Decsőszenntmárton, Kis-Küküllővármegye), a róm. kath. szertartás szerint az örök nyugalomnak átadatni. Legyen pihenése csendes, emlékezete áldott! Sepsiszentgyörgy, 1904. november 5-én.

A temetés Szőkefalván, Decsőszenntmárton közelében, Kis-Küküllővármegyében, általános részvét mellett ment végbe s a sajtó is melegen emlékezett meg a minden jóra kész derék férfiuról. Annak idején egyik lelkes előharczosa volt az Emke által létesíteni szándékolt Erdélyi földhitelintézetnek, mely azonban kellő kormánytámogatás hiányában nem sikerült.

Áldás emléken, béke poraival!

6.

Biró Béla directoriumi tag halála.

F. évi május hó 22-én este 1/4 9 óra után szomorúan tudatták a kolozsvári Mátyás- király-téri Szent-Mihály-templom harangjai, hogy Biró Béla apátkanonok, pápai praelatus, kolozsvári plebános, főesperes pár pillanattal az előtt, munkás életének 66-ik évében, négy napi rövid szenvedés után — tüdőlobban — csendesen elhunyt. Halála őszinte részvétellel és megilletődéssel töltött el mindenkit, a ki ismerte a korán galambféhér haju és galambszelidségű egyházi férfiut, a kinek nem volt ellensége s a ki nem volt ellensége soha senkinek. Halála hírére gyászjelentéseket adtak ki a kolozsvári róm. kath. hitközség, a gyulafehérvári káptalan, a kolozsdobokai espereskerület papsága és a belvárosi r. kath. elemi leányiskola. A hitközség szomorújelentése magában foglalván az ő czimeit és elfoglalt állásait, azt egész terjedelmében itt közöljük:

„A kolozsvári róm. kath. hitközség mély fájdalommal és megilletődéssel tudatja, hogy őszintén szeretett és felejtethetlen plebánossa, méltóságos és főtisztelendő Biró Béla pápai praelatus, B. Sz. Máriától nevezett királyhelyi apát, az erdélyi fehérvári székesegyházi kanonok, a kolozsmonostori volt orsz. levéltár őre, kolozsvári plebános, kolozsdobokai főesperes, kerületi el. isk. főigazgató és tanfelügyelő, az Erdélyi Római Katolikus Status igazgatótanácsának, a „Kolozsvári Iparos-Egylet“-nek, a „Nemzeti Kaszinó“-nak, a városi törvényhatósági bizottságnak, az „Emke Directoriumá“-nak s több jeles társulatnak tagja, a kolozsvári róm. kath. főgimnázium püspöki biztosa, az „Erdélyi R. K. Irodalmi Társulat“ alapító tagja és tisztb. elnöke, az Erd. Szent-Ferencz-rend tartományának Confratere, a „Kolozsvári Dalkör“nek elnöke stb., stb., folyó évi május hó 22-én, este 8 1/4 órakor, munkás életének 66-ik, papságának 42-ik, plebánosi áldásos működésének 15-ik évében, a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után az Urban jobb létre szenderült. A megboldogult jeles egyháztérfitu földi részei folyó évi május hó 25-én délelőtt 10 órakor, a főtéri plebániái templomban tartandó gyász szent mise-áldozat után fognak a köztemetőben örök nyugalomra tétetni. Mint ő nekünk a hit világát buzgón hirdette, úgy neki is fényeskedjék az örök világosság.”

Végrendelete még az est folyamán felbontatván, abban Biró Béla, életére való rövid visszakétekintés után, annak az óhajtatásának adott kifejezést, hogy a köztemetőben, elődje dr. Éltés Károly sirja

mellé temetessék; aztán intézkedett vagyonáról, megemlékezve alapítványával a kolozsvári r. kath. egyházzal s szülőközsége, a mádэфalvi templomról; egyházi és iskolai alapítványokat tett s vagyona egy részét rokonainak hagyta.

Született 1839-ben Méréfalván, Udvarhelymegyében, székely nemes földmives családból. Gymnáziumi tanulmányait a székelyudvarhelyi róm. kath. gymnáziumban; a theológiát Gyulafehérvárt és a bécsi Pázmáneumban végezte. Tanulmányai befejezte után, 1863-ban pappá szenteltetett. Mihelyt hazajött, Gyulafehérvárt szemináriumi igazgató, gymnáziumi tanár és később gymnáziumi igazgató lett. Eközben Éltés Károly dr. és többi tanártársaival megalakította az Erdélyi Katholikus Irodalmi Társaságot, melynek lelke és a Társaság lapjának: a „Közművelődés“-nek szerkesztője volt öt évig. Innen került 1882-ben az erdélyi római katolikus st tus igazgató-tanácsának előadói székébe, a honnan 1900-ban dr. Éltés Károly halála után kolozsvári plebánossá választott. E méltóságban érte a király által apáttá történt kinevezése. 40 éves papi jubileumakor 1903-ban p pai praelatussá nevezetett ki. Kolozsvári plebánossága idejére esik: a főtéri templom körüli épületek eltávolítása s azután annak a szép parknak létesítése a főtemplom körül, mely egész Kolozsvár díszét képezi; továbbá az egyházközség főtéri bérpalotáinak építése. Mindez nagy tevékenységet emésztette fel, de e közben a papi és lelkipásztori teendőket buzgón végezte és társadalmilag is Kolozsvárnak egyik legnépszerűbb, mindenki által szeretett és tisztelt tagja volt. Kedvvel foglalkozott az irodalommal is s két nagyobb művet írt: „Vallási harc az atya és fiu között“ és a „Kongrua“ ezimen.

Az Emke alapító tagjai közé 1886. február havában lépett be, miáltal megszerezte a virilis választmányi tagsági jogosultságot. Ugyanaz évi szept. 12-én az Igazgató-választmány által a Directorium tagjává választott s ezen tisztét haláláig megtartotta, szinte 20 éven át. Néha elnökölt is a Directorium ülésén, ha t. i. az elnök és mindenik alelnök a megjelenésben akadályozva volt. 1887. november 12-én az Igazgató-választmány által a segélyező hetes-bizottság tagjává választott s ezen fontos bizottságban is tisztét mindvégig megtartotta. 1889. június 30-án a kissebesi Emke-iskola első vizsgájára szállott ki az Emke megbízásából, majd szentistváni Nemes János 2000 frtos alapítványának kamatait osztotta ki 1892-től minden évben a kolozsvár-monostori róm. kath. népiskola vizsgáin, eljárásáról mindannyiszor írásban a legpontosabb jelentést tévén. Az Emke kolozsvári közgyűlésein rendszeren, vidéki közgyűlésein pedig többször megjelent. 1892. márczius 12-én apáttá kinevezetése és 1903. december 12-én 40 éves papi jubileuma alkalmából az Emke választmánya őt átíratilag üdvözölte, miért mindannyiszor hal s köszönetét fejezte ki. Halála hírére az Emke-palota árbozára felhuzatott a gyászlobogó, a ravatalra az egyesület koszorút tett „Régi tagjának — Az Emke Választmánya és Directoriuma“ fölír. ssal s a temetésen az Emke testületileg vett részt. A részvét és kegyelet maradandó megőrkítése tárgyában a Directorium, illetve az Igazgató-választmány később intézkedik.

Temetése a gyászjelentőben jelzett idő és előírás szerint általános részvét mellett ment végbe. Fekete érezkoporsóját a plebánián felállított ideiglenes ravatalról máj. 24-én este 8 órakor a papság karjain hozta át a Mátyás-téri plebánia templomba, hol ennek hajójában a májusi virágtermés koszoruzáporával helyezettett égő gyertyák és kandelaberek közt újabb ravatalra. Szakadatlan embertömeg áramlott a ravatalhoz, mígmen a gyászszertartás, a kolozsvári állami hivatalok, városi és megyei törvényhatóságok, a katonaság és egyetem stb képviselői, az összes más felekezetek fejei — jelen voltak dr. Bartók György ref. és Ferencz József unitárius püspökök — és óriási közönség jelenlétében, fényes papiséggel, melyen résztvettek: Bak és Bodó, dr. Szekeres, Rész, dr. Kászonyi Alajos, György Ilyés, Orbán Ferencz, dr. Hirschler, Chrysostom P. Domokos és Angelus stb lelkészek, s. lelkészek és szerzetesek, a következő sorrend szerint folyt le: Venite, pontificans Páll István apátkanonok, status referens; Requiem, pontificans Tamási Aron kanonok, káptalani praelatus; Libera, pontificans Páll István, a ki ennek befejeztével a szentélyben elhelyezett ravatalhoz lépett és beszentalte a halottat. Majd a papság soraiból nyolczan karjaikra vették a koporsót és a hatlovas kocsihoz emelték.

11 óra után indult meg a templomból az impozáns menet. A menet előtt hatalmas keresztet vittek hófchér labdarózsákból. A testületek mentek a gyászkocsi előtt tömött hosszú sorban. Közvetlen a gyászkocsi előtt a harmincz főből álló papság haladt, egy minisztrans selyenpárnán az elhalt főpapi jelvényeit és érdemrendjét vive. A gyászkocsi után a megboldogult rokonai lépdeltek. Nehány méréfalvi egyszerű székely ember szürke posztós kabátban és fekete ruhás asszonyok, köztük unokaöcsese egy fiatal pap és P. Imre Márk Ferencz-rendi házfőnök. Pesten lakó rokonok. Rokonság után az egyházközség választmánya és az Emke. Utána a katonaság tisztikara. A tisztikar után az elő rózsafüzér-társulat testülete. A résztvevő közönség nőtagjai. A menet két oldalán a tanuló ifjuság haladt iskolák szerint. A menetet rendezték: Nagy Kálmán, Hevesy József, Ferenczy Ignác, Várady Albert, Incze Károly. A rendet a diszruhában kivonult rendőrség tartotta fenn. Az egyesületek és körök közül képviseltették magukat még: a Szt.-Imre-egyesület, a Batori egyetemi szeminárium, Polgári dalkör, Iparos dalkör, Keresztény munkás egyesület, Iparos egylet, a Nemzeti Kaszinó, Mária társulat, Oltárgyesület, a kongregáció stb. Az iskolák közül ott volt a temetésen a róm. kath. főgymnázium, a kath. elemi fiu és leányiskolák, azonkívül a fiu- és a leányárvaház.

Még a Fötéren volt a gyászmenet vége, midőn a temetőben megkezdődött a szertartás. Páll István a segédkező papsággal beszentalte újból a halottat, mielőtt az anyaföldnek visszadták volna. A sir Élthes apátplebános sirja mellett, a temetői középső főut legelejen áll, a S á m i László és K o v á c s Gyula sirja közelében. A Kolozsvári Dalkör megható gyászdalt énekelt. Mikor a szertartásnak vége volt és ráhullott az első rög a koporsóra, nem maradt szem szárazon. Különösen a papság siratta áldott szívé felebbvalóját és felejtethetlen atyái jóbarátját. Így temették el B i r ó Bélát, a ki az Emkében két évtizeden át vett részt annak belső dolgaiban s mindig csak békét, összhangot és szeretetet szolgált.

Részvétirat Nagykárolyi gróf Károlyi Tibor elhunytá alkalmából.

Az Emke legbuzgóbb támogatói közé tartozott a múltban gróf Károlyi Tibor családja, kinek fennkölt lelkű neje, sz. gróf Degenfeld-Schomburg Emma a székesfővárosi választmányának kezdetől elnöke volt. Pár év előtt szomorúan bucsuzott el az egyesület elhunyt nőelnökétől, most a múlt évben a férj halála alkalmából intézte a gyászoló családnak az alábbi részvétiratot:

Méltóságos gróf Károlyi Gyula cs. és kir. kamarás, nagybirtokos urnak

B u d a p e s t.

Igazgató-választmányunk mély fájdalommal értésült kiváló alapítója, néhai gróf Károlyi Tibor v. b. t. t., a főrendiház volt alelnöke stb. elhunytáról. Igazgató-választmányunk annál őszintébben átérzi a veszteséget, mert kegyeletes emlékében él az a meleg pártfogás, melyet gróf Károlyi Tibor egész családja az E. M. K. E. iránt kezdetől tanúsított. Azért a hazafias gyász igaz hangján mondotta ki a Választmány, hogy Méltóságodat az E. M. K. E. ezen együttérző részvétéről értesítsük, s kérjük, hogy Erdély nemzeti ügyének támogatását hagyományként megőrizni, s a kegyeletes kapcsolatot egyesületünkkel szemben fenntartani méltóztassék. Az E. M. K. E. évlapjain elévülhetetlen betűkkel fog ragyogni a gróf Károlyi Tibor és gróf Károlyi Tiborné fennkölt neve s ez emlékeket elmulthatlanul ápolni az egyesület mindenha szent kötelességének fogja tartani.

Kolozsvár, 1904. május hó 12-én.

Hazafias tisztelettel

Gróf *Béldi Ákos* s. k.,
elnök.

Sándor József s. k.,
t. alelnök-főtítkár.

Gróf Károlyi Gyula múlt évi május 27-én meleg köszönetét fejezte ki a részvétiratért.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

b) **Öröm.**

1.

Fekete Gábor kir. ítélőtáblai elnök, directoriumi tag üdvözlése.

Fekete Gábor, a kolozsvári kir. ítélőtábla elnöke, az Emke egyik legbuzgóbb és odaadóbb oszlopos tagja, múlt 1904. évi szept. 30-án ítélőtáblai elnöki működésének tízéves fordulóját érven, ez alkalmából az Igazgató-választmány hozzá a következő üdvözlő-iratot intézte:

Sz. 681—904.

Igazgató-választmányunk folyó hó 12-én tartott ülése 2. jegyzőkönyvi szám alatt örömét fejezvé ki a felett, hogy Méltóságod közelebbről jó egészségben és rugékonny munkakedvvel kir. ítélőtáblai elnöki működésének 10 éves fordulóját érte meg, megbízott egyszersmind, hogy ez alkalomból úgy is mint Igazgató-választmányunk és Directoriumunk ügybuzgó, odaadó tagját üdvözzöljük. Midőn ezen kedves tisztünknek ezennel eleget tenni bátorkodunk, fogadjuk Méltóságod legőszintébb üdvözlőnk, jókívánataink és nagyrabecsülésünk nyilvánítását azon óhajlásunk kifejezésével, hogy a jó Isten Méltóságodat hivatalos kötelességeinek közismeretű eszményi teljesítésében, mint hazafias, egyházi és emberbaráti társadalmi fáradozásában változatlan egészséggel és a közismerés által aczélozott munkakedvben a nemzet és kedves családja számára sokáig-sokáig tartsa meg.

Kolozsvárt, 1904. okt. 12-én.

Hazafias tisztelettel

Gróf *Béldi Ákos* s. k.
elnök.

Sándor József s. k.,
t. alelnök-főtítkár.

2.

Szekula Ákos ellenőr kitüntetése.

Szekula Ákos Emke-ellenőrt Ő felsége a király f. 1905. évi márcz. 31-én (a hivatalos lapban megjelent ápr. 7-én) a *közügyek terén* szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

Szekula Ákos e kitüntetésre, sokoldalú, kitartó, munkára és áldozatra kész negyedszázados közéleti tevékenységével szolgált reá, mely idő alatt kenyérkereső pályáját is egyetlen egy intézet, az „Adriai” biztosító-társaság kötelékében töltötte el, ami ritka példa a hazai biztosítási ügy történetében.

Mint az Emke tiszteletbeli, fizetést nem élvező ellenőre az 1892. évi jun 7-iki budapesti közgyűlésen választatott meg; tagsági és különösen gyűjtő, agitáló, apostolkodó működése azonban egyidős az egyesület életével. Az alakuláskor, 1885. okt. 30-án mindjárt 4 alapító, 14 rendes és 2 pártoló tagot jelentett be, maga is az alapítók közt lévén s azóta meg nem szűnt a közgyűlések és választmányi ülések elmaradhatatlan tagja lenni, miközben alig volt nagyobb kiküldetés, amelyben — pénzt, időt és munkát áldozva — részt ne vett volna. Midőn az 1889. márcz. 12-én tartott kolozsvári nemzeti színházi bálon az egyesület 6000 K-ért kisorsolta a Than Mór festette „Auróra”-képét, mely az Emke-symboluma: Szekula volt az, aki a nyertes Török Áron felsőrákosi unitárius paphoz leutazva, őt a kép visszaadására megnyerte s így ékíti a kép máig az Emke tanácskozó helyiségét. Mint a gyűjtő-szakosztály tagja 1890. jun. 11-én ismét 2 alapítót és 10 rendes tagot jelentett be. Ő nyerte meg többek közt Nánásy Gézát, az „Adriai” biztosító társaság főfelügyelőjét, aki az anyaállamban 100-nál több rendes tagot és számos adományt gyűjtött s gyűjtésre másokat is megnyert.

Az Emkével kapcsolatban lett 1891. május 12-én az Erdélyi Kárpát-Egyesület számvizsgálója, 1892. jul. 20-án a Rákóczi-bizottság pénztárosa, mely alakulás először veti fel tervszerűen a fejedelem és a bujdosók hamvai hazahozatala kérdését; 1895. jan. 20. a Pusztay-árvák gyűjtő-bizottságának pénztárosa; 1900. jan. 17. részes az Erdélyi Iparpártoló Szövetség megalakulásában; az Erdélyi Irodalmi Társaság megalakulásakor, mely az Emke Irodalmi szakosztályából nőtte ki magát, rögtön alapító lesz. Ezek mellett pénztárosa volt az E. Kovács Gyula siremlék-bizottságnak; 1894. decz. 30. pénztárosa az u. n. Városipártnak, mely a törvényhatósági élet megújítását tűzte ki célul, miután Szekula tizenkét év óta a törvényhatósági bizottságnak is tagja. Voltaképi élethívátásán kívül más közgazdasági téren is ténykedvén, ref. egyházának is buzgó tagjául bizonyította magát.

Ennyi érdem után tehát méltán érte a kitüntetés s az Emke őszintén vett részt örömeiben, midőn f. 1905. évi apr. 12-iki választmányi ülésében gróf Béli Ákos elnök az egyesület ellenőret a tagok nevében lelkesen üdvözölte, kifejezvé az őhajtását, hogy az Emkét az eddigi buzgalommal és odaadással, változatlan erőben és munkakedvben szolgálhassa.

Szekula Ákos e szavakra meghatottan válaszolt.

„A kitüntetés — ugymond — melyben engem Ő felsége legmagasabb kegye részeltetni kegyes volt, valamint Méltóságodnak, mint az Emke elnökének szives megemlékezését én a magam részéről csak mintegy előlegezésül tekinthetem, azt csak ösztönzésül fogadhatom. Ha netán tudtam eddig az Emke javára valamit munkálni, ezentul kettőzött buzgalommal, kettőzött erővel azon leszek, hogy az Emke céljainak több hasznára lehessenek és hogy hazafias lelkesedéssel sorakozzak a vezérek köré, a kik a magyar társadalomban egyedül álló önzetlenséggel tudtak a nemzeti szent eszméért, a magyarság legnagyobb kincséért, a magyar közművelődés ügyéért oly fáradhatatlanul munkálni és oltárán oly sokat áldozni.”

Este 8 órakor az ünnepelt tiszteletére a „New-York” szálloda emeleti éttermében közvacsora volt, melyen gróf Béli Ákos főispán, Emke-elnök és Fekete Gábor kir. ítélőtáblai elnök, Directoriumi taggal élén részt vett Kolozsvár társadalmának színe-java, jelen lévén az Emke Választmányi ülésére bejött vidéki tagok is. A közvacsora alkalmából többen küldötték el üdvözlőket s számos felkösöntő hangzott el. Gróf Béli Ákos üdvözölvén először az ünnepeltet, Szekula Ákos erre a következő szavakkal válaszolt:

Mélyen tisztelt Uraim!

Ezen ünnepies pillanatban és e kedves környezetben, a midőn igénytelen munkásságom közel 25 éves mesgyéjén Ő felsége legmagasabb kegyéből kitüntetés ért és a midőn magam körül tisztelhetek számosakat azok közül, a kik engem bizalmukkal, jó indulattal és barátságuk nyilvánításaival elhalmoztak, úgy érzem, hogy alig leszek képes kifejezést adni agyam gondolatainak, szívem egymásra toluló érzelmeinek, mert a hála és köszönet szava bármint tiszta forrásból eredjen is, nem elég méltó tollmácsa ezeknek.

Kitüntetésem alkalmából a megemlékezések, a sok szives figyelem, valamint az itt elhangzott köszöntések, az irántam való jóindulatnak, barátságának és rokonszenvenek oly sokféle jóleső és lekötelező jeleivel lettem elhalmozva, hogy azok mellett az én csekély érdemeim egészen eltörpülnek.

Hát hiszen lehet, hogy tettem valamit a közélet terén, az emberbaráti intézmények, a közgazdaság, vagy a közművelődés érdekében, de tettem ezt mindig azon egyszerű törekvéssel, hogy ezzel hazafias társadalmunk és a közérdek céljait előmozdítsam és ha csak egy porszemmel nemzetemnek, de különösen városomnak közművelődési, jótékonyági és közgazdasági nagy épületének emeléséhez hozzájárulhassak. (Élénk tetszés.)

De én ebben a munkában nem vindikálhatok magamnak valami különös nagy érdemet.

Én talán inkább csak egy közkatona voltam, a ki mint a vezérkarban ezt a szolgálatot teljesítő tiszt, tovább adtam a vezényszót, vagy lelkiismeretesen végrehajtottam talán a reám bízott feladatot és munkát.

Az érdem nagyrésze azonban minden téren a vezéreket illeti, a kik a nehéz munkában akár a városi törvényhatóság, akár az Emke, akár egyéb közművelődési és humánitárius testületek kebelében,

a vezényszót nemcsak kiadták, de a munkában is jó példákkal előljártak és a kikkel e nehéz nagy munkának terheit és felelősségét én csak megosztottam, vagy csak kisebb részben viseltem.

Ha tehát volt is egyik-másik téren kisebb-nagyobb sikerem, ha talán némi eredményt elérni képes voltam, úgy mindez az előljáró vezéreknek, valamint barátaim jóindulatu buzdításainak és több oldalról nyilvánult jóakaratu támogatásuknak volt köszönhető.

Ezen érzelmektől áthatva emelem tehát poharamat, hálás szívvvel köszönetet mondva ezen alkalommal mindannyijoknak; melegen köszönöm az itt elhangzott szíves és jóleső érzelmek nyilvánítását mindenkinek, a ki úgy itteni megjelenésével, mint másképen igénytelen személyemet megtisztelni sziveskedett. Az Isten tartsa meg önöket egy hosszú, örömteljes életen át egészségben, boldogságban, ad multos annos! Engem pedig kérem tartsanak meg továbbra is szíves jóindulatukban, nagybecsü barátságukban! (Lelkes éljenzés.)

A fényesen sikerült társasvacsora éjfélután $1\frac{1}{2}$ órakor ért véget, a társaság azzal a benyomással oszolja szét, hogy Kolozsvár és az erdélyi-rész társadalma az igazi érdemet méltányolni és elismerni tudja, a minthogy kifejezést nyert ez ama számtalan személyes, sürgöny, valamint levélbeli üdvözlésben is, melynek Szekula Ákos kitüntése alkalmából részese vala, melyben pártkülönbség nélkül osztott a hazafias napisajtó is.

„Szekula Ákosról el lehet mondani — írta e lapok egyike — hogy egész életét a termékeny és áldásos munkára szentelte, melyben alig volt pihenője s boldog családi élete az egyetlen oázis a melyben üdülést találhatott.” Találja is s álljon lankadatlan munkabíró erővel tovább is, mint eddig a közügy és az Emke szolgálatában!

3.

Reményi Antal jogtanácsos jubileuma.

Reményi Antal ügyvéd, az angol királyi főkonzulátus és az Emke budapesti jogtanácsosa, író, néhai Reményi Ede világhírű hegedűművész hazánkfianak testvére, f. 1905. apr. 17-én ülte meg friss egészségben nyolcvanadik születésnapját boldog családi körben Budapesten. Ez alkalomból ismerősei és barátai elárasztották jókívánataikkal s hölgyismerősei virágajándékkal lepték meg. Reményi Antal 1825. április 17-én született Egerben, hol iskoláit végezte, utolsó jogászévét a budapesti egyetemen hallgatta. Azután Baj protonotárius oldala mellett működött, mint jurátus és 1847. tavaszán letette a cenzurát. Mint irodavezető, Molnár József akkori hírneves ügyvédhez került, a kit Windischgrätz, mikor Pestet elfoglalta, fölakasztott. Reményi 1848. május hónapjában belépett Pesten a 14-dik sz. honvédszászlóaljba, később a híres Dom Miguel-ezred első zászlóaljába mint már hadnagy került s e zászlóalj minden csatájában résztvett. Ott volt Budaváranak megvívásában, sebet is kapott; résztvett Komárom vára körül minden csatában, a hol ágyusebet kapott, az ötödiket. A várban ő teljesítette az utolsó napos szolgálatot. A győri csatában a vitézségi érdemjellel tüntették ki. Mint komáromi kapituláns, Klapkával együtt először Angliába, később azonban (mikor Kossuth is oda ment), Amerikába vándorolt ki, hol egyideig ügyvédi irodában dolgozott, de tanulmányozta a mérnöki tudomány minden ágát. Az Erie-csatornán, mint osztálymérnök, később az Illinois-államban épülő vasutnál, mint főmérnök működött. 1853-ban az amerikai kongresszus egy expedíciót küldött ki, a Missisippi forrásaitól nyugat felé a Csendes-tenger partjáig, az indiánusok lakta területeken keresztül fölvételeket készíteni, melyek alapján később egy hadiutat szándékoztak építeni. Ebben az expedícióban, az elnök kinevezése folytán szintén részt vett Reményi is s a csillagászati és magnetikus megfigyeléseket bízta rá. Az expedíció ismételen kénytelen volt az indiánusokkal verekedni, hogy utját folytathassa.

Több mint 10 évi távollét után 1861-ben visszatért s az akkori pestvárosi törvényszéknél bírósági lett; 1869-ben főjegyzővé választották s még ugyanazon évben törvényszéki tanácsossá. Állásáról 1872-ben lemondott, jogtanácsosa lett a budapesti angol főkonzulatusnak s egyszersmind széleskörű ügyvédi gyakorlatot folytatott. Sokféle elfoglaltsága mellett a publicistikára is maradt ideje. Látva tengerészeti irodalmunk elhanyagolt voltát, különös lelkesedéssel vetette magát erre a tere. Igen sok kisebb-nagyobb tanulmányt írt; az Akadémia megbízásából lefordította Southey Nelson-ját is kommentárral, mely kommentárt az angol admirális a legalaposabbnak ismert el. Megírta a Szentszövetség hadjáratát II. Szelim szultán ellen, melyet a haditengerészet minden iskolájában, mint iskolakönyvet fogadtak el, épp úgy, mint Nelson kommentárját.

A közügyek téren szerzett érdemei elismerésül Ő felsége a király már korábban a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta Reményinek.

Az Emke történetében Reményi különösen az 1887. okt. 10-én Budapesten tartott közművelődési congressuson tanúsított fellépése által vált nevezetessé. Ez alkalommal ugyanis a többi testvéregyesületek részéről az a törekvés nyilvánult, hogy az Emke is Budapestre központosítottassék s az Emke vezetőinek nagy odiumot kellett elviselni az ellenállás miatt, mert a törekvést nem tartották üdvösnek sem az Emke, sem az erdélyi országrész érdekében. Ekkor történt, hogy Reményi, mint a congressus tagja, egész váratlanul oly erővel és határozottsággal lépett fel az erdélyi álláspont mellett, mely eldöntötte a vitát. Budapesti ember létére s talán az Országos Iskola-egyesület belső tagja gyanánt ez a fellépés ugyanis meggyőzőleg hatott. Ettől kezdve mint az Emkének különben is alapító tagja, az egyesület budapesti jog-

tanácsosává választatott s buzgón részt vett úgy a székesfővárosi fiók választmány dolgaiban, mint az erdélyi közgyűlésekre rendszeresen eljárta. Az 1893. évi dési közgyűlés alkalmával Röck Pálhoz csatlakozva, anyagi ildozattal is tette lehetővé, hogy az egyesület dr. Jancsó Benedek román nemzetiségi forrás-munkájának kiadásába belemenjen, mely bizonyos oldalról ellenzésre talált.

Az Igazgató-választmány Reményi Antal jubileuma alkalmából az alábbi üdvözlő iratot intézte hozzá:

Igen t. jogtanácsos ur! Egyesületünk örömmel értesült, hogy az Emke ügybuzgó és áldozatkész tagja, közéletünknek tevékeny munkása s szakirodalmunknak is egyik uttörője közelebből ülte 80-ik évfordulójának örömnépét. Ez alkalmából engedje meg Nagyságod, hogy mint egyesületünk tántoríthatatlan hivat, budapesti jogtanácsosát és keletkezésénél örállóját szeretettel ödvözölje, kívánva, hogy a mindenható Isten még sokáig, sokáig munkabíró ifju erővel és egészséggel áldja meg, javára a közügynek és virágzó családjának, melyekért érdemekben gazdag eddigi életét szakadatlan és eredményes fáradságban töltötte el. Kolozsvár, 1905. április 25-én. Hazafias üdvözléssel az Igazgató-választmány nevében

Gróf *Béldi Ákos* s. k.
elnök

Sándor József s. k.
t. alelnök-főtítkár.

Reményi Antal ez üdvözlőre a következő köszönő-levéllel válaszolt:

Méltóságos Igazgató-választmány! Számtalan oldalról, még Európa minden államából és az Egyesült-Államokból is, hol számkivetésem 10 évét töltöttem, vett üdvözlések közül az én E. M. K. E.-m Igazgató-választmányától nyert üdvözlés az, mely szívemnek legjobban esett: hiszen az E. M. K. E. az én gyermekem is, szeretetem, imádom leghőbb tárgya. Bölesőjétől kezdve féltékenyen őriztem, — minden erőmből — hogy hántódása ne essék, akár meg gondolatlanságból, akár féltreértésből.

Könyvtáramban külön helyet foglalnak el az Évi-jelentések, az E. M. K. E. havi életéről szóló jelentések és minden azzal kapcsolatos megjelenések.

Utolsó — talán már közel álló — lehelletemig buzgó imáim tárgya maradand és halálom is tanulságot fog szolgáltatni határtalan E. M. K. E. iránti szeretetemről.

Fogadja az Igazgató-választmány még egyszer legmélyebb hálámat engem annyira megtisztelő megemlékezéseért.

Budapest, 1905. május 1-én.

Reményi Antal, s. k.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

4.

Üdvözlőirat dr. Csernátoni Gyula jegyzőhöz

Abból az alkalmából, hogy dr. Csernátoni Gyula kir. tanácsos, tanfelügyelő, az Emke legrégebb jegyzője Besztercze-Naszódvármegyéből Kolozsvárra, az egyesület székhelyére helyeztetett át, az Igazgató-választmány indítva érezte magát, hogy jegyzőjét s egyik legrégebb munkását a következő átirattal üdvözölje:

Nagyságos dr. Csernátoni Gyula kir. tanácsos, tanfelügyelő urnak

K o l o z s v á r.

Folyó évi október hó 1-én 3850—904. szám alatt kelt átiratára van szerencsénk az Igazgató-választmány október hó 12-én tartott ülésének 3. jegyzőkönyvi számú határozata alapján áthelyeztetése alkalmából örömmel üdvözölni, kifejezve a Választmány azon készségét, hogy a közös cél, a nemzeti közművelődés érdekében működésében mindenha odaadással támogatni fogja. Viszont további szolgálatai felajánlásáért fogadja Nagyságod Igazgató-választmányunk köszönetét, maradván

Kolozsvár, 1904. október hó 12-én

hazafias üdvözléssel:

Gróf *Béldi Ákos* s. k.
elnök.

Sándor József, s. k.
t. alelnök-főtítkár.

D) Függelék.

1.

Nagy Károly ref. theol. tanár, Emke-jegyző beszéde,

mellyel Csegezy Elek aranyosrákosi áll. tanítónak az 1904. május 28-iki Közgyűlésen a Gyertyánffy-jutalom átadatott.

Igen tisztelt Tanító ur!

Midőn az E. M. K. E. arra az óriási kultur-feladatra vállalkozott, mely programjában kifejezve van, s ennek valósíthatására a nemzet legjobbjai összehordták az oltárra áldozataikat, már korán keztek oly alapítványok, melyeknek rendeltetése az, hogy kamataikkal oly néptanítók jutalmaztassanak, kik e hazarész kulturájának fejlesztése körül kiváló érdemeket szereztek.

E tényben két dolog jut különös kifejezésre. Egyik a népnek, másik az ő tanítóinak megbecsülése. Elismerése egyfelől annak, hogy egy nemzet kulturális haladásának legfontosabb feladata — igaz, legnehezebb is! — az ismeretlen milliókból álló nemzettest gondozása; annak a népnek gondozása, mely mint egy kimeríthetetlen erejű östermészet ontja keblének mélyéről áldásait, a melyből folyton recreálja magát a nemzet vezetésére hivatott munkássereg. Elismerése ez másfelől annak a nagyfontosságú misszió-nak és megbecsülése annak a munkának, a melyet a nép gondozásában a tanítói kar van hivatva betölteni.

Midőn ez alapítványok egy Jókai, egy Gyertyánffy nevéhez vannak kötve s részben e kiváló nemzet-tanítók verejtékes munkájának gyümölcseiből állanak, s midőn ezekhez az Emke százezrek filléreiből gyűlt vagyonából maga is hozzájárult: a jutalom — ha még oly szerény összegű volna is — drágább, értékesebb, kell, hogy legyen a gazdag Mecaenások nagy összegeinél, mert a nemzetünk jövő nagyságáért lángoló szívek áldása s a népet képviselő társadalom elismerésének babérokoszoruja jár vele.

Az Ön nagyrabecsült személyében, igen tisztelt Tanító ur, most itt állanak a magyar társadalom ez illusztris képviselete előtt többi jutalmazott társai is, és velük együtt a magyar néptanítói kar, nagy nemzeti feladatokra hivatott s azok megoldásán derekasan munkálkodó egész testülete és lelkünket öröm és fajunk iránti nemes büszkeség tölti el az Ön személyében egyesülve látva mindamaz erényeket, melyek a magyar néptanítót hivatása magaslatára emelik s munkáját egész hazánkra és nemzetünkre mérhetetlen áldások forrásává teszik s nekünk jól esik meghajtani zászlónkat ezek előtt. Ha a földet érinti, nem beszennyeződik, de fényesebb lesz az édes hazai anyaföld csókjától!

Egy félszázadhoz közel jár, mióta Ön a néptanító nemzetépítő munkáját teljesíti. Régen túl azon a koron, mire sokan epedve várnak, hogy a fáradt munkás megérdemlett nyugalmit élvezze. S Ön még nem érzi magát fáradtnak. Első tanítványainak nem egy esetben már unokái jönnek „keze alá“, falujának már $\frac{9}{10}$ része tanítványa volt s Ön még most sem keresi az árnyékot, a pihenést. Mi tartja vissza, hogy munka nélkül élvezze a fizetést? Mért nem lép be a sokak által sóvárgott Eldorádóba? Honnan, hogy talán még fizetés nélkül is vállalná, folytatná a munkát: gyenge plántákat öntözgetni, vad hajtásokat nyesegetni, oltogatni, boglyas gyerekekből délceleg legényeket nevelni, kik a katonaságnál sem maradnak soha „rang“ nélkül s kiket otthon hűséggel vár az ugyanazon kertben gondozott virágszál --- a boldog menyasszony s még boldogabb családi kör?! — A hivatás érzete ez, a hű munka sikerének varázsa ez, a néptanító legfőbb érdeme, legboldogítóbb jutalma ez! — Meghajtjuk zászlónkat előtte!

S e hosszú időt Ön egy községben töltötte el. Ah, Ön nem ismerte a modern idők jelszavát: „ubi bene, ibi patria“, — hol jobban van dolgom: ott a hazám! Pedig nem akkor kezdte pályafutását, midőn a néptanítónak kevés volt a félezer forint fizetés! Am akkor, midőn a néptanító még érezte, hogy neki az is hivatásához tartozik, hogy népének sorsában, munkájában osztozzék s a mit a mások keze munkájának feleslege szűköskén juttathat neki, azt pótolja a saját keze munkájának gyümölcseivel; hogy példát mutasson abban, hogy a becsületes munkától kergesedett tenyér a modern korszak legfényesebb nemes-levele; hogy megmutassa, miszerint az édes anyai föld rögei nem megtaposni, hanem --- mint hajdan s annyszor őseink vére által, most a mi verejtékünk által megszentelni, megtermékenyíteni valók. — Ön érezte ezt s így lett a szűkös fizetés elég, sőt megtoldva a becsületes munkával, még tartalékot is adott a „nemszeretem napokra“; így lett a kopár faluból gyümölcsös liget, a határból dus kalászkóttól hullámzó mező; így lett, hogy míg sokhelyt csobogó patakjaink mellett a füzes csak „virgácsokat“ terem: ott kosár készült belőle, hogy az ember helyett a gyümölcs vándoroljon ki s beszegzett, megvakult ablakok helyett boldog gyermekarcok köszönték a muskátlis ablakokból a felkelő napot. Tanító ur!

minek megoldását az állambölcsek s komor politikusok hiába keresik, súlyos sociális kérdéseket így oldott. Ön meg szük körében öntudatlanul, mikor még veszes hangját az Ön élesebb füle sem hallotta meg. „A néppel a népért!” — a sociális kérdés e leggyökeresebb megoldásából is kivette Ön a néptanító részét, példájává lett a magyar néptanítónak az otthon, a föld, a haza szerelme evangéliumának hirdetésében s mi elismeréssel hajtjuk meg zászlónkat Ön előtt s Önben a magyar néptanító sociális feladatai, sociális hatalma előtt!

S végül még egyet! Egyházi főhatósága a legteljesebb elismeréssel méltatta azokat a szolgálatokat, melyeket Ön a gondjaira bízott ifjuság vallás erkölcsi nevelése körül kifejtett. E teremben kevesen vannak, kik tudják, hogy Ön mely egyháznak vagy felekezetnek szolgálatában áll s még kevesebben, kik ez után tudakozódnának. Minékünk elég tudnunk azt, hogy Ön szavával, példájával és egész életével az egyesek és népek és nemzetek sorsát vezérlő gondviselő Isten előtt való meghódolásra nevelte tanítványait, hogy a felekezeti türelmetlenségtől ment benső vallásosságban oly kincsnek juttatta őket birtokába, amely a jó sorsban a felfuvalkodott gögtől, a balsorsban és megpróbáltatások közt a kishitű kétségbeeséstől meg fogja védeni s biztosítja arról, hogy az erkölcsi világrend a maga büntető és jutalmazó igazságszolgáltatásával a szent Isten védelme alatt áll s meg nem esufoltattatik sem az életben, sem sziveinkben. Nekünk elég tudniuk, hogy lelkeiket betöltötte a királyi igazsággal, hogy : nekünk mindnyájunknak egy Atyánk van az égben és így mi mindnyájan egymásnak testvérei vagyunk. Meghajtjuk előtte zászlónkat, a magyar néptanító vallásos feladatai előtt a felekezeti és társadalmi béke, a humanizmus és emberszeretet nevében!

A hivatás szentsége, a haza és nemzet, a társadalom és vallás, egyszóval: a magyar nemzeti kultúra oltárán, közel félszázados példányszerű munkássága méltatásául fogadja polgártársai, a magyar társadalom részéről az elismerésnek és nagyrabecsülésnek e szerény jelét s amidőn megköszönjük hogy szive személyes megjelenésével alkalmat adott nekünk arra, hogy a magyar nép és tanítói iránt érzett melegszeretetünknek szavakban is kifejezést adhattunk s Önben a magyar néptanítói karhoz szólva, magunk is lelkesedhettünk azon nehéz bár, de felséges misszió, mely a magyar kultúra mindenoldalú szolgálata által e testületre a magyar nemzeti állam kiépítése körül vár: nemzeti büszkeséggel s fajunk jövődjének és hivatásának nemes önérzetével mondjuk boldognak, nagyraihivatottnak azt a testületet, melynek ilyen Nestora, ilyen példányképe van.

Önben ma a magyar néptanítóóság ismételten megkapta a társadalom elismerését s a tanítóóság ma újra fogadalmat tett arra, hogy népünk kulturális fejlődésének zászlóvivője lesz a legnemesebb harc, a kultúra vértelen harcainak diadaláig.

E küzdelemben segítse a magyar tanítóóságot az Isten, mint segíteni fogja a magyar társadalom! Önt pedig, a szerény, zajtalan munka apostolatát tartsa meg az Isten testületének díszére, példájára s adja meg a legfőbb jutalmat, hogy munkája sikerének, áldásának sokáig örvendhessen!

2.

Algyógyi székely földműves iskola 25-ik félévi vizsgája.

Gróf Kun Kocsárd végrendelete kötelezvé, hogy a nevérol nevezett algyógyi székely földműves iskoláról minden évben külön jelentést terjesszünk elé : ezt Gáspár József igazgató adatai alapján a következőkben eszközöljük.

A mult 1904. évi szept. 18-án tartotta az iskola 25-ik félévi vizsgáját, mely tehát az intézmény történetében határpontot jelöl. E huszonöt félév és a megnyitás előtti egy és félév, tehát összesen 14 év alatt, az a terv, mely ez iskola létesítésekor, az alapító, a szervezők és cselekvők agyában a jövő képeként rajzolódott le : megvalósult, a romok helyén mindenütt új színben pompázó kijavított épületek díszlenek, a hol pedig szüksége mutatkozott, a kor követelményeinek megfelelő új épületek, az iskola kertjei, gyümölcsösei ezeret meghaladó termőfával ékeskednek, melyek a terméstől a letérés határáig hajlott ágakkal buzdítják a látogatókat a gyümölcsstenyésztésre. A nemesített és vadcsemeték száma pedig évenként a százezeret haladja meg ; az állattenyésztés minden ága felkarolva van ; az intézet magtermelése kiterjedt ; melyből a fölsőleget széles körbe szállítják vetőmagnak. A végzett tanulók száma jóval túl van a 200-on ; a legutóbbi évi létszám pedig, mely állandónak jelezhető, 50 rendes és 19 rendkívüli tanulóval a székelykérdés megoldásának nem kicsinyelhető tényezőjévé lett. Ez az algyógyi alkotás tető alá kerülésének, koszoru-ünnepének resultatuma.

Nevet, anyagot, alapot, irányt, eszmét és példát e földműves iskolának gróf Kun Kocsárd adott, nevét viszhangozzák a falak, míg az iskola áll, mely a „Székelyek vára“ lett, hol a munka, szorgalom, kultúra a fegyver. A gazdag alapítványt virágzó iskolává a m. kir. Földművelésügyi miniszterium fejlesztette, a ki szerződésben vállalt erre kötelezettséget. Ellenőrző-bizottsága révén hatott a szervezés és fejlesztés során mindvégig a tulajdonos Emke, melynek jelzett bizottsága szintén 25-ik rendes kiszállását tartotta ez alkalommal.

Az 50 rendes tanuló mellett a mult tanév elején átjött a sepsiszentgyörgyi fiuarva- és szeretet-házból 19 árva. A néptanítók részére rendeztetni szokott gazdasági tanfolyam a mult évben is megtartott július 10-től aug. 15-ig ; e tanfolyamon, mely ez iskolánál a 9-ik volt, részt vett 20 néptanító. Vándor előadásokat az iskola tanító-személyzete a Hunyadvármegyei Gazdasági Egyesület támogatásával Hunyadvármegye 4 községében tartott : u. m. Alkenyéren, a dévai Csángó-telepen, Marossolymoson és Felsőszálláspatakon, összesen 20 előadással. Vendégek a vendégkönyvbe 207-en irták be neveiket.

Tanácsért az év folyamán többen keresték fel az iskolát; írásbeli megkeresés, mely nyomban elválasztott, 20 esetben történt. A végzett tanulók elhelyezése tárgyában váltott levelek 96 iktatószám alatt tartattak nyilván. Az előző évben végzett tanulók az igazgatóság útján mind elhelyeztettek; sokan a vizsga napján kibocsátott tanulók közül is már állást nyertek, úgy, hogy igen kevésnek kell szülőihez visszatérni, addig is, a míg szolgálatra ajánlatba lehetett őket hozni. Az életbe kilépett tanulók felől a szolgálatot adó gazdák csak kedvezően nyilatkoztak.

A tanulók körében szervezett önkéntes tűzoltó-egylet folytatta rend- és szorgyakorlatait s a sok erdőégesen kívül a községben is fordult elő néhány tüzeset, melyeket gyorsan lokalizált.

A „Gróf Kun Kocsárd szoboralap”-ra a gyűjtés folytatott.

A növénytermelési ágban 1904-ben a kevés magtermés mellett még kevesebb takarmány termelt, ugyaníra, hogy az állatállományt csak úgy telelthették ki, hogy e nagymérvű hiányt lombtakarmánnyal pótolták, melynek megszerzésére fordították a tanév két utolsó hónapját majdnem teljesen.

Az egész gazdaságnak művelési ágak szerinti felosztása a következő:

Az 1755/414 k. hold elosztása művelési ágak szerint				335 ₁₀₀ k. hold szántó művelés szerinti felosztása			
k. hold	□-öl		%	k. hold	□-öl		%
335	400	Szántó	19·07	104	—	Kalászos	31·03
55	—	Rét	3·13	94	—	Kapás	28·06
13	1412	Szőlő	0·80	30	400	Tak. ipar és hüvelyes növény	8·96
67	1494	Kert, faiskola, belseg	3·89			Vetett takarmány ..	31·94
782	83	Erdő	44·54	107	—		
490	803	Legelő	28·00				
10	1022	Terméketlen	0·57				
1755	414		100·00				100·00

Kettőstermeléssel ez évben foglalkoztak: a második termés azonban a tartós szárazság miatt sehol sem sikerült, de sőt az első termés sem elégitette ki a várakozást. Az összes termések hozama, a buza és árpa kivételével, az 1903. évinek jóval mögötte áll.

Magnemesítést az összes termelés alatt álló növényekre kiterjesztve, ez évben is a megkezdett irányban folytatták. A buza, árpa, tengeri, zab és len nemesítésénél elért eredmények a gazdák körében is érdeklődést keltett, minek következtében nevezett terményekből minden évben az eladható főlőleg mint vetőmag nyer értékesítést a gazdák között, mely iránt évről-évre fokozódik az érdeklődés.

A gazdasági évben megrágyáztatott 110 katasztrális hold, melyre 2985 szekéren 12955 q. rendes istálló, 4629 q. keverék és 4000 q. juhtrágya hordatott ki, a trágya keverésénél ez évben is 60 q. gypset használtak fel.

Az állattenyésztési ágban a múlt évi aug. hó 31-én a létszám a következő volt: szarvasmarha 146, ló 15, juh 546, sertés 183, szamár 3, lud 170, kacs 168, tyúk 244, páva 4 drb, összesen 1481 darab.

A szarvasmarha-tenyésztésben elébb a magyar erdélyi fajtáról a pinzgauai fajtára való átmenet vétetvén tervbe, a csákovai m. kir. földműves-iskolától 10 drb pinzgauai tehén adatott át az iskolának, melynek ellenében az iskola adott át 10 drb magyar fajta tehenet a kolozsvári gazdasági tanintézetnek. A pinzgauai tehenek azonban félév után a szilágysomlyói földműves-iskolához szállítottak, cserébe ugyanennyi magyar fajta tehenért.

A tehenészet minden irányban visszaesést mutat, minek oka az előbb említett csere, s különösen azon körülmény, hogy a szilágysomlyói földműves-iskolától kapott 10 drb tehén messze mögötte maradt a kolozsvári gazdasági tanintézet által elvitt teheneknek. Egy tehén a gazdasági évben adott átlag 913 liter tejet, napi átlagban 2·5 liter.

A lótenyésztésben a muraközi fajtával folytatták a beltenyésztést.

A juhtenyésztésnél ez évben is a cigája fajtával folytatták a beltenyésztést; e tenyésztési ágban határozott haladás állapítható meg.

A sertésenyésztés a gazdasági évben az állattenyésztés legjövődmezőbb ágát képezte. 28 kocza után 9851 K 24 fillér nyers bevétel volt, melyből egy koczára 351 K 83 fillér esik.

A háromfityenyésztésnél ez évben is a lud-, kacs- és tyúktenyésztésre terjeszkedtek ki, mindenik nemnél magyar fajta tenyészanyaggal. Jövődmezősége e tenyészágnak mindjárt a sertésenyésztés után következik. Befolyt: 1214 K 28 f.

A méhtenyésztés 17 családdal állott az elméleti és gyakorlati oktatás rendelkezésére.

A szőlőtelepeken már csak egyetlen szőlőhegy van — a csigmói — mely még ezideig philoxeramentes. A pusztítás dacára azonban még a múlt évben a 13 k. hold területből 204·60 hektoliter

mustot szürtek s így kat. holdjára 15·80 hektoliter must-termés esik. Az évi nyersjövedelem a borászatnál 8208 K 99 fillér, mely mindjárt a sertésenyésztés után következik.

A kertészet az iskolának legfontosabb termelési ága, erőteljes szép fejlődésű csemetái, gyönyörűen színezett, zamatos, szép példányú gyümölcsei, széles körben ismeretesek, melyek mint ilyenek, a piaci áraknál mindig magasabban értékesíttetnek. Kiadatott a múlt évben: Oltvány, vadoncz és oltóág teljes áron 5998 drb, mérsékelt áron 18896 drb, ingyen 20800 drb, 3902 K 43 f értékben, nyers gyümölcs 7041 kg. 1694 K 44 f értékben, nyers szilva 14473 kg. 668 K értékben, aszalt szilva 1018 K 60 f értékben, vegyes zöldségféle 933 K 99 f értékben, összesen 8217 K 46 f áru.

Az erdészeti üzemterve megállapítottán, a nyersjövedelem tűzifa eladásból 4206 kor. 37 fillért tett.

Az ellenőrző-bizottság a múlt évi vizsgán Sándor József elnök, Lészai Ferencz kir. tanácsos alelnök, gróf Kún István előadó, Polcz Rezső Kolozsvár sz. kir. város ügyésze, tűzoltó-főparancsnok és L. Sipos Gábor földbirtokos tagokból állott.

A téli félévi vizsga f. 1905. évi febr. 25-én tartatott meg, a midőn a két első bizottsági taghoz Réthi Lajos kir. tanácsos, tanfelügyelő csatlakozott. Gróf Kún István előadó időközben elhunyt.

Ez alkalommal vizsgára állott 13 I. és 35 II. éves, összesen 48 növendék. Tanszemélyzet ekkor: Gáspár József igazgató, Vitályos György s. tanító, a tűzoltó-egylet főparancsnoka, Kovács Pál s. tanítói teendőkkel megbízott ösztöndíjas gazdasági segéd, Zoltán Ákos kertésztanító, Lossonczy Dezső és Benedekfi Samu ösztöndíjas gazdasági segédek, Csiby Gábor ösztöndíjas néptanító, továbbá Hadas Sándor háziipari vezető.

Az intézet fejlődésére nagy befolyással lesz az iskola csigmói erdejében felállítandó s immár épülés alatt levő magyar állami vasművek tüdőbeteg-sanatoriuma, mely az alapítványi birtok egyik legbiztosabb fogyasztója lesz.

TARTALOM

Lap.

A) Összefoglalás. Bevezetés. Alapvagyon. Gyarapodás. Évi jövedelem. Felhasználás. Szakiskolák. Népiskolák. Kisdédovódák és gyermekmenedékhelyek. Egyházi segélyek. Vegyes segélyek. Népkönyvtárak, népdalokörök és ifjúsági egyesületek. Kiadványok. Hazafias emlékek. Közgazdaság. Honi ipar. Tagjaink. Adományok. Pénztárvizsgálat. Emke palota. Hagyatékok. Gyász. Üdvözlések. Közgyűlés. Igazgató-választmány. Directorium. Fiókválasztmányok. Kormány és hatóságok. Testvéregyesületek és rokon. Bizottságok, szakosztályok, képviseltek és helyszíni kikisállások. Ügyvezetés és kezelési költségek. Befejezés.	V—XVI.
--	--------

B) Részletezés.

A) A vagyon.

a) Vagyon növekedése az egyesület létrejötte óta	3
b) Mérlegszámla 1904. decz. hó 31-én	4
c) Nyereség- és veszteség számla 1904. decz. 31-én	6
d) Előirányzat az 1905. jan. 1-én meglevő készvagyon jövedelme alapján	8
e) Részletezés a költségvetéshez	10
f) Határozati javaslat a költségvetéshez	14
g) Számvizsgálók jelentése	16
h) Új tagok a legutóbbi közlés óta	17

B) A szervezet.

I. A Közgyűlés.

a) Az eddig tartott Közgyűlések kimutatása	24
b) A múlt évi Közgyűlés	26
c) A folyó évi erzsébetvárosi Közgyűlés	32

II. Az igazgató-választmány.

a) Tisztikar	34
b) Directorium	34
c) Választmányi tagok	34
d) Tiszteleti tagok	35
e) Az Igazgató-választmány üléseit 1904—5-ben látogatták	35

III. A fiókválasztmányok	35
--------------------------	----

C) Az év nevezetesebb eseményei.

a) Gyász.

1. Osdolai dr. gróf Kuun Géza tiszteleti elnök halála	38
2. Diódvávaljai dr. Miksa György és Miksa Zsuzsanna alapítványa	38
3. Gönczruszkai gróf Kornis Viktor alelnök halála	38
4. Bágyoni Szabó Sámuel választmányi tag halála	40
5. Felsőeöri Eöry Ernő volt jegyző halála	41
6. Bíró Béla directoriumi tag halála	42
7. Részvétírat Nagykárolyi gróf Károlyi Tibor elhunytá alkalmából	44

b) Öröm.

1. Fekete Gábor kir. Itélőtáblai elnök, Directoriumi tag üdvözlése	44
2. Székula Ákos ellenőr kitüntetése	44
3. Reményi Antal jogtanácsos jubileuma	46
4. Üdvözlőirat dr. Csernátóni Gyula jegyzőhöz	47

D) Függelék:

1. Nagy Károly ref. theol. tanár, Emke-jegyző beszéde, mellyel Csegezy Elek aranyosrákosi áll. tanítónak az 1904. máj. 28-iki közgyűlésen a Gyertyánffy-jutalom átadatott	48
2. Algyógyi székely földműves-iskola 25-ik félévi vizsgálja	49